

**UCHWAŁA NR XVI/128/16
RADY MIEJSKIEJ W ŁABISZYNIE**

z dnia 7 września 2016 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji dla gminy Łabiszyn na lata 2016-2026

Na podstawie art.18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz.U. 2016 poz. 446) i art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji (Dz. U. z 2015 r. poz. 1777 oraz z 2016 r. poz. 1020 i poz. 1250), Rada Miejska w Łabiszynie **uchwala co następuje** :

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Rewitalizacji dla gminy Łabiszyn na lata 2016-2026 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Łabiszyna.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY RADY
MIEJSKIEJ

Teresa Paliwoda

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY ŁABISZYN NA LATA 2016-2026

**GMINA ŁABISZYN
POWIAT ŻNIŃSKI
WOJEWÓDZTWO KUJAWSKO-POMORSKIE**

ZAMAWIAJĄCY	GMINA ŁABISZYN
WYKONAWCA	WESTMOR CONSULTING KAROLINA DRZEWIECKA
SPRAWDZIŁ	JOANNA KWAŚNIEWSKA

ŁABISZYN 2016

Spis treści

1. Wstęp	4
2. Powiązanie Gminnego Programu Rewitalizacji z dokumentami strategicznymi i planistycznymi	6
3. Uproszczona diagnoza gminy	13
3.1. Sfera społeczna	13
3.2. Sfera gospodarcza	21
3.3. Sfera środowiskowa.....	23
3.4. Sfera przestrzenno-funkcjonalna	25
3.5. Sfera techniczna.....	27
4. Obszar rewitalizacji gminy	28
5. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji	31
5.1. Sfera społeczna	31
5.2. Sfera gospodarcza	35
5.3. Sfera środowiskowa.....	36
5.4. Sfera przestrzenno – funkcjonalna	38
5.5. Sfera techniczna.....	40
6. Wizja stanu obszaru rewitalizacji po przeprowadzeniu rewitalizacji	41
7. Cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań służące eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk	42
8. Lista planowanych projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych	47
8.1. Główne (podstawowe) projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne	47
8.2. Uzupełniające (pozostałe) przedsięwzięcia rewitalizacyjne	62
9. Mechanizmy zapewnienia komplementarności między poszczególnymi projektami/przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi oraz pomiędzy działaniami różnych podmiotów i funduszy na obszarze objętym GPR	64
10. Mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców oraz innych podmiotów i grup aktywnych na terenie gminy w proces rewitalizacji	70
10.1. Proces przygotowania GPR	70
10.2. Sposób włączenia interesariuszy w proces zarządzania Gminnym Programem Rewitalizacji na obszarze rewitalizacji.....	80
11. Szacunkowe ramy finansowe w odniesieniu do głównych i uzupełniających projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych	81
12. System zarządzania realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji	88
13. System monitoringu i oceny skuteczności działań oraz system wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu GPR	94
14. Określenie niezbędnych zmian w uchwałach	96
15. Specjalna Strefa Rewitalizacji	97
16. Sposób realizacji GPR w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego	97

17. Załączniki	97
18. Spis tabel, wykresów i rysunków	98

1. Wstęp

Zgodnie z ustawą z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. 2015r., poz. 1777), rewitalizacja stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji.

Należy pamiętać, że rewitalizacja to nie tylko odbudowa, renowacja czy też przywracanie stanu pierwotnego lub minimum stanu używalności określonego obiektu lub terenu, lecz przede wszystkim dążenie do przywrócenia ożywienia społeczno-gospodarczego danego regionu. Rewitalizacja to również proces kompleksowy oraz długotrwały. Dotyczy on wybranych obszarów zamieszkałych przez grupę społeczną, dotkniętą określonymi problemami. Aby mógł on przynieść założone rezultaty, konieczna jest jego konsekwentna realizacja oraz czas – tylko wówczas możliwy jest widoczny rozwój społeczno-gospodarczy terenu rewitalizowanego i całej gminy.

Rewitalizacja zdegradowanych i zmarginalizowanych obszarów wskazanych jako problemowe, ma na celu pobudzenie aktywności środowisk lokalnych i stymulowanie współpracy na rzecz rozwoju społeczno-gospodarczego oraz przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego w zagrożonych dysfunkcjami społecznymi obszarach. Działania naprawcze prowadzić będą do polepszenia jakości życia mieszkańców, w tym zwiększenia ich szans na zatrudnienie. Ponadto pozwolą one na trwałą odnowę obszaru, poprawę ładu przestrzennego, stanu środowiska i zabudowy poprzez zastosowanie wysokiej jakości rozwiązań architektonicznych i urbanistycznych. Przyczynią się również do ograniczania zjawiska eksurbanizacji poprzez podnoszenie atrakcyjności stref rozwojowych w miastach i pozwolą na odnowienie lub wzmocnienie atutów rozwojowych obszarów wiejskich. Rezultatem prowadzonych działań będzie także zmiana wizerunku obszaru poddanego rewitalizacji, a co się z tym wiąże zwiększenie zainteresowania inwestorów tym obszarem.

Zgodnie z *Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020*, program rewitalizacji to wieloletni program działań w sferze społecznej oraz gospodarczej lub przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej lub środowiskowej, zmierzający do wyprowadzenia obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego oraz stworzenia warunków do ich zrównoważonego rozwoju, stanowiący narzędzie planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych aktywności w ramach rewitalizacji.

Jednostki samorządu terytorialnego mogą wdrażać działania rewitalizacyjne w dwojaki sposób. Program rewitalizacji może być inicjowany, opracowany i uchwalony przez Radę

Gminy, na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz.U. 2016 nr 0 poz. 446) lub na podstawie ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2015 r., poz. 1777).

Gminny Program Rewitalizacji dla gminy Łabiszyn na lata 2016-2026 został opracowany zgodnie z ustawą z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji.

Należy podkreślić, że prawidłowo opracowany Gminny Program Rewitalizacji musi charakteryzować się następującymi cechami;

- kompleksowość
  - działania całościowe i wielowymiarowe, uwzględniające aspekty: społeczne, ekonomiczne, przestrzenne, techniczne, środowiskowe i kulturowe,
  - włączenie środków z EFRR, EFS, FS, innych publicznych oraz prywatnych.
- koncentracja
  - koncentracja na obszarach najbardziej zdegradowanych, tj. obszarach gminy gdzie skala problemów i zjawisk kryzysowych jest największa.
- komplementarność
  - wzajemne oddziaływanie między projektami rewitalizacyjnymi,
  - powiązania działań rewitalizacyjnych ze strategicznymi decyzjami gminy,
  - efektywny system zarządzania projektami rewitalizacyjnymi (współdziałanie instytucji, spójność procedur itp.),
- partycypacja
  - nierozdzielnie wpisane w proces rewitalizacji uczestnictwo we współdecydowaniu,
  - musi mieć realny charakter,
  - stanowi fundament działań na każdym etapie procesu rewitalizacji: diagnozowania, programowania, wdrażania, monitorowania i oceniania.

Prace związane z opracowaniem *Gminnego Programu Rewitalizacji dla gminy Łabiszyn* realizowane były przy aktywnym udziale społeczeństwa, które na etapie tworzenia dokumentu miało możliwość wniesienia swoich pomysłów, opinii, stanowisk, sprzeciwu oraz aprobaty. Konsultacje społeczne były skierowane do szerokiego grona odbiorców. Zaangażowanie mieszkańców, organizacji pozarządowych i partnerów społecznych spoza jednostki samorządu terytorialnego przebiegało na etapie uzgadniania zapisów dokumentu strategicznego m.in. w zakresie identyfikacji przedsięwzięć rozwojowych (wywiady z mieszkańcami, udział w spotkaniach konsultacyjnych).

Gminny Program Rewitalizacji jest dokumentem planistycznym, określającym cele i kierunki działań, przy założeniu, że znamionuje się on „żywym” charakterem oraz

możliwością aktualizacji. Stanowi on podstawę do ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko – Pomorskiego na lata 2014-2020.

2. Powiązanie Gminnego Programu Rewitalizacji z dokumentami strategicznymi i planistycznymi

Program Rewitalizacji jest jednym z narzędzi realizujących strategię rozwoju gminy, w związku z czym proces rewitalizacji powinien stanowić element całościowej wizji rozwoju gminy. Poniżej przedstawiono powiązania niniejszego dokumentu z celami wdrażanej polityki krajowej, regionalnej i lokalnej.

STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO DO ROKU 2020 – PLAN MODERNIZACJI 2020+

Obowiązująca Strategia województwa kujawsko-pomorskiego jest trzecią w historii samorządowego województwa kujawsko-pomorskiego. Osią przewodnią obecnej Strategii jest modernizacja województwa, która rozumiana jest jako realizacja działań skoncentrowanych na dziedzinach istotnych dla jakości życia mieszkańców i konkurencyjności województwa. Celem Strategii jest przede wszystkim *„wyprowadzenie województwa ze strukturalnych ograniczeń rozwoju, które od początku transformacji systemowej skutecznie uniemożliwiają rozwiązanie najważniejszego problemu rozwoju województwa – wysokiego poziomu bezrobocia (jako skutku niskiej konkurencyjności gospodarki) oraz hamują realizację ambitnych celów związanych przede wszystkim z rozwojem nowoczesnego sektora rolno-spożywczego i powszechną innowacyjnością”*.

Najważniejszymi ustaleniami Strategii są wyodrębnione następujące priorytety:

- Konkurencyjna gospodarka
- Modernizacja przestrzeni wsi i miasta
- Silna metropolia
- Nowoczesne społeczeństwo

Każdy z priorytetów może być realizowany za pomocą kilku celów strategicznych.

W powyższej Strategii zidentyfikowano osiem celów strategicznych:

- Gospodarka i miejsca pracy
- Dostępność i spójność
- Aktywne społeczeństwo i sprawne usługi
- Innowacyjność
- Nowoczesny sektor rolno-spożywczy

- Bezpieczeństwo
- Sprawne zarządzanie
- Tożsamość i dziedzictwo

W świetle obowiązującej Strategii aktywizacja społeczno-gospodarcza na poziomie lokalnym stanowi jedno z ważniejszych zamierzeń polityki rozwoju województwa. Wskazują na to aż trzy z czterech przyjętych priorytetów: modernizacja przestrzeni wsi i miast, nowoczesne społeczeństwo oraz konkurencyjna gospodarka. Tym samym założono wspieranie działań na rzecz znacznego przyspieszenia rozwoju miast i obszarów wiejskich oraz ich rozwoju społeczno-gospodarczego. Uszczegółowieniem zamierzeń w zakresie odnowy obszarów problemowych jest jeden z wyróżnionych kierunków działań, tj. Rewitalizacja miast, wsi i obszarów zdegradowanych w celu strategicznym *Aktywne społeczeństwo i sprawne usługi*.

Głównym celem projektów określonych w niniejszym dokumencie jest zwalczanie degradacji społecznych na terenie gminy Łabiszyn. W związku z tym, zadania te bezpośrednio wpływają na pobudzenie do działania i integrację osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Poprzez budowę świetlic wiejskich oraz wygospodarowanie przestrzeni pod tereny rekreacyjne, Gminny Program Rewitalizacji będzie wpływał na realizację celu: *Aktywne społeczeństwo i sprawne usługi*. Powstaną jednostki umożliwiające rozwój kulturalny i aktywizację mieszkańców, co pozytywnie wpłynie na rozwój społeczny oraz solidarność międzypokoleniową. Ponadto działania zmierzające do wykorzystania potencjału turystycznego, znajdują swoje odzwierciedlenie w redukcji poziomu bezrobocia na terenie gminy. Tym samym zaplanowane inwestycje wpisują się w cel – *Gospodarka i miejsca pracy*.

REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO - POMORSKIEGO NA LATA 2014-2020

W ramach RPO WK-P przy pomocy unijnych środków finansowych wspierane będą jedynie te działania na rzecz rewitalizacji, które pozwolą na osiągnięcie przynajmniej jednego ze wskazanych poniżej efektów na zdegradowanych obszarach miejskich i wiejskich województwa kujawsko-pomorskiego:

1. wzrost aktywności społecznej, ożywienie społeczne,
2. zmniejszenie poziomu ubóstwa i wykluczenia społecznego (związanego m.in. z oddaleniem od rynku pracy, degradacją obszarów, niewystarczającym dostępem do dobrej jakości, niedrogich usług społecznych), w tym poprzez poprawę warunków uczestnictwa osób w trudnej sytuacji w życiu społecznym i gospodarczym,
3. wzrost zatrudnienia,

4. ożywienie gospodarcze, wzrost potencjału gospodarczego między innymi poprzez wsparcie rozwoju przedsiębiorczości.

Zaplanowane przez gminę Łabiszyn działania mają na celu ożywienie społeczne i wzrost aktywności mieszkańców. Poprzez budowę świetlic wiejskich zmniejszy się poziom wykluczenia społecznego, stworzone zostaną atrakcyjne warunki umożliwiające zbiorowe spotkania i zabawy. Obiekty te dadzą możliwość tworzenia kół i grup zainteresowań, zrzeszających różne grupy wiekowe ludności lokalnej. W dłuższej perspektywie czasowej wzrost aktywności ludności z obszarów wiejskich może przyczynić się także do wzrostu zatrudnienia i ożywienia gospodarczego.

ZAŁOŻENIA POLITYKI TERYTORIALNEJ WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO NA LATA 2014-2020

Założenia Polityki Terytorialnej Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020, zawierają przesłanki regionalnej polityki miejskiej i polityki rozwoju obszarów wiejskich. Ustalono, że celem wojewódzkiej polityki miejskiej jest poprawa konkurencyjności całego województwa, dzięki optymalnemu wykorzystaniu potencjałów rozwojowych wszystkich miast, w tym m.in. poprzez ich rewitalizację. Natomiast w zakresie regionalnej polityki rozwoju obszarów wiejskich przyjęto, że konieczna jest ich aktywizacja społeczno-gospodarcza poprzez stymulowanie rozwoju społecznego oraz rozwoju przedsiębiorczości lokalnej.

Wszystkie zadania opisane w niniejszym dokumencie wykazują spójność z *Założeniami Polityki Terytorialnej*. Głównym celem zaplanowanych do realizacji projektów jest zwalczanie degradacji społecznych na terenie gminy, w związku z tym działania te bezpośrednio wpływają na aktywizację społeczno-gospodarczą i integrację osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Zadania w zakresie ulepszenia istniejącej infrastruktury w gminie Łabiszyn – budowa i przebudowa sieci kanalizacyjnej, przebudowa ulic, rewitalizacja rynku starego miasta w Łabiszynie, zagospodarowanie promenady wzdłuż Kanału Noteckiego to działania, które wpłyną na poprawę konkurencyjności gminy. Poprzez modernizację przestrzeni, poprawi się dostępność i atrakcyjność przestrzeni na cele zamieszkania, wypoczynku i inwestowania. Budowa świetlic wiejskich oraz wygospodarowanie przestrzeni pod tereny rekreacyjno-sportowe również wpłynie na aktywizację społeczno-gospodarczą.

STRATEGIA ZINTEGROWANYCH INWESTYCJI TERYTORIALNYCH DLA BYDGOSKO-TORUŃSKIEGO OBSZARU FUNKCJONALNEGO

W ramach *Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych* wyszczególniono następujące cele strategiczne:

1. Efektywność transportowa i energetyczna oraz zintegrowane strategie niskoemisyjne dla BTOF
2. Efektywne gospodarowanie zasobami środowiska naturalnego i kultury BTOF
3. Zrównoważony rozwój społeczno-gospodarczy i wsparcie procesów inkluzji w BTOF
4. Nowoczesny i zintegrowany system kształcenia dzieci i młodzieży dla BTOF

Zaplanowane przez gminę Łabiszyn, należąca do Bydgosko-Toruńskiego Obszaru Funkcjonalnego działania są zgodne z celem strategicznym – *Zrównoważony rozwój społeczno-gospodarczy i wsparcie procesów inkluzji w BTOF*. Realizacja projektów w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji ma na celu zwalczanie wykluczenia społecznego. Interwencje w tym zakresie stwarzają równocześnie szanse obniżenia nakładów na opiekę społeczną w przyszłości czy zmniejszenie bezrobocia.

STRATEGIA ROZWOJU GMINY ŁABISZYN NA LATA 2014-2020

Strategia Rozwoju Gminy Łabiszyn na lata 2014-2020 jest podstawowym dokumentem, który wskazuje wytyczne do rozwoju gminy. Strategia stworzona dla gminy Łabiszyn określa 3 cele strategiczne, które obejmują:

- wzrost atrakcyjności osiedleńczej gminy Łabiszyn;
- wzrost zatrudnienia mieszkańców poprzez rozwój turystyki i przedsiębiorczości;
- rozbudowę infrastruktury technicznej na terenie gminy przy zachowaniu walorów środowiska.

Wszystkie inwestycje infrastrukturalne przewidziane do realizacji w ramach rewitalizacji na terenie gminy Łabiszyn wpłyną na wzrost atrakcyjności osiedleńczej. Poza aspektami estetycznymi, pojawienie się nowych terenów rekreacyjno-wypoczynkowych (siłownie plenerowe, pole namiotowe) wpłyną na rozwój ruchu turystycznego, a tym samym na aktywizację zawodową mieszkańców w branży turystycznej. Gminny Program Rewitalizacji zakłada również budowę i przebudowę sieci kanalizacyjnej, która jest odpowiedzią na cel strategiczny: *Rozbudowa infrastruktury technicznej na terenie gminy przy zachowaniu walorów środowiska*. Reasumując powyższe wnioski, niniejszy dokument wykazuje spójność z celami przedstawionym w Strategii.

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY ŁABISZYN

Większość projektów przedstawionych w niniejszym dokumencie, zlokalizowana jest w jednostce polityki przestrzennej A, która swoim obszarem obejmuje miasto Łabiszyn. Na terenie tym wskazuje się wzmacnianie funkcji usługowych, uporządkowanie struktury przestrzennej, rozwój funkcji mieszkaniowej, jak również rewitalizację przestrzenną i społeczną centrum miasta. W zakresie trendów demograficznych, dla jednostki tej przewiduje się wzrost liczby mieszkańców.

Studium dla jednostki A (obejmującej miasto Łabiszyn) przyjmuje następujące ustalenia szczegółowe w zakresie zasad rozwoju i zagospodarowania:

- koncentracja usług publicznych o znaczeniu gminnym (adaptacja oraz rozwój nowych obiektów z zakresu administracji, oświaty, kultury, sportu);
- dopuszcza się możliwość uzupełniania zabudowy poprzez realizację zabudowy mieszkaniowej i usługowej;
- zabudowa o funkcjach rolniczych docelowo do przekształceń w kierunku mieszkaniowym i/lub usługowym;
- wszelkie zmiany zagospodarowania z uwzględnieniem wymogów ochrony konserwatorskiej;
- rewitalizacja społeczna i przestrzenna;
- porządkowanie istniejącej zabudowy, mające za zadanie poprawę architektury budynków z zachowaniem ich walorów historycznych i architektonicznych, w tym likwidacja zdekapitalizowanej zabudowy gospodarczej i kształtowanie ciągów zabudowy frontem do wody, wzdłuż kanału noteckiego i Noteci;
- dopuszcza się rozwój infrastruktury związanej z obsługą ruchu turystycznego na drodze wodnej Noteci;
- eliminacja działalności uciążliwych – związanych z emisją zanieczyszczeń lub hałasu;
- uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej.

W strefie C, na której również występują obszary przewidziane do rewitalizacji (Nowe Dąbie oraz Władysławowo), *Studium* wskazuje następujące profile funkcjonalne:

- dominujący profil – mieszkaniowy (o charakterze podmiejskim) z towarzyszącymi usługowymi oraz gospodarczymi (tereny wytwórczości, rzemiosła, magazynów, składów) o niewielkiej skali uciążliwości;
- uzupełniający profil – rolnictwo oraz ochrona przyrody, działalność rekreacyjno-wypoczynkowa.

Poza określeniem profilu zagospodarowania, *Studium* dość precyzyjnie określa zasady rozwoju i zagospodarowania obowiązujące w strefie C:

- wymagane jest kompleksowe opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla obszarów przeznaczonych pod inwestycje;
- dopuszcza się lokalizację terenów o funkcjach mieszkaniowych oraz gospodarczych poza obszarami istniejącej zabudowy;
- dopuszcza się realizację ogólnodostępnej infrastruktury służącej rekreacji i wypoczynkowi, a poza terenami chronionymi, także zabudowy służącej indywidualnemu zaspokajaniu potrzeb rekreacyjnych.

Pozostałe miejscowości (Ostatkowo, Smogorzewo, Jeżowo) zlokalizowane są w strefie D1 oraz D2 dla których Studium wskazało następujący profil funkcjonalny:

- dominująca funkcja – rolnictwo;
- funkcja uzupełniająca – mieszkaniowa, gospodarcza, związana z ochroną przyrody, rekreacyjno-wypoczynkowa.

Jak w przypadku wyżej wymienionych obszarów, również w strefie D (D1 oraz D2), w *Studium* sformułowano zasady rozwoju i zagospodarowania, które przedstawiono poniżej:

- zakaz realizacji nowej zabudowy rozproszonej;
- w szczególnych przypadkach (uzasadniony interes społeczny) dopuszcza się lokalizację terenów o funkcjach mieszkaniowych oraz gospodarczych poza obszarami istniejącej zabudowy – wyłącznie w oparciu o miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego;
- przy wyznaczaniu terenów pod nową zabudowę należy przestrzegać zasady koncentracji zainwestowania i przeciwdziałania jego rozpraszania;
- dopuszcza się uzupełnienie, wymianę, rozbudowę, rehabilitację zabudowy w obszarach istniejącej zabudowy;
- nakaz wyposażenia terenów objętych granicami zabudowy w niezbędne urządzenia z zakresu infrastruktury technicznej, w tym szczególnie porządkowanie gospodarki ściekami i odpadami;
- dopuszcza się realizację ogólnodostępnej infrastruktury służącej rekreacji i wypoczynkowi.

Rysunek 1. Wyciąg ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Łabiszyn

Źródło: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Łabiszyn

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA TERENIE GMINY ŁABISZYN NA LATA 2015 – 2020

Podstawowym narzędziem realizacji lokalnej polityki społecznej jest strategia rozwiązywania problemów społecznych. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Łabiszyn na lata 2015-2020 jest wieloletnim dokumentem programowym, który ma istotne znaczenie dla zapewnienia bezpieczeństwa socjalnego jej mieszkańców, a w szczególności grup zagrożonych wykluczeniem społecznym. W ramach niniejszego dokumentu obrano sześć celów strategicznych:

- Cel strategiczny 1. Pobudzenie do działania i integracja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym z terenu gminy Łabiszyn.

- Cel strategiczny 2. Zapewnienie wsparcia osobom niepełnosprawnym oraz poprawa jakości ich życia.
- Cel strategiczny 3. Tworzenie systemu wsparcia rodzin z terenu gminy Łabiszyn, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb dzieci i młodzieży.
- Cel strategiczny 4. Zahamowanie zjawiska uzależnienia i przemocy w rodzinie oraz łagodzenie ich skutków.
- Cel strategiczny 5. Łagodzenie skutków bezrobocia na terenie gminy Łabiszyn.
- Cel strategiczny 6. Zapewnienie wsparcia osobom starszym oraz ich aktywizacja.

Zadania opisane w niniejszym dokumencie wykazują spójność z celami wskazanymi w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie gminy Łabiszyn. Realizacja planowanych przedsięwzięć przyczyni się do zwalczania degradacji społecznych na terenie gminy, wpłynie na pobudzenie do działania i integrację osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Poprzez budowę świetlic wiejskich oraz wygospodarowanie przestrzeni pod tereny rekreacyjne, Gminny Program Rewitalizacji będzie wpływał na realizację celu: Zapewnienie wsparcia osobom starszym oraz ich aktywizacja. Ponadto działania przyczyniające się do wykorzystania potencjału turystycznego, znajdą swoje odzwierciedlenie w redukcji poziomu bezrobocia na terenie Gminy (realizacja celu 5. Łagodzenie skutków bezrobocia na terenie gminy Łabiszyn).

3. Uproszczona diagnoza gminy

Diagnoza gminy Łabiszyn została opracowana na podstawie dostępnych danych statystycznych, zgromadzonych na potrzeby niniejszego dokumentu. W celu przeprowadzenia analizy sytuacji społeczno-gospodarczej gminy Łabiszyn wykorzystano przede wszystkim dane Głównego Urzędu Statystycznego, co umożliwiło porównanie gminy na tle powiatu i województwa na przestrzeni lat 2009-2014. Przeprowadzona analiza obejmuje sferę społeczną, gospodarczą, środowiskową, przestrzenno-funkcjonalną oraz techniczną. Zaprezentowane wyniki analiz w niniejszej części obrazują sytuację gminy Łabiszyn bez podziału na obszary przestrzenne oraz szczegółowych analiz problemów na nich zlokalizowanych.

3.1. Sfera społeczna

CHARAKTERYSTYKA LUDNOŚCI

Zgodnie z danymi GUS gminę Łabiszyn na koniec 2014 roku zamieszkiwało 9 909 osób, co stanowiło 14,02% ludności powiatu żnińskiego i 0,47% ludności województwa kujawsko – pomorskiego. W całym badanym okresie liczba ludności gminy Łabiszyn systematycznie rosła.

Tabela 1. Liczba ludności na terenie gminy Łabiszyn, powiatu żnińskiego i województwa kujawsko-pomorskiego w latach 2009-2014

Wyszczególnienie		2009	2010	2011	2012	2013	2014
ogółem	osoba						
	gmina Łabiszyn	9 487	9 723	9 748	9 792	9 871	9 909
	powiat	69 985	71 052	71 003	70 957	70 792	70 696
	województwo	2 069 204	2 098 711	2 098 370	2 096 404	2 092 564	2 089 992

Źródło: Dane GUS

Ze względu na strukturę populacji gminy Łabiszyn, najliczniejszą grupę stanowili mieszkańcy w wieku produkcyjnym – 64,4% ogólnej liczby ludności w 2014 roku. Jednak spadek liczby osób w wieku przedprodukcyjnym i wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym niekorzystnie wpłynie na sytuację demograficzną. Malejący przyrost naturalny oraz wydłużenie życia społeczeństwa będzie miało niewątpliwie daleko idące konsekwencje na rynku pracy.

Tabela 2. Ludność gminy Łabiszyn w podziale na grupy społeczno – ekonomiczne w latach 2009–2014

Wyszczególnienie		2009	2010	2011	2012	2013	2014
Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem							
w wieku przedprodukcyjnym	%	22,3	22,2	21,6	21,2	20,8	20,4
w wieku produkcyjnym	%	65,8	65,5	65,5	65,1	64,6	64,4
w wieku poprodukcyjnym	%	11,8	12,2	12,9	13,7	14,5	15,2

Źródło: Dane GUS

Jedną z korzystnych tendencji zaobserwowanych na terenie gminy Łabiszyn był dodatni przyrost naturalny, który jednak w 2014 roku spadł o 58,8% w porównaniu z rokiem poprzednim. Dodatnia wartość przyrostu naturalnego świadczy o przewadze liczby urodzeń żywych nad liczbą zgonów w danym roku kalendarzowym. Podobny trend zarejestrowano pod względem salda migracji wewnętrznych. W całym analizowanym okresie saldo migracji dla gminy Łabiszyn przyjmowało wartości dodatnie.

Tabela 3. Ruch naturalny ludności na terenie gminy Łabiszyn w latach 2009–2014

Wyszczególnienie		2009	2010	2011	2012	2013	2014
przyrost naturalny	osoba	12	46	24	6	34	14
saldo migracji	osoba	18	21	1	21	38	32

Źródło: Dane GUS

EDUKACJA

Na terenie gminy Łabiszyn funkcjonują następujące placówki oświatowe:

- Zespół Szkół w Łabiszynie:
  - Przedszkole Miejskie im. Juliana Tuwima w Łabiszynie,
  - Szkoła Podstawowa,
  - Gimnazjum,
- Zespół Szkół w Lubostroniu:
  - Przedszkole,
  - Szkoła Podstawowa,
  - Gimnazjum,
- Punkt przedszkolny w Jeżewie,
- Szkoła Podstawowa w Ojrzanowie,
- Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Nowym Dąbiu;
- Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych im. Jana Henryka Dąbrowskiego w Łabiszynie.

W tabelach poniżej zaprezentowano wyniki sprawdzianu szóstoklasisty dla ZS w Lubostroniu oraz ZS w Łabiszynie zestawiając je z wynikami uzyskanymi w województwie kujawsko-pomorskim. W obu przypadkach średnie wyniki w gminie były niższe niż w całym województwie, przy czym lepsze wyniki osiągnęli uczniowie szkoły w Lubostroniu.

Tabela 4. Średnie wyniki sprawdzianu szóstoklasisty dla ZS w Lubostroniu oraz województwa kujawsko-pomorskiego w latach 2013-2015

Wyszczególnienie	2013	2014	2015
ZS w Lubostroniu	20,5 pkt	19,64 pkt	Język polski 69%
			Matematyka 49%
			Język angielski 79%
Województwo kujawsko-pomorskie	23,60 pkt	25,00 pkt	Język polski 73%
			Matematyka 61%
			Język angielski 78%

Źródło: ZS w Lubostroniu oraz OKE Gdańsk

Tabela 5. Średnie wyniki sprawdzianu szóstoklasisty dla ZS w Łabiszynie oraz województwa kujawsko-pomorskiego w latach 2013-2015

Wyszczególnienie	2013	2014	2015
ZS w Łabiszynie	19,97 pkt	22,64 pkt	Język polski 65%
			Matematyka 49%
			Język angielski 72%
Województwo kujawsko-pomorskie	23,60 pkt	25,00 pkt	Język polski 73%
			Matematyka 61%
			Język angielski 78%

Źródło: Zespół Szkół w Łabiszynie oraz OKE Gdańsk

OCHRONA ZDROWIA

Na terenie gminy Łabiszyn usługi z zakresu opieki medycznej świadczą: Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej, w ramach którego funkcjonuje Przychodnia w Łabiszynie oraz Punkt Lekarski w Lubostroniu. Placówka oferuje usługi w ramach: medycyny ogólnej i rodzinnej, pielęgniarstwa środowiskowego i rodzinnego, położnictwa środowiskowego i rodzinnego, rehabilitacji, stomatologii. Od 2014 roku na terenie gminy funkcjonuje również Przychodnia WAMED Łasecka i Hillemann lekarze specjaliści pediatrii i chorób wewnętrznych – spółka partnerska. Oprócz tego znajdują się także dwa gabinety stomatologiczne oraz dwie apteki.

PROBLEMY SPOŁECZNE

Celem działań podejmowanych przez instytucje działające w zakresie szeroko pojętej pomocy społecznej jest zapewnienie warunków życia odpowiadającym godności człowieka. Na pomoc mogą liczyć osoby cierpiące z powodu ubóstwa, bezrobocia, a także bezdomne. Pomoc społeczna przeznaczona jest także dla osób niepełnosprawnych lub przewlekle chorych. Placówką realizującą zadania pomocy społecznej na terenie gminy Łabiszyn jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łabiszynie. Ośrodek pomaga rodzinom oraz osobom samotnym w trudnych sytuacjach życiowych, realizuje zadania własne i zlecone zgodnie z zapisami ustawy o pomocy społecznej.

Jednym z ważniejszych problemów społeczeństwa jest niepełnosprawność, która wpływa na obniżeniem sprawności funkcji fizycznych, psychicznych bądź umysłowych. Z niepełnosprawnością fizyczną często wiąże się niezdolność do prawidłowego

funkcjonowania w społeczeństwie. Osoby niepełnosprawne spotykają się na co dzień z wieloma barierami, do których zaliczyć można przede wszystkim bezrobocie oraz trudności komunikacyjne. Na terenie gminy Łabiszyn znajdują się budynki użyteczności, które dostosowane są do potrzeb osób niepełnosprawnych. Potrzebne jest jednak wdrażanie działań i inwestycji mających na celu zniesienie barier architektonicznych.

Tabela 6. Liczba osób objętych pomocą MOPS w Łabiszynie z powodu niepełnosprawności

Wyszczególnienie	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Liczba rodzin	92	81	112	99	110	106
Liczba osób w tych rodzinach	236	203	240	247	275	229

Źródło: Dane MOPS w Łabiszynie

Do istotnych zidentyfikowanych problemów społecznych należą uzależnienia od alkoholu i narkotyków. Na terenie gminy Łabiszyn realizatorami działań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii są następujące jednostki:

- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- Punkt Konsultacyjny mieszczący się w Łabiszyńskim Domu Kultury;
- Grupa Anonimowych Alkoholików „KROKUS” w Łabiszynie;
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej;
- Posterunek Policji w Łabiszynie;
- Szkoły i placówki oświatowo – wychowawcze.

Tabela poniżej przedstawia liczbę osób korzystających z poszczególnych świadczeń pomocy społecznej. Najliczniejszą grupę beneficjentów pomocy społecznej oferowanej przez MOPS w Łabiszynie w 2014 roku stanowiły osoby dotknięte ubóstwem – 481 rodzin, które łącznie liczyły 1 182 osoby. Na przestrzeni lat 2009 – 2014 liczba rodzin objętych pomocą społeczną z powodu ubóstwa zwiększyła się o 6,89%.

Tabela 7. Pomoc społeczna w gminie Łabiszyn w latach 2009–2014

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin						Liczba osób w tych rodzinach					
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Ubóstwo	450	405	480	480	520	481	1 466	1 296	1 584	1 584	1 556	1 182
Bezdomność	4	5	3	5	6	4	4	5	3	5	6	4
Bezrobocie	280	392	345	399	405	364	938	1306	1205	1046	1143	932
Niepełnosprawność	92	81	112	99	110	106	236	203	240	247	275	229
Długotrwała lub ciężka choroba	110	102	89	88	79	62	385	308	294	291	234	180

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin						Liczba osób w tych rodzinach					
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, w tym:	125	126	206	209	208	129	586	588	994	1009	1000	737
- rodziny niepełne	70	75	76	76	78	39	212	246	249	249	255	117
- rodziny wielodzietne	55	51	130	133	130	90	374	341	745	760	745	620
Alkoholizm	65	72	70	70	73	79	90	96	94	94	99	118
Narkomania	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1
Trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	7	7	5	5	4	4	8	10	5	10	8	5
Przemoc w rodzinie	20	12	23	47	53	48	83	46	78	148	185	162
Zdarzenie losowe i sytuacja kryzysowa	1	0	0	0	0	0	4	0	0	0	0	0
Kłęsa żywiołowa lub ekologiczna	0	0	2	0	0	0	0	0	2	0	0	0

Źródło: Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie gminy Łabiszyn na lata 2015-2020

RYNEK PRACY

Do końca 2013 roku sytuacja na rynku pracy w analizowanym obszarze nie była korzystna. W gminie Łabiszyn odnotowano 797 osób bez pracy, co stanowiło 12,5% liczby ludności w wieku produkcyjnym. Sytuacja poprawiła się w 2014 roku, kiedy bezrobocie w gminie spadło o 139 osób, a udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym spadł do poziomu 10,3%. Korzystną zmianę na rynku pracy odnotowano również w powiecie żnińskim i w województwie kujawsko – pomorskim, gdzie liczba osób bez pracy uległa znacznemu zmniejszeniu. Zauważyć jednak można, że w badanym okresie liczba bezrobotnych kobiet przewyższała liczbę bezrobotnych mężczyzn na całym analizowanym obszarze.

Tabela 8. Struktura bezrobocia na terenie gminy Łabiszyn na tle powiatu żnińskiego i województwa kujawsko – pomorskiego w latach 2009–2014

Wyszczególnienie		2009	2010	2011	2012	2013	2014	
Bezrobotni zarejestrowani wg płci								
ogółem	osoba	gmina Łabiszyn	704	693	783	751	797	658
		powiat	5 554	5 426	5 753	5 813	5 907	4 824
		województwo	134 127	139 401	139 622	148 839	150 145	127 111
mężczyźni	osoba	gmina Łabiszyn	318	305	359	344	389	312
		powiat	2 315	2 268	2 408	2 534	2 625	2 008

Wyszczególnienie			2009	2010	2011	2012	2013	2014
		województwo	62 022	63 705	61 368	68 340	69 143	57 033
kobiety	osoba	gmina Łabiszyn	386	388	424	407	408	346
		powiat	3 239	3 158	3 345	3 279	3 282	2 816
		województwo	72 105	75 696	78 254	80 499	81 002	70 078
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wg płci								
ogółem	%	gmina Łabiszyn	11,3	10,9	12,3	11,8	12,5	10,3
		powiat	12,2	11,8	12,6	12,8	13,1	10,8
		województwo	10,0	10,3	10,3	11,1	11,3	9,6
mężczyźni	%	gmina Łabiszyn	9,6	8,9	10,5	10,0	11,3	9,1
		powiat	9,7	9,2	9,9	10,4	10,9	8,4
		województwo	9,0	9,0	8,7	9,7	9,9	8,2
kobiety	%	gmina Łabiszyn	13,2	13,1	14,3	13,8	13,9	11,8
		powiat	15,1	14,7	15,7	15,4	15,6	13,5
		województwo	11,2	11,7	12,2	12,6	12,8	11,2

Źródło: Dane GUS

PRZESTĘPCZOŚĆ

O bezpieczeństwo na terenie gminy Łabiszyn dbają funkcjonariusze posterunku policji w Łabiszynie. Na przestrzeni lat 2011-2014 liczba interwencji domowych zmniejszyła się o prawie 26% i w 2014 roku wyniosła 189 interwencji domowych. W analizowanym okresie:

- liczba ofiar przemocy domowej zmniejszyła się o 11,5%;
- liczba sprawców przemocy domowej na przestrzeni analizowanych lat wahała się, jednak ostatecznie w 2014 roku była o 4,2% wyższa niż w roku 2009;
- w porównaniu do 2009 roku, w roku 2014 zwiększyła się liczba sporządzonych Niebieskich Kart – wzrost o 4,2%;
- w stosunku do roku 2009 o 73% wzrosła liczba kradzieży rzeczy obcej;
- na przestrzeni analizowanych lat ponad trzykrotnie wzrosła liczba kradzieży z włamaniem, wzrosła również liczba przestępstw w wyniku których, doszło do uszczerbku na zdrowiu;
- na terenie gminy sporadycznie dochodziło również do bójek, pobic i rozbojów.

Tabela 9. Bezpieczeństwo publiczne na terenie gminy Łabiszyn

Wyszczególnienie	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Liczba ofiar przemocy domowej, w tym:	61	46	89	53	26	54
- kobiety	51	38	60	30	20	44
- mężczyźni	8	6	12	6	5	5
- dzieci	2	2	17	17	1	5

Wyszczególnienie	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Liczba sprawców przemocy domowej, w tym:	48	36	58	30	25	50
- kobiety	0	1	3	2	3	4
- mężczyźni	48	35	55	28	22	46
- dzieci	0	0	0	0	0	0
Liczba interwencji domowych, w tym:	Brak danych	Brak danych	255	221	202	189
- dotyczących przemocy w rodzinie	48	36	56	30	25	55
Liczba sporządzonych Niebieskich Kart	48	36	56	30	25	50
Liczba przestępstw, w tym:						
- kradzież rzeczy obcej	27	43	23	24	79	100
- kradzież z włamaniem	15	16	12	8	37	54
- rozboje	0	3	2	6	1	2
- bójki i pobicia	2	4	3	6	8	5
- uszczerbek na zdrowiu	4	3	3	6	9	9

Źródło: Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie gminy Łabiszyn na lata 2015-2020

KULTURA I SZTUKA

Główną instytucją realizującą zadania związane z upowszechnianiem kultury i sztuki w gminie jest Łabiszyński Dom Kultury, mieszczący się w Łabiszynie. Zgodnie ze statutem Instytucji, celem jej działania jest m.in. upowszechnianie i tworzenie kultury i sztuki, kultywowanie tradycji lokalnych, rozwijanie aktywności społecznej oraz wspieranie działalności twórczej. Drugą ważną instytucją realizującą zadania w zakresie kultury jest Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy im. dr Juliana Gerpe w Łabiszynie, która zajmuje budynek wspólnie z Łabiszyńskim Domem Kultury. Oprócz działalności statutowej Biblioteka prowadzi najróżniejsze formy propagowania czytelnictwa, m.in. przez spotkania z pisarzami, podróżnikami oraz poprzez wyjazdy do teatru, opery i filharmonii. Ponadto organizuje dla dzieci i młodzieży konkursy literackie, a w okresie ferii zimowych i letnich, zajęcia plastyczne, ogniska, wyjazdy do kina itp.

SPORT I REKREACJA

Działalność sportowo – rekreacyjną gmina Łabiszyn prowadzi w oparciu o bazę sportowo – rekreacyjną, na którą składają się: Kompleks Sportowy "Moje Boisko Orlik 2012", Miejski Ludowy Klub Sportowy "Noteć", Marina i wypożyczalnia rowerów na Łabiszyńskiej Wyspie, Stowarzyszenie Kultury Fizycznej Gakko – Karate Łabiszyn, Studio Kreacji Tańca, Kurkowe Bractwo Strzeleckie w Łabiszynie, Polski Związek Wędkarski koło nr 104 Łabiszyn. Dzięki istnieniu powyższej bazy sportowo – rekreacyjnej mieszkańcy gminy Łabiszyn mają dostęp do różnych form spędzania wolnego czasu i rozwijania swoich pasji.

PODSUMOWANIE

Na podstawie przeprowadzonej analizy obecnej sytuacji społecznej gminy Łabiszyn, zidentyfikowano następujące, najważniejsze problemy:

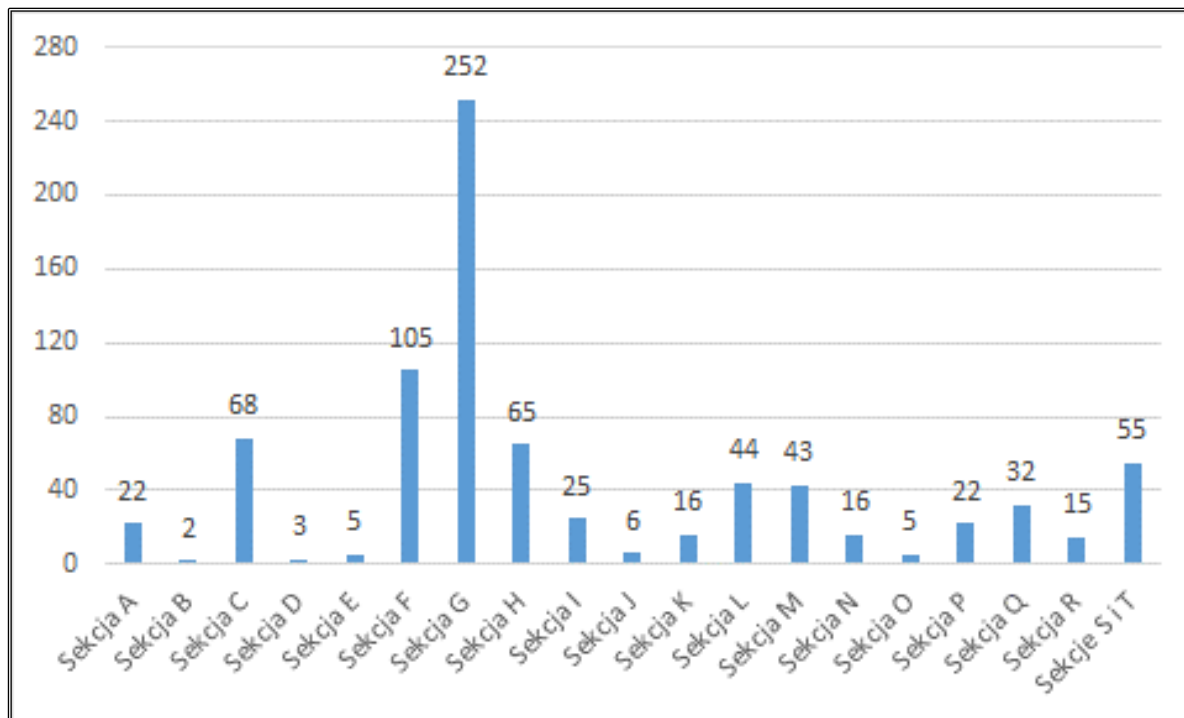
- zjawisko „starzenia się społeczeństwa” – wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym przy jednoczesnym spadku liczby osób w wieku przedprodukcyjnym;
- wysoki poziom bezrobocia, zwłaszcza wśród kobiet;
- wysoki udział mieszkańców korzystających z pomocy społecznej, szczególnie ze względu na bezrobocie, ubóstwo i niepełnosprawność;
- występowanie przemocy domowej;
- niski poziom rozwoju instytucji kultury (m.in. brak teatrów, kina, tylko jedna biblioteka publiczna);
- niski poziom edukacji na tle wyników w województwie.

3.2. Sfera gospodarcza

PODMIOTY GOSPODARCZE

Według danych GUS na terenie gminy Łabiszyn w 2014 roku zarejestrowanych było 801 podmiotów gospodarczych, z czego ok. 96% stanowiły podmioty sektora prywatnego. Biorąc pod uwagę liczbę przedsiębiorców w sektorze prywatnym według sekcji PKD 2007 funkcjonujących na terenie gminy Łabiszyn można zauważyć, że największa ilość podmiotów działała w sekcji handel hurtowy i detaliczny – w 2014 roku były to 252 podmioty. Na drugim miejscu znalazły się podmioty z sekcji F – budownictwo, których w 2014 roku funkcjonowało 105. W dalszej kolejności odnotowano podmioty zajmujące się przetwórstwem przemysłowym oraz transportem i gospodarką magazynową.

Wykres 1. Podmioty wg sekcji PKD 2007 na terenie gminy Łabiszyn w 2014 roku

Źródło: Dane GUS

TURYSTYKA

Na sytuację gospodarczą gminy wpływa także baza turystyczna. Na terenie gminy znajduje się wiele obiektów zabytkowych, których najwięcej stanowią zabytki sakralne, ale także zabytki architektury obronnej i miejsca bitew oraz zespoły dworskie. Jednym z najcenniejszych zabytków gminy Łabiszyn jest zespół pałacowo – parkowy w Lubostroniu. Na uwagę zasługuje także dworek w Łabiszynie z XVIII wieku nazywany „Wyspą”. Oprócz obiektów budowlanych na obszarze gminy występuje wiele pomników przyrody, m.in. dąb szypułkowy – „Dąb Jagiełły”. Jak wynika z poniższej tabeli, na terenie gminy istnieją 2 obiekty turystyczne, w tym 1 całoroczny. Zauważyć można, że od 2011 roku liczba korzystających z noclegów znacznie spadła, przy czym w ostatnim czasie zarejestrowano ponowny wzrost.

Tabela 10. Turystyczne obiekty noclegowe na terenie gminy Łabiszyn w latach 2009–2014

Wyszczególnienie	2009	2010	2011	2012	2013	2014
obiekty ogółem VII	2	2	2	1	2	2
obiekty całoroczne VII	1	1	1	1	1	1
miejsca noclegowe ogółem VII	197	172	177	52	177	152
miejsca noclegowe całoroczne VII	57	52	52	52	52	52
korzystający z noclegów ogółem I-XII	1758	1894	2797	1608	1526	1581
wynajęte pokoje ogółem I-XII w obiektach hotelowych	1064	1335	1077	860	705	610
udzielone noclegi ogółem I-XII	7519	5321	9557	2069	5475	6477

Źródło: Dane GUS

Z przeprowadzonej analizy obecnej sytuacji gospodarczej gminy Łabiszyn wynika, iż największym problemem jest niewykorzystany potencjał turystyczny gminy.

3.3. Sfera środowiskowa

Gmina Łabiszyn leży w północno – wschodniej części Pojezierza Gnieźnieńskiego, w południowo-zachodniej części Województwa Kujawsko-Pomorskiego, na granicy Pałuk i Kujaw. Położenie to gwarantuje dużą różnorodność rzeźby terenu, gatunków gleb, szaty roślinnej oraz zwierzyny. Teren gminy Łabiszyn to około 5 359 ha kompleksów leśnych, które stanowią 36% powierzchni. Na jej terenie znajduje się Jezioro Smerzyn (18,71 ha – II klasa czystości wód) i Meszno (33,53 ha), a przez miasto przepływa rzeka Noteć (Noteć Górna Skanalizowana), która poprzez Kanał Bydgoski łączy się z rzeką Brdą tworząc malowniczą trasę spływu. Według podziału na strefy rolniczo – klimatyczne Romualda Gumińskiego, rejon gminy przynależy do dzielnicy środkowej, która charakteryzuje się najniższymi opadami atmosferycznymi w Polsce.

Czystość środowiska naturalnego oraz bieżąca dbałość o jego stan są istotnymi elementami polityki oraz podejmowanych działań przez władze gminne. Działania na rzecz ochrony środowiska obejmują troskę o jakość wody pitnej i gospodarkę odpadami, oczyszczanie ścieków komunalnych, dbałość o stan powietrza i jakość wód powierzchniowych. Poniżej zaprezentowano ocenę czystości rzeki Noteć, która na terenie gminy Łabiszyn charakteryzowała się umiarkowanym stanem.

Tabela 11. Ocen stanu czystości rzeki Noteć na terenie województwa kujawsko-pomorskiego

DORZECZE ODRY										
Rzeka	Kod	Miejscowość	Liczba	Gmina	Poznań	IFPL, MMT	ChZT-Cr, NK	zły	dobry	zadawalająca
						IFPL	PE, T ₀₂ , NK, PO ₄	umiark	niezadawalająca	
Noteć	20	MD	Kobylniki	294,0	Kruszwica/inowrocławski					
	0	MO	Lechowo	276,8	Inowrocław					
	24	MO	powyżej Łabiszyna, Lubostroń	245,2	Łabiszyn/żniński	MIR	PO ₄ , PE, T ₀₂	umiark		-
	24	MO	Chobielin Młyn	192,7	Nakło	IFPL		umiark		-

Źródło: Raport o stanie środowiska w województwie kujawsko-pomorskim w 2014 roku

Na terenie gminy Łabiszyn przeprowadzono także badania wód podziemnych – w miejscowości Kapie odnotowano znaczną ilość azotanów (przekraczała 100 mgNO₃/l).

Zgodnie z *Roczną oceną jakości powietrza w województwie kujawsko-pomorskim za rok 2014*, gmina Łabiszyn należy do strefy kujawsko-pomorskiej, gdzie odnotowano zbyt duże stężenie pyłu zawieszonego PM10 oraz benzo(a)pirenu. Należy jednak nadmienić, że gmina Łabiszyn nie została zakwalifikowana do stref, dla których konieczne jest sporządzenie programów ochrony powietrza. Gmina nie została także wskazana w zestawieniach przypadków przekroczeń dopuszczalnych poziomów substancji powiększonych o margines tolerancji, poziomów docelowych i poziomów celów długoterminowych, ani na liście stref i obszarów, dla których wskazane jest wzmocnienie systemu oceny wg kryteriów dla ochrony zdrowia. Powyższe fakty świadczą o dobrej jakości powietrza na terenie gminy.

Tabela 12. Wyniki badania jakości powietrza dla strefy kujawsko-pomorskiej

Rodzaj związków	Klasa strefy
Dwutlenek siarki	A
Dwutlenek azotu	A
Benzen	A
Ozon	A
Pył zawieszony PM10	C
Pył zawieszony PM2.5	A
Ołów	A
Arsen	A
Kadm	A
Nikiel	A
Benzo(a)piern	C
Dwutlenek węgla	A
Tlenek azotu	A

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Rocznnej oceny jakości powietrza w województwie kujawsko-pomorskim za rok 2014

Na terenie gminy nie odnotowuje się zatem większych zanieczyszczeń powietrza, a także nie występuje problem hałasu, co jest dużym atutem tego obszaru. Ponadto na terenie gminy znajduje się rezerwat Ostrów Pszczółczyński, występuje także obszar chroniony Natura 2000 Równina Szubińsko – Łabiszyńska (PLH040029), będąca specjalnym obszarem ochrony siedlisk.

PODSUMOWANIE

Na podstawie przeprowadzonej analizy obecnej sytuacji środowiskowej nie zidentyfikowano większych problemów w tym zakresie.

3.4. Sfera przestrzenno-funkcjonalna

SIEĆ KOMUNIKACYJNA

Sieć drogową gminy Łabiszyn tworzą drogi wojewódzkie, powiatowe i drogi gminne. Gmina położona jest pomiędzy drogami krajowymi nr 5 i 25, a drogami wojewódzkimi, poprzez które włączona jest w system krajowy, są drogi nr 246, 254 i 253. Drogi gminne zarządzane są przez samorząd gminy Łabiszyn, do którego obowiązków należą przede wszystkim planowanie, budowa dróg i mostów, modernizacja i ochrona dróg gminnych. Trzeba też zauważyć, że drogi należące do kategorii dróg wojewódzkich reprezentują różny stan techniczny, dlatego wymagane jest podjęcie prac modernizacyjnych. Także wiele odcinków dróg gminnych nie posiada nawierzchni twardej bitumicznej.

Przewóz osób na terenie gminy zapewnia przedsiębiorstwo PKS i firmy prywatne. Obsługa wszystkich ważniejszych ciągów drogowych umożliwia bezpośrednie połączenia z Bydgoszczą, Inowrocławiem, Szubinem, Żninem i Poznaniem.

GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA ORAZ ZAOPATRZENIE W GAZ ZIEMNY

Na terenie gminy Łabiszyn za zbiorowe zaopatrzenie w wodę odpowiedzialny jest Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Łabiszynie. Źródłem wody pitnej są cztery stacje wodociągowe zlokalizowane w Łabiszynie, Jabłównku, Nowym Dąbiu oraz Ojrzanowie.

W 2014 roku długość czynnej sieci rozdzielczej na terenie gminy wynosiła 146,1 km i w porównaniu z rokiem 2009 zwiększyła się o niecałe 2%. O 48% zwiększyła się natomiast długość czynnej sieci kanalizacyjnej, która na koniec analizowanego okresu mierzyła 19,4 km. Wraz z rozbudową sieci wodociągowej nastąpiło zwiększenie liczby przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania, a w konsekwencji także większe zużycie wody w gospodarstwach domowych.

Tabela 13. Wyposażenie gminy Łabiszyn w sieć wodno – kanalizacyjną w latach 2009–2014

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Wodociągi							
długość czynnej sieci rozdzielczej	km	143,5	143,5	143,5	145,9	146,1	146,1
woda dostarczona gospodarstwom domowym	dam ³	384	415	462	452	423	495
korzystający z instalacji w % ogółu ludności	osoba	83,2	83,3	83,4	85,3	85,4	92,4

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Kanalizacja							
długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	13,1	17,1	17,1	17,1	19,4	19,4
ścieki odprowadzone	dam ³	190,0	198	213	220	208,0	167,0
korzystający z instalacji w % ogółu ludności	osoba	38,6	40,8	42,7	42,6	43,2	49,2

Źródło: Dane GUS

Na terenie województwa kujawsko – pomorskiego nie występują źródła wydobycia gazu ziemnego i województwo uzależnione jest od dostaw gazu z systemu krajowego. Gmina Łabiszyn została podpięta do gazociągu zasilającego południową część województwa – jako odgałęzienie z istniejącego gazociągu DN 150 relacji Gniewkowo – Żnin – Nakło. W 2014 roku na terenie gminy Łabiszyn funkcjonowała sieć gazowa o łącznej długości 31 585 m, z której korzystało 43,5% wszystkich mieszkańców gminy.

Tabela 14. Wyposażenie Gminy Łabiszyn w sieć gazową w latach 2009–2013

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2009	2010	2011	2012	2013
długość czynnej sieci ogółem	m	31 585	31 585	31 585	31 585	31 585
korzystający z instalacji w % ogółu ludności	%	46,4	46,3	45,7	44,3	43,5

Źródło: Dane GUS

ENERGIA ELEKTRYCZNA

Gmina Łabiszyn jest w 100% zelektryfikowana, a przez jej teren przebiega jedna linia wysokiego napięcia 110 kV. Zasilanie na terenie Gminy odbywa się z GPZ Przyłęki, GPZ Nowa Wieś Wielka, GPZ Szubin, GPZ Żnin i GPZ Pakość za pomocą linii średniego napięcia.

Pomimo wzrostu liczby odbiorców energii elektrycznej, jej zużycie w latach 2009–2014 spadło i zjawisko to zaobserwowano nie tylko na terenie gminy, ale także w powiecie i w województwie.

Tabela 15. Energia elektryczna w gospodarstwach domowych w gminie Łabiszyn w latach 2009–2013

Wyszczególnienie	Obszar	2009	2010	2011	2012	2013
odbiorcy energii elektrycznej na niskim napięciu	gmina Łabiszyn	1 322	1 318	1 325	1 431	1 431
zużycie energii elektrycznej na niskim napięciu	gmina Łabiszyn	2 809	2 876	2 828	2 801	2 789

Źródło: Dane GUS

Na terenie gminy Łabiszyn zlokalizowanych zostało ponad 120 stacji transformatorowych, zapewniających bezpieczeństwo energetyczne i zasilających nie tylko lokale mieszkalne, ale także obiekty usługowe i drobne zakłady przemysłowe. Zainstalowana moc jest w stanie pokryć obecne i przewidywalne potrzeby gminy. Ze względu jednak na zbyt długie w niektórych miejscach obwody niskiego napięcia oraz przestarzały typ niektórych stacji, konieczne jest dogęszczenie tych stacji i wymiana na nowy typ.

PODSUMOWANIE

Na podstawie przeprowadzonej analizy obecnej sytuacji przestrzenno - funkcjonalnej zidentyfikowano następujące problemy w tym zakresie:

- zły stan niektórych dróg zlokalizowanych na terenie gminy;
- niedostateczne skanalizowanie terenów gminy.

3.5. Sfera techniczna

ENERGIA CIEPLNA

Podstawową zabudowę na terenie gminy stanowią domy jednorodzinne wolnostojące, gdzie źródła ciepła mają charakter dowolny. Stosowane są rozwiązania indywidualne, jednak z przewagą wykorzystania węgla. Na obszarze miasta w obrębie budownictwa wielorodzinnego funkcjonują lokalne kotłownie małej mocy oraz sieci ciepłownicze niskotemperaturowe o długości ok. 1 540 mb.

Zdecentralizowany system ciepłowniczy oparty o tradycyjne kotłownie na paliwa stałe (węgiel, miał węglowy, koks) powoduje zjawisko tzw. „niskiej emisji”, która negatywnie wpływa na jakość powietrza na terenie gminy oraz na zdrowie mieszkańców. Niewątpliwym problemem jest także nagminne spalanie w domowych piecach paliw niskiej jakości, a także odpadów, w tym tworzyw sztucznych, gumy i tekstyliów. Zjawisko to pogłębia fakt, że duża część budynków zlokalizowanych na terenie gminy nie została poddana termomodernizacji, co przekłada się na ilość zużywanego paliwa na cele grzewcze oraz ilość gazów i pyłów emitowanych do powietrza. Intensywność zjawiska niskiej emisji wynika również z ilości wykorzystywanej energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych. Na terenie gminy funkcjonują instalacje odnawialnych źródeł energii, jednak ich liczba jest niewystarczająca.

PODSUMOWANIE

Na podstawie przeprowadzonej analizy obecnej sytuacji technicznej zidentyfikowano następujące problemy w tym zakresie:

- problem występowania „niskiej emisji”;

- niedostateczny stan termomodernizacji budynków;
- niedostateczne wykorzystanie energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych.

4. Obszar rewitalizacji gminy

Obszar rewitalizacji w myśl ustawy o rewitalizacji oznacza całość lub część obszaru, na którym występuje koncentracja negatywnych zjawisk natury społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej. Po wyznaczeniu obszarów zdegradowanych występujących na terenie gminy, wyznaczono obszary, które podlegać będą rewitalizacji w celu zminimalizowania wpływu występujących na ich terenie problemów. W przypadku gminy miejsko-wiejskiej Łabiszyn, obszar rewitalizacji obejmuje całość wyznaczonego obszaru zdegradowanego, tj. następujące obszary:

1. Sołectwa:

- Jeżewo;
- Nowe Dąbie;
- Ostatkowo;
- Smogorzewo;
- Władysławowo.

2. Miasto Łabiszyn:

- Strefa I.

Poniższa tabela przedstawia udział osób i powierzchni objętej Gminnym Programem Rewitalizacji. Zgodnie z ustawą o rewitalizacji, wyznaczony obszar przewidziany do rewitalizacji nie może przekraczać 20% powierzchni gminy i obejmować więcej niż 30% mieszkańców gminy. Należy zaznaczyć, że zgodnie z *Zasadami programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020* do powierzchni obszaru rewitalizacji na terenach wiejskich zaliczono rzeczywistą powierzchnię, na której planowana jest interwencja w ramach programu rewitalizacji, a nie powierzchnię geodezyjną sołectwa.

Tabela 16. Liczba osób i powierzchnia objęta obszarem rewitalizacji

Wyszczególnienie	Liczba ludności	Powierzchnia (km²)	Udział ludności	Udział powierzchni
Jeżewo	225	0,6	2,27%	0,35%
Nowe Dąbie	850	0,6	8,59%	0,38%
Ostatkowo	128	1,5	1,29%	0,91%
Smogorzewo	198	1,0	2,00%	0,60%
Władysławowo	447	0,6	4,52%	0,35%
Miasto Łabiszyn - strefa I	853	0,3	8,62%	0,16%
Razem	2701	4,6	27,30%	2,75%
Gmina Łabiszyn	9893	167	100,00%	100,00%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Łabiszynie

Zgodnie z danymi przedstawionymi w powyższej tabeli, obszar wyznaczony do rewitalizacji spełnia kryteria ustawowe tj. nie przekracza 20% powierzchni gminy oraz 30% mieszkańców gminy.

5. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji

5.1. Sfera społeczna

CHARAKTERYSTYKA LUDNOŚCI

Zgodnie z danymi Urzędu Miejskiego w Łabiszynie obszar rewitalizacji w 2014 r. zamieszkiwało 2 701 osób, co stanowiło 27,30% ludności gminy Łabiszyn. Najwięcej osób mieszkało w I strefie miasta Łabiszyn – 853 mieszkańców, co stanowiło 31,58% obszaru rewitalizacji. Najmniejsze pod względem liczby ludności jest natomiast sołectwo Ostatkowo, zamieszkałe przez 128 osób, stanowiących 4,74% wszystkich mieszkańców objętych rewitalizacją.

Tabela 17. Liczba mieszkańców obszaru rewitalizacji

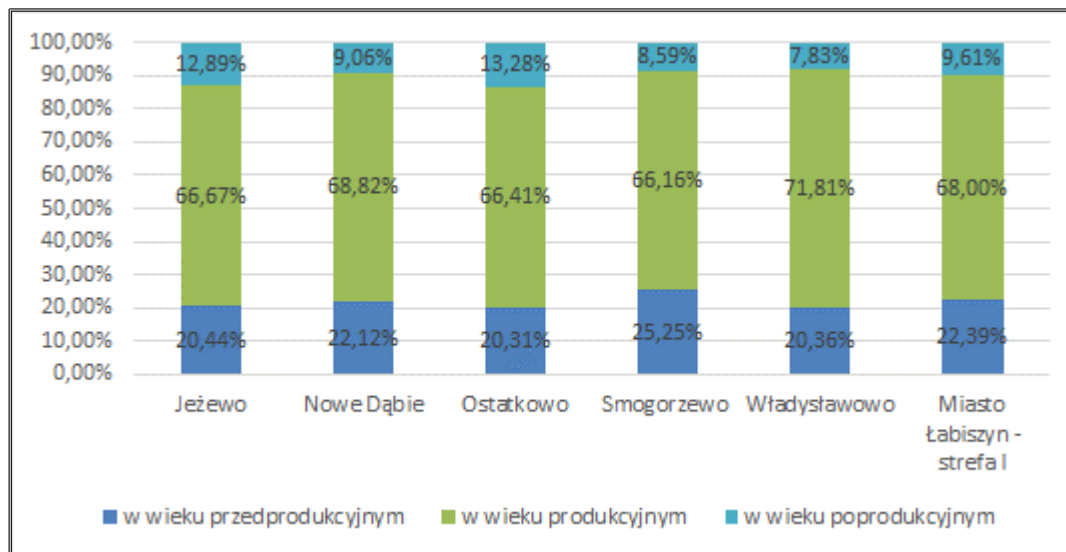
Wyszczególnienie	Liczba ludności
Jeżewo	225
Nowe Dąbie	850
Ostatkowo	128
Smogorzewo	198
Władysławowo	447
Miasto Łabiszyn - strefa I	853
Razem	2 701

Źródło: Dane Urzędu Miejskiego w Łabiszynie

Ze względu na strukturę populacji, najliczniejszą grupę stanowili mieszkańcy w wieku produkcyjnym – 68,57% ogólnej liczby ludności tego obszaru. Korzystną sytuacją była przeważająca liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym nad liczbą ludności w wieku poprodukcyjnym. Na obszarze rewitalizacji nie występuje zatem nadmierny problem starzejącego się społeczeństwa. Najkorzystniejszą sytuacją przedstawia się w sołectwie Smogorzewo, gdzie co 4 mieszkańiec był w wieku przedprodukcyjnym.

Wykres 2. Struktura ludności na obszarze rewitalizacji

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Łabiszynie

RYNEK PRACY

W analizowanych sołectwach oraz w I strefie miasta Łabiszyn 168 osób pozostawało bez pracy, co stanowiło około 9,07% wszystkich mieszkańców obszaru rewitalizacji. W porównaniu z liczbą bezrobotnych na terenie całej gminy, osoby bezrobotne na obszarze rewitalizacji stanowiły 29,53% wszystkich bezrobotnych. Ponad 45% bezrobotnych na obszarze rewitalizacji pozostawało bez pracy 12 miesięcy i dłużej, a około 30% z nich nie miało pracy nawet przez 2 lata. Największy problem z bezrobociem występuje w I strefie miasta Łabiszyn, gdzie udział osób bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym wyniósł 13,28%. Powodem bezrobocia jest przede wszystkim brak odpowiedniego wykształcenia mieszkańców obszaru rewitalizacji.

Tabela 18. Liczba osób bezrobotnych na obszarze rewitalizacji

Wyszczególnienie	Liczba osób bezrobotnych	Liczba osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej	Liczba osób bezrobotnych pozostających bez pracy 24 miesiące
Jeżewo	10	6	3
Nowe Dąbie	36	14	9
Ostatkowo	8	4	3
Smogorzewo	13	6	3
Władysławowo	24	11	7
Miasto Łabiszyn - strefa I	77	35	26
RAZEM	168	76	51

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PUP w Żninie

PROBLEMY SPOŁECZNE

Wśród problemów społecznych występujących na obszarze rewitalizacji odnotowano znaczny udział osób korzystających z pomocy społecznej. Na 2 701 mieszkańców obszaru rewitalizacji, 489 osób w gospodarstwach domowych było beneficjentem zasiłków, co stanowiło 18,10% mieszkańców tego obszaru. Ponadto odnotowano wysoki udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny (28,2% osób w wieku przedprodukcyjnym na tym obszarze).

Tabela 19. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej na obszarze rewitalizacji

Wyszczególnienie	Liczba dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny	Liczba osób w gospodarstwach domowych korzystających z pomocy społecznej
Jeżewo	25	64
Nowe Dąbie	41	101
Ostatkowo	7	15
Smogorzewo	-	-
Władysławowo	16	66
Miasto Łabiszyn - strefa I	78	243
Razem	167	489

Źródło: Dane MOPS w Łabiszynie

Istotnym problemem społecznym obszaru objętego rewitalizacją jest występowanie uzależnień, głównie alkoholowych. W tabeli poniżej zestawiono dane dotyczące liczby osób borykających się z uzależnieniem. Problem ten występuje głównie w Łabiszynie, w tym w I strefie miasta. W 2014 r. udzielono 115 porad psychologicznych w związku ze zdiagnozowanym uzależnieniem alkoholowym. Wśród uzależnionych 9 osób skierowanych zostało na przymusowe leczenie, a 40 podjęło leczenie dobrowolnie.

Tabela 20. Liczba mieszkańców obszaru rewitalizacji uzależnionych od alkoholu i liczba udzielonych w związku z tym porad psychologicznych w 2014 r.

Formy pomocy	Łabiszyn	Jeżewo	Nowe Dąbie	Ostatkowo	Smogorzewo	Władysławowo
Liczba udzielonych porad psychologicznych	115	–	17	–	–	11
Liczba osób zgłoszonych na Komisję	9	–	3	–	–	2
Liczba osób, które zgłosiły się na wezwanie	12	–	2	–	–	2
Liczba osób, które podjęły leczenie dobrowolnie	40	–	4	–	–	3
Liczba osób skierowanych na przymusowe leczenie	9	–	2	–	–	1
Liczba osób korzystających z różnych form terapii	49	–	6	–	–	4

Źródło: Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych za 2014 rok

EDUKACJA

Problemem w sferze społecznej jest również niski poziom edukacji. Średnie wyniki uczniów uczęszczających do szkół z obszaru rewitalizacji były w ostatnich latach niższe od średnich wyników w województwie kujawsko-pomorskim.

KULTURA, SPORT I REKREACJA

Instytucje realizujące zadania związane z upowszechnianiem kultury i sztuki znajdują się głównie w mieście Łabiszyn. Są to Łabiszyński Dom Kultury oraz Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy im. dr Juliana Gerpe w Łabiszynie. Na obszarze rewitalizacji brak jest świetlic wiejskich, które umożliwiłyby organizację spotkań lokalnej społeczności i aktywną formę spędzania czasu wolnego dzieci i młodzieży oraz osób starszych. Działalność sportowo-rekreacyjna także zlokalizowana jest głównie w Łabiszynie w związku z czym mieszkańcy pozostałych miejscowości gminy nie mają zapewnionego bezpośredniego dostępu do miejsc, w których mogliby rozwijać swoje umiejętności i zainteresowania.

W związku z występującymi na obszarze rewitalizacji problemami w sferze społecznej, część mieszkańców boryka się z wykluczeniem społecznym. Niski poziom edukacji i brak dostosowania do wymagań rynku, wiąże się z wysokim poziomem bezrobocia, co z kolei przekłada się na występowanie ubóstwa, problemów alkoholowych i innych uzależnień oraz na wysokość i ilość przyznawanych zasiłków. Problemem w sferze społecznej obszaru

rewitalizacji jest także niewystarczająca baza rekreacyjno-sportowa oraz kulturalna. W związku z powyższym niezbędne jest prowadzenie działań mających na celu aktywizację społeczną i zawodową, która umożliwi integrację wszystkich mieszkańców gminy Łabiszyn. W celu zwalczania problemów społecznych władze gminy zaplanowały m.in. organizowanie szkoleń podnoszących kwalifikacje zawodowe, poradnictwo zawodowe na rzecz osób bezrobotnych czy organizowanie zajęć dla dzieci i młodzieży, a także osób starszych. Ponadto gmina będzie realizować działania w zakresie promowania aktywnego i prozdrowotnego trybu życia poprzez stworzenie nowych obiektów sportowo-rekreacyjnych. W wyniku zdiagnozowanych problemów i potrzeb należy stwierdzić, iż realizacja zaplanowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych jest niezbędna. Utworzenie świetlic wiejskich umożliwi organizację czasu wolnego mieszkańców, a zapewnienie dostępu do miejsc rekreacyjno-sportowych przyczyni się do zwiększenia aktywności lokalnej społeczności oraz korzystnie wpłynie na ograniczenie wykluczenia społecznego.

5.2. Sfera gospodarcza

Na obszarze rewitalizacji odnotowano niski poziom wskaźnika – liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym. Większość podmiotów zlokalizowana jest w mieście Łabiszyn i są to głównie małe prywatne sklepy oraz firmy rzemieślnicze. Na terenie pozostałych miejscowości występuje deficyt przedsiębiorstw. Na obszarach wiejskich rozwija się przede wszystkim produkcja zwierzęca – trzoda chlewna i bydło mleczno-rzeźne oraz produkcja roślinna. Powyższa sytuacja przekłada się na poziom bezrobocia i występowanie ubóstwa. To z kolei wiąże się z rosnącą liczbą rodzin objętych pomocą społeczną i liczbą przyznawanych zasiłków.

Obszary rewitalizacji gminy Łabiszyn charakteryzują się atrakcyjnym położeniem. Gmina położona jest 25 km od Bydgoszczy, 20 km od Żnina i 35 km od Inowrocławia. Dogodne połączenie z pobliskimi ośrodkami miejskimi zapewniają trzy drogi wojewódzkie – nr 246, nr 253 oraz nr 254. Ponadto układ komunikacyjny uzupełniają drogi powiatowe i gminne. W związku z tym obszary objęte Gminnym Programem Rewitalizacji mogą stanowić dogodne zaplecze gospodarcze dla większych ośrodków miejskich.

Potencjałem w zakresie rozwoju przedsiębiorczości na obszarze rewitalizacji jest również możliwość tworzenia małych przedsiębiorstw, w tym jednoosobowych podmiotów gospodarczych. Chcąc zmniejszyć poziom bezrobocia i zwiększyć liczbę funkcjonujących podmiotów gospodarczych, należałoby skutecznie pozyskiwać nowych inwestorów, a także stwarzać odpowiednie warunki do prowadzenia działalności gospodarczej. Niezbędnym działaniem jest zatem prowadzenie szkoleń dla osób bezrobotnych, które będą mogły założyć własną firmę. Dzięki prowadzeniu różnego rodzaju form aktywizujących osoby bierne

zawodowo zmniejszy się problem bezrobocia, ubóstwa i braku przedsiębiorstw na obszarze objętym rewitalizacją.

5.3. Sfera środowiskowa

Czystość środowiska naturalnego oraz bieżąca dbałość o jego stan są istotnymi elementami polityki oraz podejmowanych działań przez władze gminne. Działania na rzecz ochrony środowiska obejmują troskę o jakość wody pitnej i gospodarkę odpadami, oczyszczanie ścieków komunalnych, dbałość o stan powietrza i jakość wód powierzchniowych.

Zagrożeniem dla środowiska naturalnego na obszarach objętych rewitalizacją mogą być zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego, których źródłem są lokalne kotłownie i paleniska domowe. Mieszkania opalane są głównie węglem kamiennym i tworzywami sztucznymi, co wiąże się z wysoką emisją dwutlenku siarki, tlenu azotu, pyłów, sadzy oraz tlenu węgla i węglowodorów aromatycznych. Taki system ogrzewania powoduje zjawisko tzw. niskiej emisji, które niekorzystnie wpływa na zdrowie i życie mieszkańców. Zgodnie z Roczną oceną jakości powietrza w województwie kujawsko-pomorskim za rok 2014, obszar rewitalizacji gminy Łabiszyn należy do strefy kujawsko-pomorskiej, gdzie odnotowano zbyt duże stężenie pyłu zawieszonego PM10 oraz benzo(a)pirenu. Należy nadmienić jednak, że gmina nie została zakwalifikowana do stref, dla których konieczne jest sporządzenie programów ochrony powietrza. Gmina Łabiszyn nie została także wskazana w zestawieniach przypadków przekroczeń dopuszczalnych poziomów substancji powiększonych o margines tolerancji, poziomów docelowych i poziomów celów długoterminowych, ani na liście stref i obszarów, dla których wskazane jest wzmocnienie systemu oceny wg kryteriów dla ochrony zdrowia.

Innym istotnym zagrożeniem pod względem środowiskowym jest zanieczyszczenie wód powierzchniowych i podziemnych. Przez I strefę miasta Łabiszyn przepływa rzeka Noteć (Noteć Górna Skanalizowana), która zgodnie z wynikami Raportu o stanie środowiska w województwie kujawsko-pomorskim charakteryzuje się umiarkowanym stanem pod względem czystości. W celu poprawy jakości środowiska, w tym jakości wód zaplanowano budowę i przebudowę sieci kanalizacyjnej w starej części Łabiszyna. Obecnie na tym terenie brak jest zbiorczej kanalizacji sanitarnej, a ścieki z gospodarstw domowych gromadzone są w zbiornikach bezodpływowych. Dzięki realizacji projektu zwiększy się ilość oczyszczonych ścieków, co korzystnie wpłynie na stan wód. Ponadto więcej osób będzie korzystało z ulepszanego systemu oczyszczania ścieków, co będzie wywierało pozytywny wpływ również na poziom życia oraz zdrowie mieszkańców.

W tym miejscu należy zaznaczyć, że na podstawie mapy zagrożenia powodziowego, sporządzonej przez Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej, zawierającej m.in. granice zasięgu wód o prawdopodobieństwie wystąpienia $p=1\%$ (tj. średnio raz na 100 lat), $p=10\%$ (tj. raz na 10 lat), $p=0,2\%$ (tj. raz na 500 lat) ustalono, że obszar rewitalizacji obejmujący Miasto Łabiszyn - Strefa I:

- częściowo znajduje się na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, tj. obszarze, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat ($p=1\%$),
- częściowo znajduje się na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, tj. obszarze, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat ($p=10\%$),
- częściowo znajduje się na obszarze, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat ($p=0,2\%$),
- znajduje się poza obszarem narażonym na zalanie w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego.

Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią zabrania się wykonywania robót oraz czynności utrudniających ochronę przed powodzią lub zwiększających zagrożenie powodziowe, w tym wykonywania urządzeń wodnych oraz budowy innych obiektów budowlanych. Jedynie w przypadku, gdy realizacja inwestycji nie utrudni zarządzania ryzykiem powodziowym, dyrektor regionalnego zarządu gospodarki wodnej może w drodze decyzji zwolnić od zakazów obowiązujących na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią, określając warunki niezbędne dla ochrony przed powodzią.

W myśl art. 40 ust. 1 pkt 3 ustawy Prawo wodne na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią zabrania się m.in. lokalizowania przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz gromadzenia ścieków, środków chemicznych, a także innych materiałów, które mogą zanieczyścić wody. Ustawodawca w art. 40 ust. 2 ustawy Prawo wodne dał możliwość ubiegania się o decyzję dyrektora regionalnego zarządu gospodarki zwalniającą od zakazu, o którym mowa w art. 40 ust. 1 pkt 3. Dyrektor regionalnego zarządu gospodarki wodnej wydając decyzję zwalniającą od zakazów może określić warunki niezbędne dla ochrony jakości wód, jeżeli nie spowoduje to zagrożenia dla jakości wód w przypadku wystąpienia powodzi.

Jednocześnie należy pamiętać, że na podstawie art. 88 1 ust. 1a pkt. 1 ustawy Prawo wodne *budowa, przebudowa lub remont drogi rowerowej oraz wyznaczanie szlaku turystycznego pieszego lub rowerowego na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią*, o których mowa w art. 9 ust. 1 pkt 6c lit. a-c, wymaga zgłoszenia dyrektorowi regionalnego zarządu gospodarki wodnej.

Należy podkreślić, że przyjęte w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji kierunki działań uwzględniają fakt położenia terenu objętego rewitalizacją w granicach obszaru szczególnego zagrożenia powodzią oraz występowania ograniczeń wynikających z przepisów szczegółowych tj. ustawy Prawo wodne.

Na podstawie przeprowadzonej analizy obecnej sytuacji środowiskowej nie zidentyfikowano większych problemów w tym zakresie. Na terenie obszaru rewitalizacji gminy Łabiszyn nie występuje nadmierny problem zanieczyszczeń środowiska. Na dobrą jakość powietrza wpływa występowanie wielu terenów zielonych, w tym obszarów chronionych w sołectwie Władysławowo. Dużym atutem obszaru rewitalizacji jest także brak problemu hałasu. Pomimo braku odczuwalnych problemów, niezbędne jest podejmowanie działań mających na celu zapobieganie degradacji środowiska, m.in. poprzez budowę i przebudowę sieci kanalizacyjnej i ulepszanie systemu oczyszczania ścieków, a także działania termomodernizacyjne i instalację odnawialnych źródeł energii.

5.4. Sfera przestrzenno – funkcjonalna

Głównym problemem w sferze przestrzenno-funkcjonalnej na obszarze rewitalizacji jest brak sieci kanalizacji sanitarnej. Problem ten dotyczy całego obszaru rewitalizacji, jednak najbardziej odczuwalny jest w centrum Łabiszyna, zaklasyfikowanego do I strefy miasta. Całe miasto, z wyjątkiem I strefy, podłączone jest do sieci kanalizacyjnej. Widoczne dysproporcje wynikające z poziomu życia w mieście wymagają podjęcia odpowiednich działań w celu ich wyeliminowania. Brak dostępu do sieci kanalizacyjnej mieszkańców starej części miasta, znacząco wpływa na jakość ich życia. Wprowadzenie udogodnień związanych z rozwojem sieci kanalizacyjnej, przełoży się przede wszystkim na podniesienie standardu życia oraz zapewnienie lepszych warunków mieszkaniowych. Ponadto należy wskazać, że budowa i przebudowa infrastruktury kanalizacyjnej wpłynie na poprawę jakości wód i gleb oraz na zmniejszenie ilości substancji biogenych przedostających się do środowiska – dzięki czemu poprawie ulegnie stan ekosystemów wodnych.

Atutem obszaru rewitalizacji jest dogodne położenie względem większych ośrodków miejskich i poziom obsługi komunikacyjnej, umożliwiający jego mieszkańcom bezpośrednie połączenie m.in. z Bydgoszczą, Inowrocławiem, Szubinem, Żninem i Poznaniem. Problemem jest natomiast zły stan dróg, w tym brak powierzchni twardej bitumicznej wielu odcinków dróg gminnych, co wiąże się z koniecznością podjęcia przez władze gminne prac modernizacyjnych. Zły stan infrastruktury drogowej w centrum Łabiszyna wpływa negatywnie na postrzeganie miasta w regionie – zarówno z punktu widzenia potencjalnego turysty, jak i z punktu widzenia mieszkańców oraz komfortu ich życia. Na ulicach można zaobserwować wyboje i ubytki, które negatywnie wpływają na stan techniczny pojazdów

poruszających się po nich, a także utrudniają przemieszczanie się pieszych i rowerzystów. Problemem jest również brak odpowiedniego odwodnienia, co podczas dni deszczowych powoduje zbieranie się wody, tworzącej kałuże. W związku z powyższym, w Łabiszynie zostały wytypowane trzy ulice charakteryzujące się najgorszym stanem technicznym – ulica Jana Pawła II, ulica Sienkiewicza oraz ulica Parkowa.

W związku z tym, że miasto reprezentuje całą gminę oraz region, infrastruktura w starej części Łabiszyna powinna stanowić wizytówkę lokalnego otoczenia i społeczności gminy. Poza reprezentacyjną funkcją gminy należy pamiętać, że miasto spełnia podstawowe potrzeby mieszkańców, dlatego musi ono być funkcjonalne oraz estetycznie zagospodarowane. Oprócz przebudowy ulic oraz budowy i przebudowy sieci kanalizacyjnej w starej części Łabiszyna, w niniejszym Programie uwzględniono rewitalizację Placu 1000-lecia poprzez zagospodarowanie terenów zieleńcami, kwietnikami, ławkami, fontannami oraz odpowiednim oświetleniem i innymi towarzyszącymi projektami. Przedsięwzięcie obejmuje także modernizację infrastruktury drogowej, przede wszystkim przebudowę ulic przebiegających przez Plac 1000-lecia oraz ulicy Krótkiej, stanowiącej główny odcinek dojazdowy do centrum miasta.

Dostęp do infrastruktury technicznej i społecznej ma również istotne znaczenie przy wyborze miejsca zamieszkania oraz prowadzenia działalności gospodarczej przez potencjalnych przedsiębiorców. Walory przyrodnicze, historyczne oraz atrakcyjna oferta kulturalna, z roku na rok przyciągają coraz większą liczbę turystów do Łabiszyna. Zwiększająca się liczba odwiedzających miasto i gminę Łabiszyn, determinuje konieczność rozbudowy bazy noclegowej. Rozwiązaniem dla tak zidentyfikowanego problemu, jest wydzielenie strefy pod budowę pola namiotowego wraz z zapleczem sanitarno-gospodarczym na Wyspie Łabiszyńskiej. Miejsce to jest bardzo malownicze i wyjątkowe. Należy podkreślić, że Wyspa jest jedną z dwóch w województwie kujawsko-pomorskim i znajduje się w samym środku Łabiszyna. Jej zagospodarowanie i wykorzystanie w ramach licznych wydarzeń kulturalnych i rekreacyjnych, determinuje jej dalszą rozbudowę. W związku z powyższym władze gminne zaplanowały utworzenie pola namiotowego oraz przygotowanie plaży wraz z oświetleniem na Wyspie Łabiszyńskiej. W celu zapewnienia wysokich standardów pobytu, dla odwiedzających Łabiszyn i okolice, stworzone zostanie także zaplecze gospodarcze oraz sanitarne wraz z prysznicami. Prognozuje się, że liczba osób korzystających z tej infrastruktury będzie kształtowała się na poziomie około 300 osób w ciągu roku. Stanowi to doskonałą podwalinę pod rozbudowę usług turystycznych, które mogą bezpośrednio przyczynić się do rozwoju nie tylko miasta, ale całej gminy, wpływając na podniesienie się standardu życia mieszkańców.

Ponadto zaplanowano zagospodarowanie promenady wzdłuż Kanału Noteckiego. Zgodnie z założeniami omawianego przedsięwzięcia, na obecnie niezagospodarowanych terenach zostaną przeprowadzone prace, które podkreślą niebywały urok tego miejsca, dając mieszkańcom przestrzeń rekreacyjno-użytkową. Projekt zakłada również utworzenie zielonego punktu wypożyczania książek. Ponadto obszar promenady zostanie odpowiednio oświetlony, a dla rozwoju infrastruktury usługowo-handlowej zostanie wyznaczona strefa, na której powstaną m.in. kawiarenka oraz lodziarnia lub inne punkty handlowo-usługowe służące powyższej infrastrukturze.

W celu zapewnienia odpowiedniej infrastruktury społecznej mieszkańcom obszaru rewitalizacji, władze gminne zaplanowały budowę świetlic wiejskich na terenie sołectw Ostatkowo i Smogorzewo oraz miejsc rekreacyjno-sportowych w sołectwach Nowe Dąbie, Jeżewo i Władysławowo. Dzięki budowie świetlic wiejskich, społeczność lokalna otrzyma atrakcyjne warunki do zbiorowych spotkań, zabawy oraz pracy. Stworzenie miejsc rekreacyjno-sportowych, w tym siłowni plenerowych oraz placu zabaw, umożliwi rozwój fizyczny mieszkańców oraz rozpowszechnianie zdrowego trybu życia wśród najmłodszych.

5.5. Sfera techniczna

Podstawową zabudowę na obszarze rewitalizacji gminy Łabiszyn stanowią domy jednorodzinne wolnostojące, gdzie źródła ciepła mają charakter dowolny. Stosowane są rozwiązania indywidualne, jednak z przewagą wykorzystania węgla. Na obszarze miasta w obrębie budownictwa wielorodzinnego funkcjonują lokalne kotłownie małej mocy oraz sieci ciepłownicze niskotemperaturowe o długości ok. 1 540 mb. Zdecentralizowany system ciepłowniczy oparty o tradycyjne kotłownie na paliwa stałe (węgiel, miał węglowy, koks) powoduje zjawisko tzw. „niskiej emisji”, która negatywnie wpływa na jakość powietrza na obszarze rewitalizacji oraz na zdrowie mieszkańców. Niewątpliwym problemem jest także nagminne spalanie w domowych piecach paliw niskiej jakości, a także odpadów, w tym tworzyw sztucznych, gumy i tekstyliów. Zjawisko to pogłębia fakt, że duża część budynków zlokalizowanych na terenie gminy, w tym na obszarze rewitalizacji, nie została poddana termomodernizacji, co przekłada się na ilość zużywanego paliwa na cele grzewcze oraz ilość gazów i pyłów emitowanych do powietrza. W ramach rewitalizacji Placu 1000-lecia zaplanowano modernizację okolicznych budynków. Prace polegać będą m.in. na wymianie dachów azbestowych i remoncie elewacji. Realizacja powyższego przedsięwzięcia jest istotna nie tylko z uwagi na walory estetyczne miasta, ale również na zdrowie ludzkie. Usunięcie wyrobów zawierających azbest korzystnie wpłynie na jakość życia mieszkańców.

6. Wizja stanu obszaru rewitalizacji po przeprowadzeniu rewitalizacji

Wizja określa stan docelowy, do którego władze lokalne oraz ich partnerzy będą dążyć, wykorzystując możliwości płynące z posiadanego potencjału własnego i szans pojawiających się w najbliższym otoczeniu.

W wyniku przeprowadzonej diagnozy obszaru rewitalizacji określono następującą wizję:

„Gmina Łabiszyn obszarem zapewniającym mieszkańcom dogodne warunki życia, sprzyjającym aktywizacji społeczeństwa w pełni wykorzystującego walory przyrodnicze i kulturalne, dające możliwość rozwoju społeczno-gospodarczego”

Przywrócenie spójności społecznej i zrównoważenie procesów rozwojowych na obszarze rewitalizacji w sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej wymaga podjęcia odpowiednich działań dla poprawy warunków życia mieszkańców, przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu, aktywizacji społeczno-gospodarczej obszaru, czy wzmocnienia tożsamości lokalnej. Wdrożenie Gminnego Programu Rewitalizacji przyczyni się do zmniejszenia skali występujących na terenie gminy Łabiszyn problemów. Zaplanowane do realizacji przedsięwzięcia wpłyną na wzrost atrakcyjności gminy, co z kolei przełoży się na wzrost zainteresowania ludności do osiedlania się na tym obszarze oraz przyciągnięcie nowych przedsiębiorców do rozwijania działalności gospodarczej. Inwestycje infrastrukturalne obejmujące m.in. budowę i przebudowę sieci kanalizacyjnej w starej części Łabiszyna, rewitalizację Placu 1000-lecia, czy przebudowę ulic, mają na celu poprawę jakości życia mieszkańców, ale także umożliwienie rozwoju społeczno-gospodarczego, poprzez zapewnienie dostępu do podstawowej infrastruktury technicznej.

Głównym efektem działań rewitalizacyjnych będzie wzrost aktywności społecznej mieszkańców obszarów, gdzie skumulowały się negatywne zjawiska. Organizacja szkoleń w zakresie rozwoju kompetencji i doradztwa zawodowego umożliwi aktywizację osób bezrobotnych. Wsparcie prowadzone będzie również w ramach rozwoju przedsiębiorczości. Osoby długotrwale bezrobotne mają niewielkie szanse na znalezienie i podjęcie nowej pracy. Istotne jest zatem, aby działania rewitalizacyjne objęły w pierwszej kolejności obszary, na których odnotowuje się najwyższe bezrobocie. Realizacja planowanych działań wpłynie na zmniejszenie liczby osób dotkniętych problemem ubóstwa, które obecnie pobierają świadczenia z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łabiszynie. Dotychczasowe doświadczenia pokazują, iż łatwo stać się beneficjentem systemu pomocy społecznej, o wiele trudniej jednak powrócić na drogę samodzielności i odpowiedzialności za byt własny

i losy rodziny. Dlatego też w proponowanych działaniach położono duży nacisk na profilaktykę i działania edukacyjne.

Rewitalizacja jest procesem wieloletnim, a niniejszy dokument wykracza poza rok 2023, gdyż obejmuje lata 2016-2026, w związku z czym konieczne jest określenie wizji stanu obszaru rewitalizacji w 2023 r. oraz w roku zakończenia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji, tj. w 2026 r. Do 2023 r. władze gminne planują stworzyć dogodne warunki do rozwoju przedsiębiorczości, zapewnić dostęp do wysokiej jakości infrastruktury technicznej i kulturalnej, zwiększyć możliwości spędzania czasu wolnego w sposób aktywny, stworzyć kompleksowy produkt turystyczny poprzez zagospodarowanie promenady wzdłuż Kanału Noteckiego czy budowę pola namiotowego wraz z zapleczem na Łabiszyńskiej Wyspie. Dzięki powyższym działaniom do roku 2026 możliwe będzie zmniejszenie problemu ubóstwa mieszkańców gminy, poprzez zwiększenie zatrudnienia, zmniejszenie poziomu bezrobocia i wzrost liczby podmiotów gospodarczych. Ponadto gmina będzie realizować działania w zakresie promowania aktywnego i prozdrowotnego trybu życia poprzez stworzenie nowych obiektów sportowo-rekreacyjnych. Utworzenie świetlic wiejskich umożliwi organizację czasu wolnego dla dzieci i młodzieży, a także dla starszych mieszkańców wsi. Zapewnienie dostępu do miejsc rekreacyjno-sportowych przyczyni się do zwiększenia aktywności lokalnej społeczności oraz korzystnie wpłynie na ograniczenie wykluczenia społecznego.

7. Cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań służące eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk

Cele rewitalizacji są odpowiedzią na potrzeby zidentyfikowane w diagnozie obszaru rewitalizacji. Najistotniejszymi problemami na obszarze rewitalizacji są przede wszystkim wysoki poziom bezrobocia, głównie wśród mieszkańców starej części Łabiszyna, wysoki udział osób korzystających z pomocy społecznej, uzależnienia mieszkańców oraz wynikające z nich akty przemocy. Ponadto na obszarze rewitalizacji brakuje miejsc umożliwiających organizację spotkań lokalnych społeczności i aktywną formę spędzania czasu wolnego dzieci i młodzieży oraz osób starszych. Niewykorzystany jest także potencjał turystyczny gminy oraz brakuje odpowiedniej infrastruktury technicznej, głównie w zakresie sieci kanalizacyjnej.

Aby wyznaczona wizja została zrealizowana w jak najdokładniejszym zakresie wyznaczone zostały cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań służące eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk, które zaprezentowano w tabeli 21. W związku z tym, iż Gminny Program Rewitalizacji dla gminy Łabiszyn obejmuje okres wykraczający poza 2023 r. w tabeli przedstawiono wartość docelową wskaźników w roku 2023 oraz 2026. Cele

rewitalizacji będą jednak niezmiennie do końca obowiązywania Programu. Ze względu na stan przygotowania zadań, które wymagają doprecyzowania, wskaźniki określone w tabeli mają wartość szacunkową i mogą ulec zmianie.

Istotą Gminnego Programu Rewitalizacji jest zaplanowanie i wdrożenie działań, których realizacja ma na celu usuwanie przyczyn degradacji obszaru gminy oraz tworzenie warunków do jej zrównoważonego rozwoju. W poniższej tabeli przedstawiono główne cele wyznaczone w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji gminy Łabiszyn, które wpłyną na rozwiązanie problemów wskazanych na obszarze rewitalizacji.

Należy podkreślić, że przyjęte w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji kierunki działań uwzględniają fakt położenia terenu objętego rewitalizacją w granicach obszaru szczególnego zagrożenia powodzią oraz występowania ograniczeń wynikających z przepisów szczegółowych tj. ustawy Prawo wodne.

Tabela 21. Cele rewitalizacji

Cel rewitalizacji	Kierunek działań	Wskaźniki/mierniki monitorowania realizacji działań/zadań	Wartość bazowa	Wartość docelowa w 2023 r.	Wartość docelowa w 2026 r.
Wzrost aktywności społecznej, zmniejszenie poziomu ubóstwa i wykluczenia społecznego	Aktywizacja społeczna mieszkańców	Liczba zorganizowanych zajęć w ramach przedsięwzięć rewitalizacyjnych	0	40	70
	Rozwój infrastruktury społecznej, turystycznej i rekreacyjnej	Liczba wybudowanych obiektów, w których realizowane są usługi aktywizacji społeczno-zawodowej, turystycznej i rekreacyjnej	0	5	5
	Włączenie społeczne	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie	0	100	150
	Likwidacja koncentracji negatywnych zjawisk społecznych	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej	489	405	325
		Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających z pomocy społecznej	18,10%	15,00%	13,00%
		Udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w liczbie dzieci w tym wieku	28,20%	23,50%	20,00%
Wzrost zatrudnienia i ożywienie gospodarcze	Podniesienie aktywności zawodowej osób bezrobotnych	Liczba osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie	0	100	150
		Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, po opuszczeniu programu	0	72	108
	Podniesienie kwalifikacji zawodowych	Liczba osób o niskich kwalifikacjach objętych wsparciem w programie	0	50	80

Cel rewitalizacji	Kierunek działań	Wskaźniki/mierniki monitorowania realizacji działań/zadań	Wartość bazowa	Wartość docelowa w 2023 r.	Wartość docelowa w 2026 r.
		Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu	0	40	60
	Rozwój lokalnej przedsiębiorczości	Liczba osób, które otrzymały bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej	0	25	40
Poprawa jakości sfery przestrzenno-funkcjonalnej	Poprawa warunków mieszkaniowych osób wykluczonych społecznie	Liczba osób korzystających z wyremontowanych budynków mieszkalnych na obszarach miejskich	0	120	155
		Wyremontowane budynki mieszkalne na obszarach miejskich	0	4	6
		Długość wybudowanej i przebudowanej kanalizacji sanitarnej (km)	0	3,5	5,0
	Poprawa infrastruktury na obszarze rewitalizacji	Liczba osób korzystających ze zrewitalizowanych obszarów	0	9893	9893
		Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją (km ²)	0	3,2	3,2
		Długość przebudowanych dróg gminnych	0	10	15
		Ilość punktów świetlnych zmodernizowanych w ramach przedsięwzięć rewitalizacyjnych	0	100	150

Źródło: Opracowanie własne

Wyznaczone cele rewitalizacji wynikają ze zdiagnozowanych problemów, które skumulowały się na obszarze gminy. Ich realizacja wpłynie na rozwiązanie lub zminimalizowanie najistotniejszych problemów oraz przyczyni się do wzrostu atrakcyjności gminy w ocenie inwestorów, turystów, a przede wszystkim mieszkańców. Przeprowadzony proces rewitalizacji na terenie gminy Łabiszyn pozwoli na osiągnięcie wzrostu aktywności społecznej, co z kolei wpłynie na zmniejszenie poziomu ubóstwa i wykluczenia społecznego, które związane jest z oddaleniem od rynku pracy oraz niewystarczającym dostępem do dobrej jakości, niedrogich usług społecznych. Realizacja tzw. „zadań miękkich” może przyczynić się do ożywienia społeczno-gospodarczego, a dzięki temu również do wzrostu zatrudnienia.

Przeprowadzona interwencja rewitalizacyjna ma na celu przede wszystkim osiągnięcie pozytywnego efektu społecznego. Wzrost aktywności społecznej oraz zmniejszenie poziomu ubóstwa i wykluczenia społecznego poprzez wyznaczone kierunki działań wesprze osoby borykające się z problemami społecznymi. Cel ten odnosi się głównie do osób korzystających z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łabiszynie, w tym przede wszystkim do osób bezrobotnych. Należy jednak zaznaczyć, że w ramach celu nr 1 organizowane będą różnorakie zajęcia skierowane do wszystkich grup wiekowych (dzieci, młodzieży, dorosłych i osób starszych), tak aby osiągnąć pełną integrację międzypokoleniową.

Trzeba zauważyć, że cele nr 1, 2 i 3 są ściśle ze sobą powiązane. Poprzez zaplanowaną aktywizację osób bezrobotnych zmniejszy się liczba mieszkańców dotknięta ubóstwem i innymi negatywnymi zjawiskami społecznymi. Przełoży się to z kolei na spadek liczby beneficjentów pomocy społecznej. Integracja grup wykluczonych społecznie wpłynie na pobudzenie aktywności mieszkańców obszarów rewitalizacji, dzięki czemu będą oni chętniej uczestniczyć w życiu społecznym gminy. Poprawa jakości sfery przestrzenno-funkcjonalnej, dostosowanie infrastruktury do potrzeb mieszkańców na terenie obszarów rewitalizowanych przełoży się na zmniejszenie poziomu ubóstwa i wykluczenia społecznego. Działania w zakresie rozwoju lokalnej przedsiębiorczości wpłyną na wzrost zatrudnienia. Ponadto poprawa warunków mieszkaniowych grup wykluczonych społecznie wpłynie na wzrost ożywienia społeczno-gospodarczego, a także pośrednio może wpłynąć na włączenie społeczne i zaangażowanie osób wykluczonych w życie kulturalne i społeczne na terenie gminy.

8. Lista planowanych projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Zgodnie z „Zasadami programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020”, projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne powinny stanowić realną szansę naprawy sytuacji kryzysowej, a co najmniej ograniczenie jej w stopniu gwarantującym zahamowanie regresu i odwrócenie trendu w danej dziedzinie. Tym samym należy ustalić hierarchię potrzeb w zakresie działań rewitalizacyjnych, a następnie zaplanować projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne, w ramach kierunków działań, służące osiągnięciu zaplanowanych celów rewitalizacji.

8.1. Główne (podstawowe) projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Projekty wyznaczone do realizacji w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji są odpowiedzią na postawione cele. Ich wdrożenie jest niezbędne do rozwiązania zdiagnozowanych sytuacji problemowych. Główne (podstawowe) projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne to takie, bez których realizacja celów Gminnego Programu Rewitalizacji nie będzie możliwa i nie rozwiąże zdiagnozowanych sytuacji problemowych.

Podstawowymi projektami rewitalizacyjnymi zaplanowanymi do realizacji są:

- Organizacja zajęć w świetlicach wiejskich;
- Budowa świetlic wiejskich w sołectwach Ostatkowo i Smogorzewo;
- Stworzenie miejsc rekreacyjno-sportowych w sołectwach Nowe Dąbie, Jeżewo, Władysławowo;
- Organizowanie staży i praktyk zawodowych;
- Organizacja szkoleń podnoszących kwalifikacje zawodowe mieszkańców obszaru rewitalizacji;
- Poradnictwo zawodowe na rzecz osób bezrobotnych i biernych zawodowo;
- Wspomaganie miejsc pracy w już istniejących zakładach pracy;
- Przebudowa ulic starej części miasta;
- Rewitalizacja rynku starego miasta w Łabiszynie (Plac 1000-lecia);
- Budowa i przebudowa sieci kanalizacyjnej w starej części miasta Łabiszyn;
- Zagospodarowanie promenady wzdłuż Kanału Noteckiego w Łabiszynie;
- Budowa pola namiotowego wraz z zapleczem na Łabiszyńskiej Wyspie;
- Budowa węzła sanitarnego i szatni przy amfiteatrze na Łabiszyńskiej Wyspie.

Tabela 22. Główne projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa)	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu	Opis przedsięwzięcia					
				Podmiot/ realizujący/e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
Cel rewitalizacji: Wzrost aktywności społecznej, zmniejszenie poziomu ubóstwa i wykluczenia społecznego									
kierunek działań: Aktywizacja społeczna mieszkańców i rozwój infrastruktury społecznej									
sołectwo Ostatkowo, Smogorzewo	Aktywizacja społeczna mieszkańców	Organizacja zajęć w świetlicach wiejskich	społeczny	Gmina Łabiszyn MOPS Świetlice wiejskie	Organizacja zajęć edukacyjnych, kulturalnych, plastycznych, muzycznych dla dzieci, młodzieży, osób dorosłych i starszych	Świetlice wiejskie	50 000,00	Wzrost aktywności i integracji mieszkańców, włączenie społeczne	Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji dla gminy Łabiszyn
sołectwo Ostatkowo, Smogorzewo	Stworzenie miejsc integracji społecznej i gospodarczej	Budowa świetlic wiejskich	społeczny	Gmina Łabiszyn	Budowa świetlic wiejskich, w których organizowane będą spotkania, szkolenia, zajęcia, warsztaty, mające na celu integrację i włączenie społeczne	Ostatkowo, Smogorzewo	700 000,00	Włączenie społeczne dzieci i młodzieży, osób starszych oraz osób bezrobotnych, wzrost aktywności społeczno-gospodarczej mieszkańców gminy	Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji dla gminy Łabiszyn
sołectwo Jeżewo, Nowe Dąbie, Władysławowo	Stworzenie miejsc sprzyjających aktywności fizycznej	Budowa miejsc rekreacyjno-sportowych	społeczny	Gmina Łabiszyn	Budowa miejsc rekreacyjno-sportowych, m.in. siłowni plenerowych oraz placów zabaw	Nowe Dąbie, Jeżewo, Władysławowo	200 000,00	Rozwój fizyczny mieszkańców oraz rozpowszechnianie zdrowego trybu życia wśród najmłodszych	Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji dla gminy Łabiszyn

Cel rewitalizacji: Wzrost zatrudnienia i ożywienie gospodarcze									
kierunek działań: Podniesienie aktywności zawodowej osób bezrobotnych i podniesienie kwalifikacji zawodowych									
sołectwo Jeżewo, Nowe Dąbie, Ostatkowo, Smogorzewo, Władysławowo, miasto Łabiszyn – strefa I	Pomoc osobom bezrobotnym	Organizowanie staży i praktyk zawodowych	społeczny	Gmina Łabiszyn PUP w Żninie	Organizacja staży i praktyk zawodowych dla bezrobotnych mieszkańców obszaru rewitalizacji	Gmina Łabiszyn	30 000,00	Zdobycie doświadczenia zawodowego przez osoby bezrobotne, zwiększające szanse na rynku pracy	Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji dla gminy Łabiszyn
		Organizacja szkoleń podnoszących kwalifikacje zawodowe mieszkańców obszaru rewitalizacji	społeczny	Gmina Łabiszyn PUP w Żninie	Szkolenia zawodowe i specjalistyczne kursy podnoszące kwalifikacje mieszkańców	Gmina Łabiszyn	80 000,00	Nabycie i podniesienie kompetencji i kwalifikacji zawodowych mieszkańców, zmniejszenie bezrobocia	Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji dla gminy Łabiszyn
		Poradnictwo zawodowe na rzecz osób bezrobotnych i biernych zawodowo	społeczny	Gmina Łabiszyn PUP w Żninie	Działania z zakresu pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego świadczone na rzecz osób bezrobotnych i biernych zawodowo	Gmina Łabiszyn	15 000,00	Zwiększenie potencjału zawodowego osób bezrobotnych i biernych zawodowo, które pozwoli na rozwiązanie podstawowych problemów dotyczących wejścia, powrotu lub utrzymania się na rynku pracy	Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji dla gminy Łabiszyn
		Wspomaganie miejsc pracy w już istniejących zakładach pracy	społeczny	Gmina Łabiszyn PUP w Żninie	Wsparcie adaptacyjne w miejscu pracy, w tym w zakresie wyposażenia i wyposażenia stanowiska pracy, subsydiowane zatrudnienie	Lokalne zakłady pracy	30 000,00	Nabycie i podniesienie kompetencji i kwalifikacji zawodowych osób bezrobotnych oraz ich lepsze dostosowanie do potrzeb rynku pracy	Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji dla gminy Łabiszyn

Cel rewitalizacji: Poprawa jakości sfery przestrzenno-funkcjonalnej									
kierunek działań: Poprawa warunków mieszkaniowych osób wykluczonych społecznie i poprawa infrastruktury na obszarze rewitalizacji									
Miasto Łabiszyn – strefa I	Przebudowa infrastruktury drogowej	Przebudowa ulic starej części miasta	techniczny, środowiskowy	Gmina Łabiszyn	Modernizacja dróg gminnych w celu poprawy dostępności do obszaru rewitalizacji oraz poprawy środowiska naturalnego	Miasto Łabiszyn	800 000,00	Poprawa dostępności do obszaru rewitalizacji, ograniczenie hałasu i emisji gazów oraz pyłów, pochodzących z transportu, co przyczyni się do poprawy środowiska naturalnego	Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji dla gminy Łabiszyn
	Rewitalizacja przestrzeni miejskiej	Rewitalizacja rynku starego miasta w Łabiszynie (Plac 1000-lecia i ulic przylegających)	przestrzenno-funkcjonalny, techniczny, środowiskowy	Gmina Łabiszyn	Zagospodarowanie terenów zieleńcami, kwiatnikami, ławkami, fontannami oraz odpowiednim oświetleniem i innymi towarzyszącymi projektami, modernizacja budynków – wymiana dachów azbestowych i remont elewacji, modernizacja infrastruktury drogowej	Miasto Łabiszyn	400 000,00	Poprawa dostępności do obszaru rewitalizacji, ograniczenie hałasu i emisji gazów oraz pyłów, pochodzących z transportu, co przyczyni się do poprawy środowiska naturalnego, poprawa jakości życia i zdrowia mieszkańców	Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji dla gminy Łabiszyn
	Rozwój infrastruktury technicznej	Budowa i przebudowa sieci kanalizacyjnej w starej części miasta Łabiszyn	techniczny, środowiskowy	Gmina Łabiszyn	Budowa i przebudowa sieci kanalizacji sanitarnej w starej części miasta Łabiszyn	Miasto Łabiszyn	4 000 000,00	Podniesienie standardu życia mieszkańców, zapewnienie lepszych warunków mieszkaniowych, poprawa jakości wód i gleb oraz zmniejszenie ilość substancji biogennych przedostających się do środowiska	Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji dla gminy Łabiszyn
	Stworzenie miejsc atrakcyjnych turystycznie	Zagospodarowanie promenady wzdłuż Kanału Noteckiego w Łabiszynie	przestrzenno-funkcjonalny	Gmina Łabiszyn	Stworzenie przestrzeń rekreacyjno-użytkowej, utworzenie zielonego punktu wypożyczenia książek, budowa infrastruktury oświetleniowej	Miasto Łabiszyn	200 000,00	Rozwój infrastruktury usługowo-handlowej, podniesienie standardu życia mieszkańców	Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji dla gminy Łabiszyn

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY ŁABISZYN NA LATA 2016-2026

	Stworzenie miejsc atrakcyjnych turystycznie	Budowa pola namiotowego wraz z zapleczem na Łabiszyńskiej Wyspie	przestrzenno-funkcjonalny	Gmina Łabiszyn	Utworzenie pola namiotowego oraz przygotowanie plaży wraz z oświetleniem na Wyspie Łabiszyńskiej	Miasto Łabiszyn	200 000,00	Zwiększenie bazy noclegowej, rozwój turystyki	Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji dla gminy Łabiszyn
Miasto Łabiszyn – strefa I	Stworzenie miejsc atrakcyjnych turystycznie i rekreacyjnie	Budowa węzła sanitarnego i szatni przy amfiteatrze na Łabiszyńskiej Wyspie	przestrzenno-funkcjonalny, techniczny, środowiskowy	Gmina Łabiszyn	Stworzenie zaplecza gospodarczego oraz sanitarnego wraz z prysznicami	Miasto Łabiszyn	180 000,00	Rozbudowa usług turystycznych, które mogą bezpośrednio przyczynić się do rozwoju miasta i gminy, podniesienie standardu życia mieszkańców	Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji dla gminy Łabiszyn

Źródło: Opracowanie własne

Do działań głównych zaliczono ponadto projekty realizowane poza obszarem rewitalizacji, przy czym ich realizacja służy osiągnięciu celów Gminnego Programu Rewitalizacji. Planowane działania dotyczą przede wszystkim Pałacu w Lubostroniu, jednego z najcenniejszych i najlepiej zachowanych zespołów rezydencjonalnych w Polsce. Jest to miejsce nierozdzielnie związane z historią Polski i regionu. Obecnie cały zespół parkowo-pałacowy pełni rolę centrum działań kulturalnych, artystycznych i naukowych. Malowniczy krajobraz, atmosfera i niepowtarzalny wystrój wewnątrz pałacu tworzą doskonałą scenerię dla odbywających się tu koncertów i imprez.

W ramach Gminnego Programu Rewitalizacji zaplanowano następujące projekty infrastrukturalne:

- Renowację muru ogrodzeniowego zespołu pałacowo-parkowego w Lubostroniu;
- Renowację domku ogrodnika;
- Wymianę stolarki okiennej i drzwiowej w Pałacu Głównym;
- Odrestaurowanie elewacji i balkonu w oficynie;
- Odtworzenie brukowanego wjazdu do zespołu pałacowo-parkowego w Lubostroniu,

Bezpośrednio z funkcjonowaniem Pałacu Lubostroń, a w szczególności z obiektami, które będą poddane rewitalizacji powiązane są następujące projekty „miękkie”:

- Spotkania „Z wizytą u hrabiostwa Skórzewskich”;
- Konkurs POJAZDÓW KONNYCH;
- Projekt "Spacer z Hrabią Leonem”;
- Galeria dla artystów z regionu;
- Widowiska plenerowe światło i dźwięk.

Ponadto, biorąc pod uwagę sytuację społeczno-ekonomiczną mieszkańców, do projektów realizowanych poza obszarem rewitalizacji zaliczono renowację trzech kościołów:

- zabytkowego Kościoła p.w. św. Mikołaja w Łabiszynie;
- Kościoła w JabłóWKu;
- Kościoła w Lubostroniu.

Przeprowadzone prace konserwatorskie i restauratorskie budynków przyczynią się do podkreślenia ich walorów oraz umożliwią dalsze przeznaczenie obiektów na cele nie tylko religijne, ale także kulturalne. Tereny parafii i wyżej wskazanych kościołów, oprócz funkcji typowo duszpasterskich są miejscami organizacji wydarzeń społecznych i kulturalnych, m.in. koncertów i festynów rodzinnych, a ze względu na zabytkowy charakter obiektów są także miejscami odwiedzanymi przed turystów.

Realizacja powyższych działań przyczyni się nie tylko do poprawy jakości sfery przestrzenno-funkcjonalnej gminy, ale poprzez projekty o charakterze kulturowym, będzie

miała korzystny wpływ na sytuację społeczną. Wzbogacenie oferty kulturalno-edukacyjnej niesie ze sobą pozytywne skutki dla gminy, w szczególności dla mieszkańców obszaru rewitalizacji. Organizacja spotkań, galerii dla artystów, czy widowisk plenerowych zwiększa poziom integracji społecznej, atrakcyjność turystyczną, dzięki czemu stworzy szanse rozwoju społeczno-gospodarczego. Dzięki poprawie infrastruktury na terenie zespołu pałacowo-parkowego, renowacji i odrestaurowaniu obiektów sakralnych, zwiększy się wartość oferty turystycznej i kulturalnej obiektu, adresowanej do mieszkańców, a także do turystów z kraju i zagranicy. Poprawa atrakcyjności tego miejsca wpłynie w przyszłości na podjęcie działań, które pozwolą również na utworzenie nowych miejsc pracy, co z kolei korzystnie wpłynie na zatrudnienie i ograniczenie problemu bezrobocia w gminie, zwłaszcza na obszarze rewitalizacji. Realizacja powyższych inwestycji jest zatem niezbędna do osiągnięcia celów Gminnego Programu Rewitalizacji gminy Łabiszyn, wyprowadzenia ze stanu kryzysowego oraz stworzenia warunków do zrównoważonego rozwoju i integrowania różnorodnych aktywności w ramach rewitalizacji.

Tabela 23. Główne projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne realizowane poza obszarem rewitalizacji

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa)*	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu	Opis przedsięwzięcia					
				Podmiot/y realizujący/e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
Cel rewitalizacji: Wzrost aktywności społecznej, zmniejszenie poziomu ubóstwa i wykluczenia społecznego									
kierunek działań: Rozwój infrastruktury społecznej									
sołectwo Jeżewo, Nowe Dąbie, Ostatkowo, Smogorzewo, Władysławowo, miasto Łabiszyn – strefa I	Aktywizacja społeczna mieszkańców	Spotkania „Z wizytą u hrabiostwa Skórzewskich”	społeczny	Pałac Lubostroń	Cykliczne wydarzenie skierowane do społeczności lokalnej pokazujące historię Pałacu w Lubostroniu oraz związanych z nią postaci historycznych. W trakcie spotkań zostaną wykorzystane stroje odzwierciedlające stroje z epoki oraz przedstawiona muzyka, śpiew, sztuka, teatr z prezentowanego okresu historycznego. Zaprezentowana będzie również kuchnia staropolska. Uczestnicy spotkań wezmą dodatkowo udział w warsztatach tematycznych dotyczących tych wydarzeń. Organizator opracuje i wyda publikację historyczną dotyczącą kolejnych edycji „Spotkań”	Lubostroń	120 000,00	Wzrost aktywności i integracji mieszkańców, włączenie społeczne. Włączenie społeczne dzieci i młodzieży, osób starszych oraz osób bezrobotnych, wzrost aktywności społeczno-gospodarczej mieszkańców gminy.	Ilość osób biorących udział w spotkaniach oraz realizowanych przy tej okazji warsztatach. Zakup strojów odzwierciedlających stroje z epoki oraz nośników z muzyką. Publikacja historyczna „Z wizytą u hrabiostwa Skórzewskich” w nakładzie 2000 egzemplarzy.
		Konkurs POJAZDÓW KONNYCH	społeczny	Pałac Lubostroń	Konkurs zorganizowany po raz pierwszy w 1993 roku. Jednodniowy konkurs składa się z dwóch konkurencji: pokazu zabytkowych, stylizowanych lub współczesnych powozów oraz zawodów w powożeniu na parcourze. Amatorski konkurs oceniany jest przez	Lubostroń	54 500,00	Zwiększenie wartości turystycznej i kulturowej. W wyniku zwiększenia potencjału kulturowego i turystycznego gminy, zwiększy się liczba turystów, co wpłynie na sferę gospodarczą	Ilość osób uczestniczących w konkursie oraz publiczność. Wyremontowane trzy zabytkowe pojazdy.

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa)*	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu	Opis przedsięwzięcia					
				Podmiot/y realizujący/e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
					profesjonalnych sędziów. Przyciąga publiczność z terenów województwa kujawsko - pomorskiego i wielkopolskiego, około 5.000 osób. Organizator w ramach zadania odrestauruje trzy pojazdy zabytkowe, co zwiększy atrakcyjność konkursu.			– zwiększenie liczby podmiotów gospodarczych i ograniczenie poziomu bezrobocia. Wzrost aktywności i integracji mieszkańców, włączenie społeczne Włączenie społeczne dzieci i młodzieży, osób starszych oraz osób bezrobotnych, wzrost aktywności społeczno-gospodarczej mieszkańców gminy.	
		Projekt "Spacer z Hrabią Leonem"	społeczny	Pałac Lubostroń	Projektem "Spacer z Hrabią Leonem" instytucja kultury. Cykliczne wydarzenie propagujące teatr dramatyczny. W trzy majowe, sobotnie popołudnia (od godz. 17.00) zaprosimy publiczność na około 2 godzinne przedstawienia na świeżym powietrzu oraz w obiektach historycznych Pałacu Lubostroń, które składać się będą z pięciu fragmentów różnych spektakli teatralnych. Zakup sceny plenerowej, oświetlenia i nagłośnienia.	Lubostroń	225 000,00	Zwiększenie wartości turystycznej i kulturowej. W wyniku zwiększenia potencjału kulturowego i turystycznego gminy, zwiększy się liczba turystów, co wpłynie na sferę gospodarczą – zwiększenie liczby podmiotów gospodarczych i ograniczenie poziomu bezrobocia. Wzrost aktywności i integracji mieszkańców, włączenie społeczne Włączenie społeczne dzieci i młodzieży,	Ilość osób biorących udział w spotkaniach

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa)*	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu	Opis przedsięwzięcia					
				Podmiot/y realizujący/e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
								osób starszych oraz osób bezrobotnych, wzrost aktywności społeczno-gospodarczej mieszkańców gminy.	
		Galeria dla artystów z regionu	społeczny	Pałac Lubostroń	Utworzenie w pomieszczeniu „Domek Ogrodnika” Galerii dla artystów z regionu, w której będą prezentowane wystawy artystów oraz sprzedaż poplenerowa ich prac. W ramach projektu zostaną przygotowane pomieszczenia oraz wyposażone w meble, sztalugi, ramy, system mocowania obrazów, gabloty wystawiennicze, wyposażenie multimedialne, profesjonalne oświetlenie. Galerią będzie zarządzał zatrudniony kustosz.	Lubostroń	120 000,00	Zwiększenie wartości turystycznej i kulturowej. W wyniku zwiększenia potencjału kulturowego i turystycznego gminy, zwiększy się liczba turystów, co wpłynie na sferę gospodarczą – zwiększenie liczby podmiotów gospodarczych i ograniczenie poziomu bezrobocia. Wzrost aktywności i integracji mieszkańców, włączenie społeczne Włączenie społeczne dzieci i młodzieży, osób starszych oraz osób bezrobotnych, wzrost aktywności społeczno-gospodarczej mieszkańców gminy.	Ilość osób biorących udział w spotkaniach. Utworzenie jednego miejsca pracy Protokół zdawczo-odbiorczy inwestycji realizowanej pod nadzorem konserwatora zabytków

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa)*	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu	Opis przedsięwzięcia					
				Podmiot/y realizujący/e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
		Widowiska plenerowe światło i dźwięk	społeczny	Pałac Lubostroń	Program światło i dźwięk „Pałac Lubostroń w świetle księżycy” to cykl pokazów plenerowych, w trakcie których, za pomocą wizualizacji będzie przedstawiana historia Pałacu Lubostroń połączona z nocnym zwiedzaniem Pałacu. W ramach programu zostaną zakupione profesjonalne urządzenia do mappingu. projektora 3D oraz oprogramowania i urządzeń nagłaśniających	Lubostroń	80 000,00	Zwiększenie wartości turystycznej i kulturowej. W wyniku zwiększenia potencjału kulturowego i turystycznego gminy, zwiększy się liczba turystów, co wpłynie na sferę gospodarczą – zwiększenie liczby podmiotów gospodarczych i ograniczenie poziomu bezrobocia. Wzrost aktywności i integracji mieszkańców, włączenie społeczne Włączenie społeczne dzieci i młodzieży, osób starszych oraz osób bezrobotnych, wzrost aktywności społeczno-gospodarczej mieszkańców gminy.	Ilość osób biorących udział w widowiskach plenerowych. Protokół zdawczo-odbiorczy inwestycji realizowanej pod nadzorem konserwatora zabytków
sołectwo Jeżewo, Nowe Dąbie, Ostatkowo, Smogorzewo, Władysławowo, miasto Łabiszyn – strefa I	Cel rewitalizacji: Poprawa jakości sfery przestrzenno-funkcjonalnej								
	kierunek działań: Poprawa infrastruktury								
	Renowacja obiektów kulturowych	Renowacja muru ogrodzeniowego zespołu pałacowo-parkowego w Lubostroniu	przestrzenno-funkcjonalny	Pałac Lubostroń	Wzmocnienie, wypełnienie murów zniszczonych, rekonstruowanie części murów, spoinowanie, wykonanie tynków, wymiana rynien i rur spustowych przy ogrodzie zimowym, rozebranie i przemurowanie	Lubostroń	351 617,70	Poprawa bezpieczeństwa i estetyki wokół obiektu. Zwiększenie wartości turystycznej i kulturowej. W wyniku	Protokół zdawczo-odbiorczy inwestycji realizowanej pod nadzorem konserwatora

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa)*	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu	Opis przedsięwzięcia					
				Podmiot/y realizujący/e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmiernia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
					przy domku ogrodnika, renowacja schodów			zwiększenia potencjału kulturowego i turystycznego gminy, zwiększy się liczba turystów, co wpłynie na sferę gospodarczą – zwiększenie liczby podmiotów gospodarczych i ograniczenie poziomu bezrobocia.	zabytków
		Renowacja domku ogrodnika	przestrzenno-funkcjonalny	Pałac Lubostroń	Odtworzenie izolacji poziomej budynku, wymiana zużytych elementów drewnianej konstrukcji dachowej, skucie zasolonych i odparzonych tynków i odtworzenie tynków, wymiana pokrycia dachu, wykonanie nowego opierzenia i orynnowania dachu, wymiana stolarki okiennej i drzwiowej z zachowaniem istniejącej geometrii i podziału, uzupełnienie ubytków w elewacji ceglanej, wykonanie nowej instalacji wodociągowej, elektrycznej i CO	Lubostroń	219 159,60	Domek ogrodnika będzie miejscem przeznaczonym na działalność kulturalną instytucji oraz jako wielofunkcyjne pomieszczenie Zwiększenie wartości turystycznej i kulturowej. W wyniku zwiększenia potencjału kulturowego i turystycznego gminy, zwiększy się liczba turystów, co wpłynie na sferę gospodarczą – zwiększenie liczby podmiotów gospodarczych i ograniczenie poziomu bezrobocia.	Protokół zdawczo-odbiorczy inwestycji realizowanej pod nadzorem konserwatora zabytków
		Wymiana stolarki okiennej i drzwiowej w Pałacu Głównym	przestrzenno-funkcjonalny	Pałac Lubostroń	Projekt obejmuje wymianę stolarki okiennej i drzwiowej w 2 pokojach dwuosobowych oraz 2 pokojach	Lubostroń	642 060,00	Poprawa bezpieczeństwa i estetyki obiektu. Zwiększenie wartości	Protokół zdawczo-odbiorczy inwestycji

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa)*	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu	Opis przedsięwzięcia					
				Podmiot/y realizujący/e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
					czterooosobowych usytuowanych na poddaszu			turystycznej i kulturowej. W wyniku zwiększenia potencjału kulturowego i turystycznego gminy, zwiększy się liczba turystów, co wpłynie na sferę gospodarczą – zwiększenie liczby podmiotów gospodarczych i ograniczenie poziomu bezrobocia.	realizowanej pod nadzorem konserwatora zabytków
		Odrestaurowanie elewacji i balkonu w Oficyinie	przestrzenno-funkcjonalny	Pałac Lubostrzeń	Remont Oficyiny, w tym: skucie tynków, odsolenie i odgrzybienie murów, kontrola ścian pod kątem ochrony reliktyw pierwotnych, położenie owych tynków i ich malowanie, wykonanie nowego opierzenia i orynnowania dachu, wykonanie naprawy sztukaterii, wykonanie nowej posadzki, odzyskanie zabetonowanych cokołów kolumn, wykonanie schodów i podjazdów, remont balkonów i balustrady	Lubostrzeń	273 708,00	Poprawa estetyki oraz funkcjonalności Oficyiny, zatrzymanie postępującej degradacji ścian budynku. Zwiększenie wartości turystycznej i kulturowej. W wyniku zwiększenia potencjału kulturowego i turystycznego gminy, zwiększy się liczba turystów, co wpłynie na sferę gospodarczą – zwiększenie liczby podmiotów gospodarczych i ograniczenie poziomu bezrobocia.	Protokół zdawczo-odbiorczy inwestycji realizowanej pod nadzorem konserwatora zabytków

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY ŁABISZYN NA LATA 2016-2026

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa)*	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu	Opis przedsięwzięcia					
				Podmiot/y realizujący/e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
		Odtworzenie brukowanego wjazdu do zespołu pałacowo-parkowego w Lubostroniu	przestrzenno-funkcjonalny	Pałac Lubostrzeń	Rozebranie mechaniczne nawierzchni z brukowca, wykonanie koryt ziemnych pod przyszłą kostkę brukową, profilowanie i zagęszczenie podłoża, położenie warstw podbudowy zgodnie z kosztorysem, ułożenie nawierzchni brukowej	Lubostroń	129 719, 55	Poprawa bezpieczeństwa i estetyki wokół obiektu. Zwiększenie wartości turystycznej i kulturowej. W wyniku zwiększenia potencjału kulturowego i turystycznego gminy, zwiększy się liczba turystów, co wpłynie na sferę gospodarczą – zwiększenie liczby podmiotów gospodarczych i ograniczenie poziomu bezrobocia.	Protokół zdawczo-odbiorczy inwestycji realizowanej pod nadzorem konserwatora zabytków
sołectwo Jeżewo, Nowe Dąbie, Ostatkowo, Smogorzewo, Władysławowo, miasto Łabiszyn – strefa I	Renowacja obiektów sakralnych	Renowacja Kościoła p.w. św. Mikołaja w Łabiszynie	przestrzenno-funkcjonalny	Parafia św. Mikołaja w Łabiszynie	Remont instalacji i zakup nagłośnienia wraz z montażem w kościele oraz wymiana przewodów elektrycznych Malowanie kościoła wewnątrz z badaniem pod tynkiem obecności fresków Remont elewacji kościoła i klasztoru	Łabiszyn	2 250 000,00	Poprawa bezpieczeństwa i estetyki wokół obiektu. Zwiększenie wartości turystycznej i kulturowej. Wzrost aktywności i integracji mieszkańców, włączenie społeczne.	Protokół zdawczo-odbiorczy inwestycji realizowanej pod nadzorem konserwatora zabytków
sołectwo Jeżewo, Nowe Dąbie, Ostatkowo, Smogorzewo, Władysławowo, miasto		Renowacja Kościoła w Jabłówku	przestrzenno-funkcjonalny	Parafia pw. NMP Różańcowej w Jabłówku	Wymiana podsufitki drewnianej i więźby dachowej w kościele w Jabłówku Renowacja ołtarza, chrzcielnicy, ambony i naprawa zabytkowych	Jabłówko	780 000,00	Poprawa bezpieczeństwa i estetyki wokół obiektu. Zwiększenie wartości turystycznej i	Protokół zdawczo-odbiorczy inwestycji realizowanej pod nadzorem konserwatora

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa)*	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu	Opis przedsięwzięcia					
				Podmiot/y realizujący/e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
Łabiszyn – strefa I					organów i innego wyposażenia w kościele w JabłóWKu. Renowacja wieży kościoła w JabłóWKu wraz z izolacją i drenażem zewnętrznym i odprowadzeniem wód przy kościele			kulturowej. Wzrost aktywności i integracji mieszkańców, włączenie społeczne.	zabytków
sołectwo Jeżewo, Nowe Dąbie, Ostatkowo, Smogorzewo, Władysławowo, miasto Łabiszyn – strefa I		Renowacja Kościoła w Lubostroniu	przestrzennie-funkcjonalny	Parafia pw. Św. Urszuli Ledóchowskiej w Lubostroniu	Ocieplenie stropu kościoła, przeszklenie wejścia do świątyni. Wymiana ogrodzenia wraz z bramą wokół świątyni, zakup nowych drzwi wejściowych oraz uzupełnienie oświetlenia i innych w Lubostroniu. Przebudowa prezbiterium w kościele w Lubostroniu. Założenie drenażu wokół kościoła w Lubostroniu.	Lubostroń	410 000,00	Poprawa bezpieczeństwa i estetyki wokół obiektu. Zwiększenie wartości turystycznej i kulturowej. Wzrost aktywności i integracji mieszkańców, włączenie społeczne.	Protokół zdawczo-odbiorczy inwestycji realizowanej pod nadzorem konserwatora zabytków

* Projekty realizowane będą poza obszarem rewitalizacji, przy czym służą one realizacji celów wynikających z Gminnego Programu Rewitalizacji.

Źródło: Opracowanie własne

8.2. Uzupełniające (pozostałe) przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Oprócz głównych działań rewitalizacyjnych wyznaczone zostały dodatkowe przedsięwzięcia, których realizacja przyczyni się do ograniczenia negatywnych zjawisk występujących na obszarze rewitalizacji.

W grupie uzupełniających przedsięwzięć rewitalizacyjnych należy wskazać te, które identyfikuje się jako potrzebne do osiągnięcia określonych efektów, jednak na etapie opracowywania Gminnego Programu Rewitalizacji nie jest możliwe wskazanie, kto będzie realizował dane zadanie, w jakim terminie itp.

Uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne zostały zawarte w tabeli 24.

Tabela 24. Uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa)	Lp.	Typ przedsięwzięcia	Uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne
sołectwo Jeżewo, Nowe Dąbie, Ostatkowo, Smogorzewo, Władysławowo, miasto Łabiszyn – strefa I	Cel rewitalizacji: Wzrost aktywności społecznej, zmniejszenie poziomu ubóstwa i wykluczenia społecznego		
	kierunek działań: Włączenie społeczne		
	1.	społeczny	Rozwój niestacjonarnych usług opiekuńczych
	2.	społeczny	Usługi szkoleniowe, doradcze i specjalistyczne dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą oraz kandydatów do pełnienia rodzinnej pieczy zastępczej
	3.	społeczny	Adaptacja obiektów na potrzeby świadczenia usług wychowania przedszkolnego wraz z niezbędnym wyposażeniem odnoszącym się do zakresu infrastrukturalnego projektu, w tym również wyposażeniem placów zabaw
	4.	społeczny	Doposażenie obiektów społeczno – kulturalnych w celu dostosowania ich funkcji do potrzeb mieszkańców obszarów rewitalizowanych
	Cel rewitalizacji: Wzrost aktywności społecznej, zmniejszenie poziomu ubóstwa i wykluczenia społecznego		
	kierunek działań: Likwidacja koncentracji negatywnych zjawisk społecznych		
	1.	społeczny	Działania służące wspieraniu rodzin i osób w wypełnianiu ról społecznych i opiekuńczo-wychowawczych realizowane przez placówki wsparcia dziennego, usługi asystenckie, rodziny wspierające lub inne alternatywne formy wsparcia
	2.	społeczny	Poradnictwo rodzinne, obejmujące wsparcie rodziny naturalnej i zastępczej, opieki nad osobą z niepełnosprawnościami, a także terapię rodzinną świadczone w formach zdeinstytucjonalizowanych jako element procesu aktywizacji społecznej
	Cel rewitalizacji: Wzrost zatrudnienia i ożywienie gospodarcze		
	kierunek działań: Podniesienie aktywności zawodowej osób bezrobotnych, podniesienie kwalifikacji zawodowych		
	1.	społeczny	Identyfikacja potrzeb osób bezrobotnych i biernych zawodowo – opracowanie i wdrożenie Indywidualnych Planów Działań
	2.	społeczny	Działania szkoleniowo-doradcze dla osób planujących rozpoczęcie działalności gospodarczej
	3.	społeczny	Wsparcie w formie instrumentów finansowych na rozpoczęcie działalności gospodarczej (pożyczki preferencyjne)
	4.	społeczny	Wsparcie w formie bezzwrotnych dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej

Źródło: Opracowanie własne

9. Mechanizmy zapewnienia komplementarności między poszczególnymi projektami/przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi oraz pomiędzy działaniami różnych podmiotów i funduszy na obszarze objętym GPR

Wymogiem koniecznym dla wspierania projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych jest zapewnienie ich komplementarności w różnych wymiarach. W szczególności dotyczy to komplementarności: przestrzennej, problemowej, proceduralno-instytucjonalnej, międzyokresowej oraz źródeł finansowania.

Wszystkie działania zaplanowane w ramach procesu rewitalizacji w gminie Łabiszyn są ze sobą komplementarne.

KOMPLEMENTARNOŚĆ PRZESTRZENNA

Przedsięwzięcia zawarte w niniejszym Gminnym Programie Rewitalizacji zaplanowane zostały z uwzględnieniem wzajemnych powiązań. Przedsięwzięcia ujęte w Gminnym Programie Rewitalizacji dotyczą przede wszystkim mieszkańców obszaru rewitalizacji, na którym będą realizowane. Wyjątek stanowią zadania przewidziane w obrębie zespołu pałacowo-parkowego w Lubostroniu oraz kościołów: w JabłóWKu i Lubostroniu, a także Kościoła p.w. św. Mikołaja w Łabiszynie, które znajdują się poza obszarem rewitalizacji. Należy przy tym zaznaczyć, iż realizacja zaplanowanych zadań zapewni efektywne oddziaływanie na cały obszar dotknięty kryzysem, nie tylko w pojedynczych miejscach. Stworzenie obiektów rekreacyjno-sportowych oraz budowa świetlic wiejskich wpłynie na poprawę jakości życia osób zamieszkałych w bezpośrednim sąsiedztwie, ale także mieszkańców pobliskich miejscowości. Realizacja projektów w zakresie rekreacji i życia kulturalnego umożliwi organizację zbiorowych spotkań większej liczby osób, tworzenie kół i grup zainteresowań, które zrzeszać będą różne grupy wiekowe ludności lokalnej. Zadania mające na celu aktywizację społeczną i zawodową skierowane będą do wszystkich mieszkańców gminy, nie tylko do osób zamieszkujących obszar rewitalizacji. Ponadto poszczególne projekty będą się wzajemnie dopełniały przestrzennie oraz będzie zachodził pomiędzy nimi efekt synergii. W ramach niniejszego Gminnego Programu Rewitalizacji zaplanowano kilka projektów w starej części miasta Łabiszyn oraz na Wyspie Łabiszyńskiej. Realizacja jednocześnie wielu inwestycji umożliwi osiągnięcie większych korzyści dla społeczeństwa, niż realizacja tych projektów oddzielnie.

KOMPLEMENTARNOŚĆ PROBLEMOWA

Zaplanowane do realizacji przedsięwzięcia rewitalizacyjne, będą wzajemnie się dopełniały tematycznie, co sprawi, że Gminny Program Rewitalizacji będzie oddziaływał

na obszar rewitalizacji we wszystkich niezbędnych aspektach (społecznym, gospodarczym, przestrzenno-funkcyjnym, technicznym i środowiskowym). Realizacja tzw. „zadań miękkich”, ukierunkowanych na zmniejszenie bądź likwidację negatywnych zjawisk społecznych, uzupełniona zostanie przez realizację projektów infrastrukturalnych, będących narzędziem do niwelowania zjawisk związanych z problemami społecznymi.

Organizacja szkoleń w zakresie rozwoju kompetencji i doradztwa zawodowego umożliwi aktywizację osób bezrobotnych. Osoby pozostające dłuższy czas bez pracy otrzymają pomoc w postaci staży i praktyk zawodowych. Wsparcie prowadzone będzie również w ramach rozwoju przedsiębiorczości. Dzięki powyższym działaniom osoby wykluczone z rynku pracy staną się bardziej konkurencyjne, co umożliwi im powrót do aktywności zawodowej. Zwiększenie poziomu zatrudnienia, a tym samym wzrost dochodów mieszkańców wpłynie na ograniczenie problemu ubóstwa na terenie gminy i zmniejszenie liczby wypłacanych świadczeń społecznych. Zaplanowane do realizacji przedsięwzięcia inwestycyjne wpłyną na wzrost atrakcyjności gminy, co z kolei przełoży się na wzrost zainteresowania ludności do osiedlania się na tym obszarze oraz przyciągnie nowych przedsiębiorców do rozwijania działalności gospodarczej. Inwestycje infrastrukturalne mają na celu poprawę jakości życia mieszkańców, ale także umożliwienie rozwoju społeczno-gospodarczego, poprzez zapewnienie dostępu do podstawowej infrastruktury technicznej.

KOMPLEMENTARNOŚĆ PROCEDURALNO-INSTITUCJONALNA

Za przygotowanie, koordynowanie i tworzenie warunków do prowadzenia rewitalizacji odpowiada gmina, przy czym należy zaznaczyć, iż rewitalizacja prowadzona jest przez wielu interesariuszy. System zarządzania Gminnym Programem Rewitalizacji został zaprojektowany w taki sposób, aby możliwe było efektywne współdziałanie na jego rzecz różnych instytucji oraz wzajemne uzupełnianie się i spójność procedur. Jednostką odpowiedzialną za realizację zadań ujętych w Gminnym Programie Rewitalizacji będzie przede wszystkim gmina Łabiszyn, która będzie wspomagana m.in. przez działania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Powiatowego Urzędu Pracy w Żninie, Łabiszyńskiego Domu Kultury czy Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Łabiszynie.

KOMPLEMENTARNOŚĆ MIĘDZYOKRESOWA

Projekty realizowane w ramach rewitalizacji zachowają ciągłość programową. Tworzą odpowiedź na potrzeby wynikające ze zmian jakie zostały zidentyfikowane w ramach systematycznego monitoringu. Zadania wyznaczone w niniejszym Gminnym Programie Rewitalizacji są komplementarne względem przedsięwzięć realizowanych w poprzednich

latach na terenie gminy Łabiszyn. W ramach perspektywy finansowej 2007-2013 na terenie gminy zrealizowano projekt pn. „Rewitalizacja Łabiszyńskiej Wyspy” dofinansowany z programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, którego celem był remont budynków znajdujących się na Łabiszyńskiej Wyspie. W ramach niniejszego programu zaplanowano m.in. budowę pola namiotowego wraz z zapleczem oraz budowę węzła sanitarnego i szatni przy amfiteatrze na Łabiszyńskiej Wyspie. Realizacja powyższych inwestycji wpłynie na wzrost estetyki centrum miasta Łabiszyn, co w połączeniu z innymi projektami może przyczynić się do pobudzenia ruchu turystycznego i zachęcenia mieszkańców pobliskich ośrodków miejskich do odwiedzenia Łabiszyna.

Zrealizowane projekty infrastrukturalne i zaplanowane do realizacji w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Łabiszyn zadania „miękkie”, zapewnią komplementarność międzyokresową działań realizowanych na terenie gminy.

Poniższa tabela przedstawia Inwestycje zrealizowane i współfinansowane ze środków zewnętrznych (nie tylko z Unii Europejskiej, ale także z funduszy krajowych).

Tabela 25. Inwestycje zrealizowane i współfinansowane ze środków zewnętrznych

L.P.	Nazwa projektu	Lokalizacja	Rok realizacji	Kwota dofinansowania
1.	Budowa wodociągu wiejskiego	Nowe Dąbie, Obórznia, Kąpie, Łabiszyn	2003	106 834,00*
2.	Powstanie Gminnego Centrum Informacji	ŁDK	2004	50 000,00
3.	Wyposażenie pracowni komputerowej w Zespole Szkół w Łabiszynie	ZS Łabiszyn	2004	35 710,84
4.	Zakup zestawów komputerowych wraz z licencjami oprogramowania do biblioteki	Łabiszyn	2004 - 2012	66 128,75
5.	Wymiana młodzieży z krajów Unii Europejskiej	Szkoły	2005	70 398,00*
6.	Wyposażenie pracowni komputerowej w Szkole Podstawowej w Ojrzeńcu	SP Ojrzeńcu	2005	46 013,15
7.	Wyposażenie pracowni komputerowej	ZS Lubostroń	2005	42 532,12
8.	Program RADOSNA SZKOŁA	ZS Lubostroń	2005	5000,00
9.	Budowa windy dla osób niepełnosprawnych PFRON	Budynek SP ZOZ w Łabiszynie	2006	67.615,62
10.	Zakup samochodu do	Gmina Łabiszyn	2006	90.000,00

L.P.	Nazwa projektu	Lokalizacja	Rok realizacji	Kwota dofinansowania
	przewozu osób niepełnosprawnych			
11.	Plac zabaw w Jeżewie	Wieś Jeżewo	2006	24.339,00
12.	Doposażenie świetlicy wiejskiej dla dzieci i młodzieży	Wieś Nowe Dąbie	2006	10.000,00
13.	Zabawa+ Kultura= Udane Wakacje	Łabiszyński Dom Kultury	2006	3.000,00
14.	Program „Młodzież”- Moja mała ojczyzna”	ZS Lubostroń	2006	17 930,00*
15.	Dofinansowanie letniego wypoczynku dzieci i młodzieży w ŁDK	Łabiszyn	2006 - 2008	6 000,00
16.	Organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży przez Bibliotekę	Łabiszyn	2006 - 2009	10 900,00
17.	Zakupy książek do biblioteki	Łabiszyn	2006 - 2012	40 681,00
18.	Wypoczynek letni dzieci i młodzieży	Biblioteka Miejska w Łabiszynie	2006.	3.400,00
19.	Program ICIM w szkole gimnazjalnej	ZS Lubostroń	2007	15 988,00*
20.	Zakup samochodu do przewozu osób niepełnosprawnych 19 osobowy PFRON	Łabiszyn	2008	120 314,47
21.	Remont pomnika Powstańców Wielkopolskich	Łabiszyn	2008	10 000,00
22.	Pracownie komputerowe dla szkół	ZS Łabiszyn	2008	40 610,00*
23.	Internetowe centrum multimedialne w szkole gimnazjalnej	ZS Łabiszyn	2008	16 485,00*
24.	Szkoła bez przemocy	ZS Łabiszyn	2008	5 000,00*
25.	Zakup samochodu pożarniczego	Łabiszyn	2009	163 600,00
26.	Zakup samochodu do przewozu osób niepełnosprawnych PFRON	Gmina Łabiszyn	2009	70 000,00
27.	Remont pomnika – mogiły zbiorowej żołnierzy radzieckich	Łabiszyn	2009	6 500,00
28.	Projekt „przyszłość wytyczana pozalekcyjnymi ścieżkami wiedzy i kompetencji”	ZS Łabiszyn, ZS Lubostroń	2009	120 292,00*

L.P.	Nazwa projektu	Lokalizacja	Rok realizacji	Kwota dofinansowania
29.	Modernizacja świetlicy wiejskiej	Jeżewo	2010	23 321,00*
30.	Aranżacja parku na wyspie wraz z budową niezbędnej infrastruktury	Łabiszyn	2010	159 186,00*
31.	Budowa boiska ORLIK w Łabiszynie	Łabiszyn	2010	662 000,00
32.	Remont mogiły zbiorowej powstańców wielkopolskich, żołnierzy WP z 1939 r oraz cywilnych ofiar terroru hitlerowskiego	Łabiszyn	2010	10 500,00
33.	Projekt e-usługi, e-organizacja	ZS Łabiszyn	2010	130 488,00*
34.	Program „Radosna Szkoła”	ZS Łabiszyn	2010	12 000,00*
35.	Środki na internet z programu ORANGE dla Bibliotek	Łabiszyn	2010 - 2013	8 759,97
36.	Wyposażenie placu zabaw na Łabiszyńskiej wyspie	Łabiszyn	2011	26 775,00*
37.	Wydanie folderu oraz składanki widokówek	Promocja Gminy Łabiszyn	2011	5 971,00*
38.	Budowa boiska ORLIK w Lubostroniu	Lubostroń	2011	494 000,00 333 000,00*
39.	Kanalizacja sanitarna osiedla Nowy Rynek I i Nowy Rynek II (RPO)	Łabiszyn	2011	2 064 247,00*
40.	Zakup tablic interaktywnych dla szkół	Łabiszyn, Lubostroń	2011	154 932,77
41.	Realizacja programu „Comenius”	ZS Lubostroń	2011	62 925,60*
42.	Realizacja programu „Za rękę z Einsteinem-edycja II”	ZS Lubostroń	2011	69 311,00*
43.	Budowa wodociągu wiejskiego	Nowe Dąbie-Obórznia-Pszczółczyn- Wielki Sosnowiec-Władysławowo-Annowo	2012	1 451 052,00*
44.	Remont drogi gminnej	Łabiszyn Wieś, Ojrzanowo	2012	80 000,00
45.	Usuwanie azbestu przy wymianie lub likwidacji pokryć dachowych budynków	Gmina Łabiszyn	2012	43 594,64

L.P.	Nazwa projektu	Lokalizacja	Rok realizacji	Kwota dofinansowania
46.	Realizacja programu „Indywidualizacja procesu nauczania i wychowania uczniów klas I-III	ZS Lubostroń ZS Łabiszyn	2012	108 100,00
47.	Projekt e-usługi, e-organizacja	ZS Lubostroń	2012	9 373,00*
48.	Projekt „Indywidualizacja”	ZS Lubostroń	2012	17 540,00*
49.	Remont budynku Łabiszyńskiego Domu Kultury wraz z zapleczem	Łabiszyn	2013	152 118,00*
50.	Budowa kładki dla pieszych nad Kanalem Noteckim	Łabiszyn	2013	430 000,00*
51.	Dbam o zdrowie-utworzenie siłowni plenerowej	Łabiszyn	2013	22 480,00*
52.	Łabiszyn i jego mieszkańcy podczas II wojny światowej-widowisko plenerowe	Łabiszyn	2013	11 836,00*
53.	Demontaż transport i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest	Gmina Łabiszyn	2013	137 040,00
54.	Dofinansowanie prelekcji tematycznych w Bibliotece	Łabiszyn	2013	1 000,00
55.	„Piechotą przez Bory Tucholskie, Krajnę i Pałuki” projekt realizowany przez LGD	Łabiszyn	2013	34 308,00*
56.	Program Fundacja ROSA-sala doświadczania świata	ZS Łabiszyn	2013	16 485,00*
57.	Uporządkowanie systemu wodno-ściekowego dla m. Łabiszyna	Gmina Łabiszyn	2014/2015	1 679 635,00*
58.	Rowerem przez Pałuki-zakup rowerów	Gmina Łabiszyn	2014	12 096,00*
59.	Wyposażenie siłowni zewnętrznej w m. Lubostroń	Gmina Łabiszyn	2014	25 000,00*
60.	Wyposażenie siłowni zewnętrznej w m. Łabiszyn	Gmina Łabiszyn	2014	25 000,00*
61.	Budowa świetlicy wiejskiej we wsi Władysławowo gm. Łabiszyn	Gmina Łabiszyn	2015	147 099,00*
62.	Wartość dofinansowania w tym z Unii Europejskiej	-	-	9 886 445,93 7 314 783,00*

*środki unijne

Źródło: Dane Urzędu Miejskiego w Łabiszynie

KOMPLEMENTARNOŚĆ ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA

Przedsięwzięcia wynikające z programu rewitalizacji opierają się na konieczności uzupełniania i łączenia wsparcia ze środków EFRR, EFS i FS z wykluczeniem ryzyka podwójnego dofinansowania. W celu uzyskania korzystnych efektów dla obszaru rewitalizacji niezbędne będzie koordynowanie i synergia projektów rewitalizacyjnych, szczególnie w ramach EFRR i EFS. Łączenie środków programów operacyjnych ze środkami polityk i instrumentów krajowych pozwoli uzyskać korzystne efekty dla obszarów rewitalizowanych. Projekty „miękkie” ukierunkowane na ożywienie społeczne, gospodarcze, likwidację lub zmniejszenie skali ubóstwa, wykluczenia społecznego i spadek bezrobocia wspierane będą ze środków Europejskiego Funduszu Spójności. Natomiast projekty w zakresie infrastruktury wspierane będą z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

10. Mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców oraz innych podmiotów i grup aktywnych na terenie gminy w proces rewitalizacji

10.1. Proces przygotowania GPR

Gminny Program Rewitalizacji jest wypracowywany przez samorząd gminny i poddawany dyskusji w oparciu o diagnozę lokalnych problemów społecznych, gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych i środowiskowych. Podmiotem odpowiedzialnym za proces przygotowania Gminnego Programu Rewitalizacji jest gmina Łabiszyn.

Prace nad przygotowaniem Gminnego Programu, bądź jego aktualizacją, jak również wdrażanie Programu opierają się na współpracy z różnymi grupami interesariuszy. Należy tu wymienić przede wszystkim mieszkańców obszaru rewitalizacji, lokalnych przedsiębiorców oraz innych użytkowników, będących w zasięgu bezpośredniego zainteresowania. Fundamentem działań na każdym etapie procesu rewitalizacji jest partycypacja społeczna. W celu prawidłowego przeprowadzenia rewitalizacji i odniesienia sukcesu w tym zakresie, konieczne jest podjęcie wspólnych wysiłków przez różne podmioty. Stąd istotne jest, aby wszyscy interesariusze brali czynny udział na etapie diagnozowania, programowania, wdrażania i monitorowania procesu rewitalizacji. Sposób włączenia interesariuszy na obszarze rewitalizacji w gminie Łabiszyn opierał się głównie na przeprowadzaniu konsultacji społecznych prowadzonych przez Burmistrza.

Zgodnie z ustawą o rewitalizacji formami konsultacji społecznych są:

- zbieranie uwag w postaci papierowej lub elektronicznej, w tym za pomocą środków komunikacji elektronicznej, w szczególności poczty elektronicznej lub formularzy zamieszczonych na stronie podmiotowej gminy w Biuletynie Informacji Publicznej,
- spotkania, debaty, warsztaty, spacer studyjne, ankiety, wywiady, wykorzystanie grup przedstawicielskich lub zbieranie uwag ustnych.

Celem konsultacji społecznych było zapoznanie mieszkańców z szansami, jakie daje proces rewitalizacji, gromadzenie pomysłów i udział przy wyznaczaniu obszaru zdegradowanego i rewitalizowanego. O rozpoczęciu konsultacji społecznych oraz formach, w jakich były prowadzone, powiadomiono mieszkańców w terminie 7 dni przed ich przeprowadzeniem. W celu dotarcia do jak największej liczby odbiorców w gminie Łabiszyn informacja o wszystkich przeprowadzonych konsultacjach społecznych umieszczona została w Urzędzie Miejskim, na stronie internetowej gminy, na stronie BIP oraz w sposób zwyczajowo przyjęty. Gmina Łabiszyn zorganizowała spotkania, debatę, przeprowadziła ankietyzację wśród mieszkańców oraz umożliwiła zgłaszanie uwag w postaci papierowej i za pomocą środków komunikacji elektronicznej. Po wyznaczeniu obszaru rewitalizacji informacje na temat spotkań przekazano również sołtysom miejscowości objętych procesem rewitalizacji.

Przeprowadzone spotkania z mieszkańcami pozwoliły na wyjaśnienie istoty rewitalizacji. Aby zachęcić mieszkańców do aktywnego udziału, na każde spotkanie została przygotowana wizualizacja sporządzona w języku niespecjalistycznym z wykorzystaniem różnorodnych form graficznych, co umożliwiło lepsze zrozumienie prezentowanych treści. Po wyjaśnieniu istoty rewitalizacji i przedstawieniu podstawowych pojęć w tym zakresie, została przeprowadzona debata. Miała ona na celu ustalenie, które według mieszkańców obszary powinny zostać uznane jako zdegradowane, a następnie wytypowane do rewitalizacji. Ponadto debata miała na celu określenie koniecznych do podjęcia przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Dzięki przeprowadzeniu ankietyzacji każdy mieszkaniec gminy, chętny do udziału w tworzeniu Gminnego Programu Rewitalizacji, mógł anonimowo wypowiedzieć się na temat problemów, jakie występują na terenie gminy oraz koniecznych do przeprowadzenia zadań rewitalizacyjnych.

Rozdysponowana ankietyzacja składała się z 4 pytań, które odnosiły się do problemów w poszczególnych sferach oraz działań, jakie należałoby podjąć, aby zwalczyć te problemy. Udział w badaniu ankietowym wzięło 14 mieszkańców Gminy Łabiszyn. Poniżej zaprezentowano wyniki badania ankietowego.

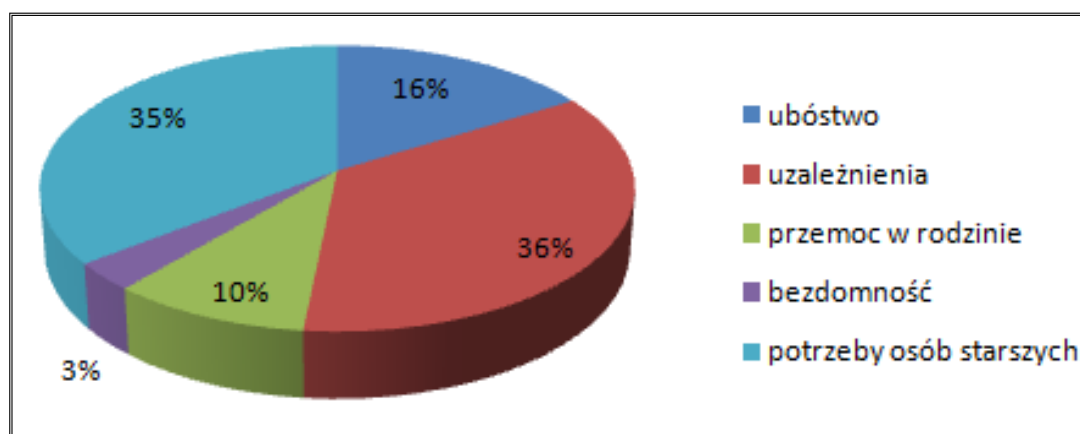
WYNIKI BADANIA ANKIETOWEGO 1

Pytanie nr 1: *Które z problemów sfery społeczno-gospodarczej uważa Pan/Pani za największy na obszarze gminy Łabiszyn?*

W pierwszym pytaniu poproszono mieszkańców o wskazanie, które z problemów sfery społeczno-gospodarczej charakteryzują się największym natężeniem na obszarze gminy.

Zgodnie z odpowiedziami wskazanymi przez ankietowanych, największymi problemami sfery społeczno-gospodarczej są uzależnienia – 36% odpowiedzi oraz potrzeby osób starszych – 35% odpowiedzi. Ponadto osoby biorące udział w sondażu wskazały na problem ubóstwa, przemocy w rodzinie i bezdomność.

Wykres 3. Problemy w sferze społeczno – gospodarczej na terenie gminy Łabiszyn wg mieszkańców

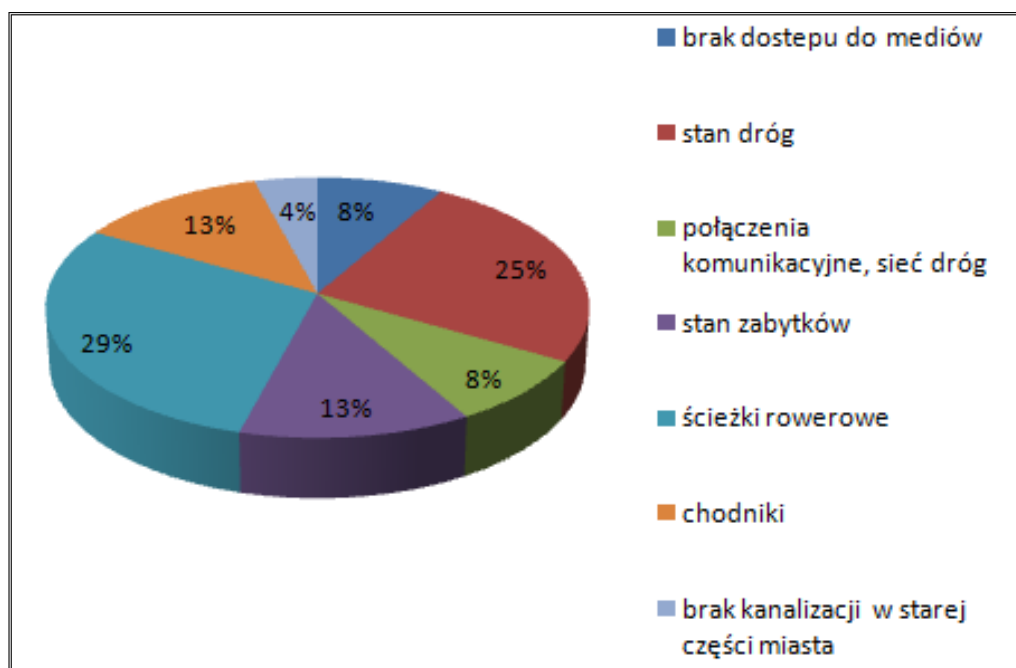
Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania ankietowego

W ramach pytania nr 1 zadano również dodatkowe pytanie otwarte, aby dowiedzieć się, jakie według mieszkańców działania należy podjąć, by rozwiązać powyższe problemy. Mieszkańcy wskazali na utworzenie placówki dziennego pobytu dla osób starszych.

Pytanie nr 2: *Które z problemów sfery infrastrukturalno-technicznej uważa Pan/Pani za najistotniejszy na obszarze gminy Łabiszyn ?*

W drugim punkcie zapytano ankietowanych o najważniejsze problemy w sferze infrastrukturalno-technicznej. Poniższy wykres przedstawia udzielone odpowiedzi.

Wykres 4. Problemy w sferze infrastrukturalno - technicznej na terenie gminy Łabiszyn wg mieszkańców

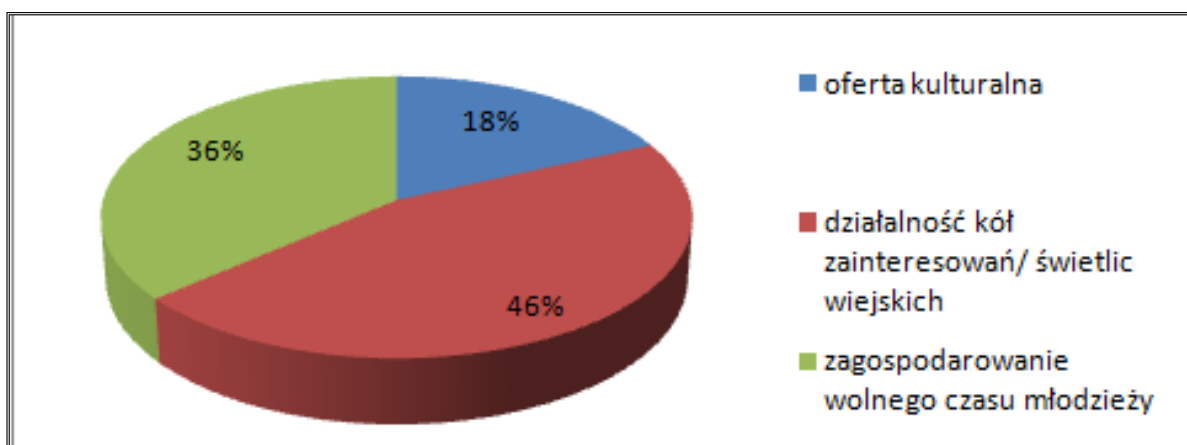
Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania ankietowego

Zgodnie z udzielonymi odpowiedziami, największym problemem sfery infrastrukturalno – technicznej jest brak ścieżek rowerowych oraz niezadawalający stan dróg. Na te odpowiedzi wskazało odpowiednio 29% i 25% osób biorących udział w sondażu. Następnymi problemami wytypowanymi przez mieszkańców był zły stan zabytków i brak chodników – po 13% odpowiedzi, ale również brak dostępu do mediów, słabe połączenia komunikacyjne oraz brak kanalizacji sanitarnej.

W ramach pytania nr 2 zadano również dodatkowe pytanie otwarte, aby dowiedzieć się, jakie według mieszkańców działania należy podjąć, by rozwiązać powyższe problemy. Mieszkańcy wskazali na potrzebę budowy ścieżek rowerowych i chodników oraz konieczność dalszego skanalizowania gminy.

Pytanie nr 3: Które z problemów sfery kulturalnej uważa Pan/Pani za najistotniejszy na obszarze gminy Łabiszyn?

W trzecim punkcie zapytano ankietowanych o najważniejsze problemy w sferze kulturalnej. Poniższy wykres prezentuje udzielone odpowiedzi.

Wykres 5. Problemy w sferze kulturalnej na terenie gminy Łabiszyn wg mieszkańców

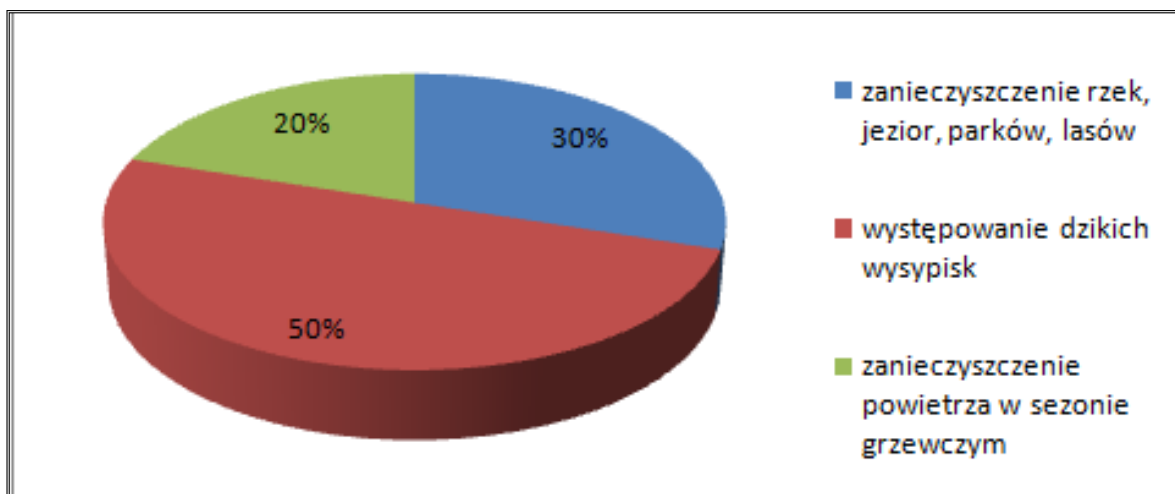
Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania ankietowego

Zgodnie z udzielonymi odpowiedziami, największym problemem sfery kulturalnej jest niedostatecznie rozwinięta działalność kół zainteresowań/świetlic wiejskich – 46% odpowiedzi. Następnym problemem wytypowanym przez mieszkańców było niezadawalające zagospodarowanie wolnego czasu młodzieży – 36%. Ankietowani wskazali także na ogólne niezadowolenie z oferty kulturalnej na terenie gminy Łabiszyn – 18%.

W ramach pytania nr 3 zadano również dodatkowe pytanie otwarte, aby dowiedzieć się, jakie według mieszkańców działania należy podjąć, by rozwiązać wyżej wskazane problemy, przy czym żaden z ankietowanych nie udzielił odpowiedzi w powyższej kwestii.

Pytanie nr 4: Które z problemów sfery przyrodniczej uważa Pan/Pani za najistotniejszy na obszarze gminy Łabiszyn ?

W ostatnim pytaniu zamieszczonym w rozdysponowanej ankiecie, zapytano mieszkańców gminy o najważniejsze problemy w sferze środowiskowej. Poniższy wykres prezentuje udzielone odpowiedzi.

Wykres 6. Problemy w sferze środowiskowej na terenie gminy Łabiszyn wg mieszkańców

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania ankietowego

Zgodnie z powyższym wykresem, największym problemem sfery środowiskowej jest występowanie dzikich wysypisk. Na tę odpowiedź wskazała połowa osób biorących udział w sondażu. Następnym problemem wytypowanym przez mieszkańców było zanieczyszczenie rzek, jezior, parków i lasów – 30% odpowiedzi oraz zanieczyszczenie powietrza w sezonie grzewczym – 20%.

W ramach pytania nr 4 zadano również dodatkowe pytanie otwarte, aby dowiedzieć się, jakie według mieszkańców działania należy podjąć, by rozwiązać wyżej wskazane negatywne zjawiska występujące na terenie gminy. Ankietowani zwrócili uwagę na konieczność przeprowadzania kampanii edukacyjnych.

Wyniki powyższego badania ankietowego zostały uwzględnione przy formułowaniu celów, a także przedsięwzięć i projektów rewitalizacyjnych.

Ponadto, po wyznaczeniu obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji, w celu konsultacji działań do podjęcia na obszarze rewitalizacji, również przeprowadzono badanie ankietowe. Mieszkańcy wskazali, jakie działania powinny zostać podjęte, aby zwalczać problemy społeczne na tym terenie. W badaniu wzięło udział 10 osób, a wyniki ankiety zostały przedstawione poniżej.

WYNIKI BADANIA ANKIETOWEGO 2

Tabela 26. Działania zgłoszone przez mieszkańców do podjęcia w celu zwalczania problemów społecznych na obszarze rewitalizacji

Lp.	Jakie działanie Pana/Pani zdaniem powinny zostać podjęte, aby zwalczać problemy społeczne na terenie rewitalizowanym	Ilość udzielonych odpowiedzi
1	Organizacja zajęć edukacyjnych, kulturalnych, plastycznych, muzycznych	6
2	Organizacja szkoleń podnoszących kwalifikacje zawodowe mieszkańców terenów rewitalizowanych	7
3	Organizowanie staży i praktyk zawodowych	6
4	Zatrudnianie bezrobotnych w ramach robót publicznych	7
5	Wspomaganie miejsc pracy w już istniejących zakładach pracy	6
6	Poradnictwo zawodowe na rzecz osób bezrobotnych i biernych zawodowo	4
7	Programy na rzecz wsparcia zatrudnienia i rehabilitacji zawodowej i społecznej osób z niepełnosprawnościami	5
8	Tworzenie i rozwój oferty placówek wsparcia i opieki w tym: dziennych domów pobytu, środowiskowych domów samopomocy, klubów samopomocy, mieszkań wspomaganych, innych ośrodkach zapewniających opiekę dzienną i całodobową	3
9	Rozwój niestacjonarnych usług opiekuńczych	6
10	Poradnictwo rodzinne	2
11	Usługi informacyjne, edukacyjne, terapeutyczne oraz usługi animacyjne wspierające aktywność obywatelską	7
12	Poradnictwo prawne (w zakresie prawa rodzinnego i opiekuńczego, zabezpieczenia społecznego, ochrony praw lokatorów)	4
13	Poradnictwo psychologiczne i wsparcie indywidualne/grupowe w zakresie podniesienia kompetencji życiowych i umiejętności zawodowych	6
14	Inne (utworzenie miejsc sportowych - boiska do koszykówki i siatkówki na obszarach wiejskich, utworzenie stanowiska pracy dla osoby odpowiedzialnej za świetlicę wiejską w godzinach popołudniowych, np. 2 razy w tygodniu w godz. 15:00-18:00)	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonego badania ankietowego

Mieszkańcy w największym stopniu wskazali potrzebę organizacji szkoleń podnoszących kwalifikacje zawodowe, zatrudnienia bezrobotnych w ramach robót publicznych, a także tworzenie usług informacyjnych, edukacyjnych, terapeutycznych oraz animacyjnych wspierających aktywność obywatelską – 7 odpowiedzi. Sześć osób wskazało potrzebę organizacji zajęć edukacyjnych, kulturalnych, plastycznych, muzycznych, staży i praktyk

zawodowych, wspomaganie miejsc pracy w już istniejących zakładach pracy, rozwoju niestacjonarnych usług opiekuńczych, a także poradnictwa psychologicznego i wsparcia indywidualnego/grupowego w zakresie podniesienia kompetencji życiowych i umiejętności zawodowych. Zdaniem połowy ankietowanych w celu zwalczania problemów społecznych na obszarze rewitalizacji władze gminy powinny wdrożyć programy na rzecz wsparcia zatrudnienia i rehabilitacji zawodowej i społecznej osób z niepełnosprawnościami. 40% odpowiedzi dotyczyło poradnictwa zawodowego na rzecz osób bezrobotnych i biernych zawodowo oraz poradnictwa prawnego (w zakresie prawa rodzinnego i opiekuńczego, zabezpieczenia społecznego, ochrony praw lokatorów). Trzech mieszkańców wskazało na tworzenie i rozwój oferty placówek wsparcia i opieki w tym: dziennych domów pobytu, środowiskowych domów samopomocy, klubów samopomocy, mieszkań wspomaganych, innych ośrodkach zapewniających opiekę dzienną i całodobową. Ponadto dwie osoby wskazały na poradnictwo rodzinne, a jedna udzieliła dodatkowej odpowiedzi, w której przedstawiła potrzebę utworzenia miejsc sportowych na obszarach wiejskich, w celu zwiększenia integracji dzieci i młodzieży, co z kolei prowadzi do ograniczenia problemów społecznych wśród najmłodszych mieszkańców. Osoba ta wskazała również na utworzenie stanowiska pracy odpowiedzialnego za świetlicę wiejską w godzinach popołudniowych, np. dwa razy w tygodniu w godzinach 15:00-18:00. Powyższe działania zostały uwzględnione przez władze gminne i większość planowana jest do realizacji w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji.

ETAPY PRZYGOTOWANIA GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

1. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i rewitalizacji

Do konsultacji społecznych na okres 21 dni wyłożone zostały: projekt uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji wraz z ich diagnozą i mapą z zaznaczonymi granicami obszaru zdegradowanego i rewitalizacji. Informacja o przeprowadzonych konsultacjach społecznych umieszczona została w Urzędzie Miejskim, na stronie internetowej gminy oraz na stronie BIP 7 dni przed ich rozpoczęciem. Niezwłocznie po zakończeniu konsultacji społecznych opracowano informację podsumowującą ich przebieg, zawierającą dane o miejscu i czasie jej przeprowadzenia, ze wskazaniem i omówieniem ewentualnych uwag.

2. Przyjęcie uchwały przez Radę Miejską o wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji

Ze względu na fakt, iż uchwała o wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji stanowi akt prawa miejscowego, weszła w życie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa.

3. Przyjęcie uchwały o przystąpieniu do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji

Ogłoszenie o podjęciu uchwały o przystąpieniu do sporządzenia GPR na stronie podmiotowej gminy w Biuletynie Informacji Publicznej, w sposób zwyczajowo przyjęty, w prasie lokalnej oraz poprzez obwieszczenie.

4. Sporządzenie projektu Gminnego Programu Rewitalizacji

Przeprowadzenie konsultacji społecznych – przedstawiona została prezentacja, w trakcie której omówione zostały podstawowe zagadnienia dotyczące rewitalizacji, cel Gminnego Programu Rewitalizacji, obszary wyznaczone do rewitalizacji oraz zadania proponowane do ujęcia w Programie. Następnie odbyła się ankietyzacja oraz dyskusja odnośnie aktualnych problemów gminy i oczekiwań społecznych w kwestii działań rewitalizacyjnych.

Po opracowaniu projektu GPR, dokument został wyłożony do konsultacji społecznych w formie papierowej w Urzędzie Miejskim w Łabiszynie, jak również w wersji elektronicznej na stronie Biuletynu Informacji Publicznej gminy na 21 dni. W tym czasie Burmistrz Łabiszyna wystąpił również o zaopiniowanie projektu GPR przez:

- Zarząd Powiatu Żnińskiego – w zakresie zgodności ze strategią rozwoju powiatu,
- Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego – w zakresie zgodności z planem zagospodarowania przestrzennego województwa oraz zgodności ze strategią rozwoju województwa,
- Wojewodę Kujawsko-Pomorskiego – w zakresie zgodności z zadaniami rządowymi służącymi realizacji celu publicznego określonego w art. 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami,
- Wojewódzki Sztab Wojskowy w Bydgoszczy – w zakresie wymagań bezpieczeństwa i obronności,
- Komendanta Powiatowego Państwowej Straży Pożarnej w Żninie – w zakresie ochrony przeciwpożarowej,
- Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego,
- gminną komisję urbanistyczno-architektoniczną,
- operatorów sieci uzbrojenia terenu, w tym zarządców dróg, linii oraz terenów kolejowych,
- Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska – w zakresie form ochrony przyrody,
- Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków – w zakresie form ochrony zabytków,
- właściwe organu nadzoru górniczego – w zakresie zagospodarowania terenów górniczych

- właściwego organu administracji geologicznej – w zakresie zagospodarowania terenów osuwisk
- Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej – w zakresie zagospodarowania obszarów szczególnego zagrożenia powodzią
- Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe – w zakresie nieruchomości Skarbu Państwa będących w trwałym zarządzie tego Gospodarstwa.

Po przeprowadzeniu konsultacji i uzyskaniu wszystkich opinii, zostały one uwzględnione w projekcie Gminnego Programu Rewitalizacji.

5. Przeprowadzenie procedury w zakresie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko w następujących etapach:

- złożenie wniosku do RDOŚ i PWIS o stwierdzenie braku konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla przedmiotowego dokumentu.
- jeżeli organy stwierdzą konieczność przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko:
  - złożenie wniosku do RDOŚ i PWIS o ustalenie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko;
  - opracowanie Prognozy oddziaływania na środowisko dla projektu dokumentu;
  - przygotowanie wzoru wniosku o zaopiniowanie Prognozy oddziaływania na środowisko;
  - wysłanie projektu dokumentu wraz z Prognozą do zaopiniowania przez RDOŚ i PWIS.

6. Przyjęcie Gminnego Programu Rewitalizacji dla gminy Łabiszyn na lata 2016–2026 w drodze uchwały przez Radę Miejską w Łabiszynie

Podczas przeprowadzonych w trakcie opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji konsultacji społecznych wszyscy zainteresowani mogli zgłosić uwagi i wnioski do dokumentu, które następnie zostały w nim uwzględnione. Po zakończeniu wyłożenia do wglądu publicznego, została opracowana informacja podsumowująca przebieg konsultacji, która jednocześnie wskazywała na zgłoszone uwagi wraz z odniesieniem się do nich. Informacja ta została opublikowana na stronie Biuletynu Informacji Publicznej.

Dzięki użytym narzędziom partycypacyjnym, społeczeństwo miało możliwość aktywnego włączenia się w proces rewitalizacji, zgłaszania własnych pomysłów i uwag do planowanych działań. Wspólna analiza możliwości rozwojowych i zgłoszone projekty przyczynią się niewątpliwie do pełnej realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji.

10.2. Sposób włączenia interesariuszy w proces zarządzania Gminnym Programem Rewitalizacji na obszarze rewitalizacji

Ze względu na planowane przedsięwzięcia, katalog interesariuszy jest szeroki i otwarty. Interesariuszami rewitalizacji są w szczególności:

- mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz właściciele, użytkownicy wieczystości nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze, w tym spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe i towarzystwa budownictwa społecznego;
- pozostali mieszkańcy;
- podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą;
- podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność społeczną, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne;
- jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne;
- organy władzy publicznej;
- pozostałe podmioty, realizujące na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa.

Zapewnienie szerokiego grona uczestników procesu rewitalizacji, biorących udział w dyskusji, a następnie kształtowaniu otaczającej ich przestrzeni umożliwia merytoryczną debatę i praktyczną realizację idei społecznego uczestnictwa w procesie rozwoju lokalnego, a także budowanie zaufania pomiędzy władzą publiczną a partnerami społeczno-gospodarczymi na obszarze gminy. Podejście takie umożliwia komunikowanie władzom lokalnym potrzeb społeczności i wywieranie społecznego nacisku, w celu ukierunkowania wsparcia na rzeczywiste problemy. Jednocześnie dzięki zaangażowaniu środowiska lokalnego w przygotowanie, a następnie wdrażanie procesu rewitalizacji możliwe będzie osiągnięcie założonych celów. Dlatego też władza samorządowa powinna tworzyć korzystny klimat, skłaniający do aktywnego, społecznego udziału w procesie rewitalizacji.

Najistotniejszym interesariuszem włączonym w proces zarządzania Gminnym Programem Rewitalizacji są mieszkańcy obszaru rewitalizacji, którzy poprzez organizowane spotkania, mogli zgłaszać własne pomysły i uwagi odnośnie planowanych działań rewitalizacyjnych. Wszystkie realizowane działania zostaną poprzedzone ogłoszeniem na stronie internetowej Urzędu Miejskiego, dzięki czemu każdy mieszkaniec gminy będzie mógł na bieżąco obserwować postępy procesu rewitalizacji. Interesariusze Gminnego Programu Rewitalizacji będą wdrażali i monitorowali działania dotyczące aktywizacji społecznej, likwidacji negatywnych zjawisk społecznych, działań o charakterze infrastrukturalnym, środowiskowym

i przestrzenno-funkcjonalnym, co pozwoli na pełną realizację Gminnego Programu Rewitalizacji.

Działaniem niezbędnym do włączenia interesariuszy w proces zarządzania Gminnym Programem Rewitalizacji jest powołanie Komitetu Rewitalizacji, w którego skład wejdą przedstawiciele gminy, mieszkańców, przedsiębiorców oraz organizacji pozarządowych. Komitet Rewitalizacji stanowi forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji. Ponadto Komitet pełni funkcję opiniotwórczo-doradczą Burmistrza.

Należy również wskazać, że po uchwaleniu Gminnego Programu Rewitalizacji Rada Miejska wprowadzi przedsięwzięcia określone w niniejszym dokumencie do załącznika do Wieloletniej Prognozy Finansowej. Gminny Program Rewitalizacji będzie oceniany pod względem aktualności i stopnia realizacji przez Burmistrza co najmniej raz na 3 lata. Ocena sporządzona przez Burmistrza zostanie ogłoszona na stronie Biuletynu Informacji Publicznej, dzięki czemu wszyscy interesariusze rewitalizacji będą mogli się z nią zapoznać i zgłosić ewentualne uwagi. W przypadku stwierdzenia że Gminny Program Rewitalizacji wymaga zmian, Burmistrz wystąpi do Rady Miejskiej z wnioskiem o jego zmianę, uwzględniającą wnioski i uwagi zgłoszone przez interesariuszy rewitalizacji.

11. Szacunkowe ramy finansowe w odniesieniu do głównych i uzupełniających projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Tabela 27. Główne projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne – szacunkowe ramy finansowe

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa)	Termin realizacji projektu	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Podmiot realizujący projekt	Szacowana wartość projektu (zł)	Poziom dofinansowania		Źródło finansowania				
							%	zł	Środki publiczne				Środki prywatne
									EFS	EFRR	EFROW	Budżet gminy	
sołectwo Ostatkowo, Smogorzewo	2016-2026	Organizacja zajęć w świetlicach wiejskich	społeczny	Aktywizacja społeczna mieszkańców	Gmina Łabiszyn MOPS Świetlice wiejskie	50 000,00	85	42 500,00	42 500,00	0,00	0,00	7 500,00	0,00
sołectwo Ostatkowo, Smogorzewo	2016-2026	Budowa świetlic wiejskich	społeczny	Stworzenie miejsc integracji i aktywizacji społecznej i gospodarczej	Gmina Łabiszyn	700 000,00	63,63	445 410,00	0,00	0,00	445 410,00	254 590,00	0,00
sołectwo Jeżewo, Nowe Dąbie, Władysławowo	2016-2026	Budowa miejsc rekreacyjno-sportowych, m.in. siłowni plenerowych oraz placów zabaw	społeczny	Stworzenie miejsc sprzyjających aktywności fizycznej	Gmina Łabiszyn	200 000,00	63,63	127 260,00	0,00	0,00	127 260,00	72 740,00	0,00
sołectwo Jeżewo, Nowe Dąbie, Ostatkowo, Smogorzewo, Władysławowo, miasto Łabiszyn – strefa I	2016-2026	Organizowanie staży i praktyk zawodowych	społeczny	Pomoc osobom bezrobotnym	Gmina Łabiszyn PUP w Żninie	30 000,00	85	25 500,00	25 500,00	0,00	0,00	4 500,00	0,00
	2016-2026	Organizacja szkoleń podnoszących kwalifikacje zawodowe mieszkańców obszaru rewitalizacji	społeczny	Pomoc osobom bezrobotnym	Gmina Łabiszyn PUP w Żninie	80 000,00	85	68 000,00	68 000,00	0,00	0,00	12 000,00	0,00

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY ŁABISZYN NA LATA 2016-2026

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa)	Termin realizacji projektu	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Podmiot realizujący projekt	Szacowana wartość projektu (zł)	Poziom dofinansowania		Źródło finansowania				
							%	zł	Środki publiczne				Środki prywatne
									EFS	EFRR	EFROW	Budżet gminy	
	2016-2026	Poradnictwo zawodowe na rzecz osób bezrobotnych i biernych zawodowo	społeczny	Pomoc osobom bezrobotnym	Gmina Łabiszyn PUP w Żninie	15 000,00	85	12 750,00	12 750,00	0,00	0,00	2 250,00	0,00
	2016-2026	Wspomaganie miejsc pracy w już istniejących zakładach pracy	społeczny	Pomoc osobom bezrobotnym	Gmina Łabiszyn PUP w Żninie	30 000,00	85	25 500,00	25 500,00	0,00	0,00	4 500,00	0,00
miasto Łabiszyn – strefa I	2016-2026	Przebudowa ulic starej części miasta	techniczny, środowiskowy	Przebudowa infrastruktury drogowej	Gmina Łabiszyn	800 000,00	85	680 000,00	0,00	680 000,00	0,00	120 000,00	0,00
	2016-2026	Rewitalizacja rynku starego miasta w Łabiszynie (Plac 1000-lecia i ulic przylegających)	przestrzenno-funkcjonalny, techniczny, środowiskowy	Rewitalizacja przestrzeni miejskiej	Gmina Łabiszyn	400 000,00	85	340 000,00	0,00	340 000,00	0,00	60 000,00	0,00
	2016-2026	Budowa i przebudowa sieci kanalizacyjnej w starej części miasta Łabiszyn	techniczny, środowiskowy	Rozwój infrastruktury technicznej	Gmina Łabiszyn	4 000 000,00	85	3 400 000,00	0,00	3 400 000,00	0,00	600 000,00	0,00
	2016-	Zagospodarowanie	przestrzenno-	Stworzenie miejsc	Gmina	200 000,00	85	170 000,00	0,00	170 000,00	0,00	30 000,00	0,00

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY ŁABISZYN NA LATA 2016-2026

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa)	Termin realizacji projektu	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Podmiot realizujący projekt	Szacowana wartość projektu (zł)	Poziom dofinansowania		Źródło finansowania				
							%	zł	Środki publiczne				Środki prywatne
									EFS	EFRR	EFROW	Budżet gminy	
	2026	promenady wzdłuż Kanału Noteckiego w Łabiszynie	funkcjonalny	atrakcyjnych turystycznie	Łabiszyn								
	2016-2026	Budowa pola namiotowego wraz z zapleczem na Łabiszyńskiej Wyspie	przestrzenno-funkcjonalny	Stworzenie miejsc atrakcyjnych turystycznie	Gmina Łabiszyn	200 000,00	85	170 000,00	0,00	170 000,00	0,00	30 000,00	0,00
	2016-2026	Budowa węzła sanitarnego i szatni przy amfiteatrze na Łabiszyńskiej Wyspie	przestrzenno-funkcjonalny, techniczny, środowiskowy	Stworzenie miejsc atrakcyjnych turystycznie i rekreacyjnie	Gmina Łabiszyn	180 000,00	85	153 000,00	0,00	153 000,00	0,00	27 000,00	0,00

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 28. Główne projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne realizowane poza obszarem rewitalizacji – szacunkowe ramy finansowe

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa)	Termin realizacji projektu	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Podmiot realizujący projekt	Szacowana wartość projektu (zł)	Poziom dofinansowania		Źródło finansowania			
							%	zł	Środki publiczne			Środki prywatne
									EFS	EFRR	Wkład własny	
sołectwo Jeżewo, Nowe Dąbie, Ostatkowo, Smogorzewo, Władysławowo, miasto Łabiszyn – strefa I	2016-2026	Spotkania „Z wizytą u hrabiostwa Skórzewskich”	społeczny	Aktywizacja społeczna mieszkańców	Pałac Lubostroń	120 000,00	85	102 000,00	102 000,00	0,00	0,00	18 000,00
	2016-2026	Konkurs POJAZDÓW KONNYCH	społeczny	Aktywizacja społeczna mieszkańców	Pałac Lubostroń	54 500,00	85	46 325,00	46 325,00	0,00	0,00	8 175,00
	2016-2026	Projekt "Spacer z Hrabią Leonem"	społeczny	Aktywizacja społeczna mieszkańców	Pałac Lubostroń	225 000,00	85	191 250,00	191 250,00	0,00	0,00	33 750,00
	2016-2026	Galeria dla artystów z regionu	społeczny	Aktywizacja społeczna mieszkańców	Pałac Lubostroń	120 000,00	85	102 000,00	102 000,00	0,00	0,00	18 000,00
	2016-2026	Widowiska plenerowe światło i dźwięk	społeczny	Aktywizacja społeczna mieszkańców	Pałac Lubostroń	80 000,00	85	68 000,00	68 000,00	0,00	0,00	12 000,00
	2017-2018	Renowacja muru ogrodzeniowego zespołu pałacowo-parkowego w Lubostroniu	przestrzenno-funkcjonalny	Renowacja obiektów kulturowych	Pałac Lubostroń	351 617,70	85	298 875,05	0,00	298 875,05	0,00	52 742,65
	03.2017-10.2017	Renowacja domku ogrodnika	przestrzenno-funkcjonalny	Renowacja obiektów kulturowych	Pałac Lubostroń	219 159,60	85	186 285,66	0,00	186 285,66	0,00	32 873,94
	03.2017-04.2017	Wymiana stolarki okiennej i drzwiowej w Pałacu Głównym	przestrzenno-funkcjonalny	Renowacja obiektów kulturowych	Pałac Lubostroń	642 060,00	85	545 751,00	0,00	545 751,00	0,00	96 309,00
	2017	Odrestaurowanie elewacji i balkonu w Oficynie	przestrzenno-funkcjonalny	Renowacja obiektów kulturowych	Pałac Lubostroń	273 708,00	85	232 651,80	0,00	232 651,80	0,00	41 056,20

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY ŁABISZYN NA LATA 2016-2026

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa)	Termin realizacji projektu	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Podmiot realizujący projekt	Szacowana wartość projektu (zł)	Poziom dofinansowania		Źródło finansowania			
							%	zł	Środki publiczne			Środki prywatne
									EFS	EFRR	Wkład własny	
	2017	Odtworzenie brukowanego wjazdu do zespołu pałacowo-parkowego w Lubostroniu	przestrzenno-funkcjonalny	Renowacja obiektów kulturowych	Pałac Lubostroń	129 719, 55	85	110 261,62	0,00	110 261,62	0,00	19 457,93
	2017-2023	Renowacja Kościoła p.w. św. Mikołaja w Łabiszynie	przestrzenno-funkcjonalny	Renowacja obiektów sakralnych	Parafia p.w. św. Mikołaja w Łabiszynie	2 250 000,00	85	1 912 500,00	0,00	1 912 500,00	0,00	337 500,00
	2016-2020	Renowacja Kościoła w Jabłótku	przestrzenno-funkcjonalny	Renowacja obiektów sakralnych	Parafia pw. NMP Różańcowej w Jabłótku	780 000,00	85	663 000,00	0,00	663 000,00	0,00	117 000,00
	2016-2020	Renowacja Kościoła w Lubostroniu	przestrzenno-funkcjonalny	Renowacja obiektów sakralnych	Parafia pw. Św. Urszuli Ledóchowskiej w Lubostroniu	410 000,00	85	348 500,00	0,00	348 500,00	0,00	61 500,00

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 29. Uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne – harmonogram i szacunkowe ramy finansowe

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa)	Lp.	Typ przedsięwzięcia	Uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne	Szacowana wartość projektu (zł)	Źródło finansowania			
					Środki publiczne			Środki prywatne
					EFS	EFRR	Wkład własny	
sołectwo Jeżewo, Nowe Dąbie, Ostatkowo, Smogorzewo, Władysławowo, miasto Łabiszyn – strefa I	1.	społeczny	Rozwój niestacjonarnych usług opiekuńczych	b.d. wysokość środków przeznaczonych na zadania uzależniona będzie od sytuacji finansowej gminy i wysokości pozyskanych środków ze źródeł zewnętrznych				b.d.
	2.	społeczny	Usługi szkoleniowe, doradcze i specjalistyczne dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą oraz kandydatów do pełnienia rodzinnej pieczy zastępczej					
	3.	społeczny	Adaptacja obiektów na potrzeby świadczenia usług wychowania przedszkolnego wraz z niezbędnym wyposażeniem odnoszącym się do zakresu infrastrukturalnego projektu, w tym również wyposażeniem placów zabaw					
	4.	społeczny	Doposażenie obiektów społeczno – kulturalnych w celu dostosowania ich funkcji do potrzeb mieszkańców obszarów rewitalizowanych					
	5.	społeczny	Działania służące wspieraniu rodzin i osób w wypełnianiu ról społecznych i opiekuńczo-wychowawczych realizowane przez placówki wsparcia dziennego, usługi asystenckie, rodziny wspierające lub inne alternatywne formy wsparcia					
	6.	społeczny	Poradnictwo rodzinne, obejmujące wsparcie rodziny naturalnej i zastępczej, opieki nad osobą z niepełnosprawnościami, a także terapię rodzinną świadczone w formach zdeinstytucjonalizowanych jako element procesu aktywizacji społecznej					
	7.	społeczny	Identyfikacja potrzeb osób bezrobotnych i biernych zawodowo – opracowanie i wdrożenie Indywidualnych Planów Działań					
	8.	społeczny	Działania szkoleniowo-doradcze dla osób planujących rozpoczęcie działalności gospodarczej					
	9.	społeczny	Wsparcie w formie instrumentów finansowych na rozpoczęcie działalności gospodarczej (pożyczki preferencyjne)					
	10.	społeczny	Wsparcie w formie bezzwrotnych dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej					

Źródło: Opracowanie własne

12. System zarządzania realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji

Realizacja zadań przewidzianych w Gminnym Programie Rewitalizacji będzie należała przede wszystkim do władz gminy Łabiszyn. Zadania wynikające z Programu zostaną przypisane poszczególnym jednostkom podległym władzom gminy, a także interesariuszom zewnętrznym. Osobami odpowiedzialnymi za monitorowanie oraz koordynowanie działań określonych w Programie, będą pracownicy Urzędu Miejskiego w Łabiszynie oraz gminnych jednostek organizacyjnych, posiadający wiedzę i doświadczenie w realizacji zadań infrastrukturalnych i „miękkich”. Głównym koordynatorem wszystkich zadań przewidzianych w programie będzie Burmistrz Łabiszyna.

Rolą osób koordynujących zadania przewidziane do realizacji w ramach Programu, będzie zapewnienie wykonania poszczególnych działań zgodnie z przyjętymi założeniami. Ponadto osoby te będą zobowiązane do tego, by cele i kierunki działań, które zostały zdefiniowane, jako konieczne do realizacji były:

- uwzględniane w zapisach aktów prawnych przyjmowanych w gminie Łabiszyn,
- uwzględniane w najważniejszych dokumentach dla gminy Łabiszyn, zwłaszcza o charakterze strategicznym, ale również planistycznym.

W realizację zadań przewidzianych w Gminnym Programie Rewitalizacji zaangażowani zostaną wszyscy interesariusze tj. podmioty bezpośrednio, jak i pośrednio zaangażowane we wdrażanie *Gminnego Programu Rewitalizacji dla gminy Łabiszyn*. Wdrażanie Programu wymaga zaangażowania lokalnych podmiotów sektora publicznego, społecznego i gospodarczego. Interesariuszami są zatem podmioty (osoby, grupy osób, społeczności, instytucje, organizacje), które mogą istotnie wpływać na realizację działań przewidzianych w Programie oraz których potrzeby zostaną zaspokojone dzięki jego wdrożeniu.

UCZESTNIKAMI REWITALIZACJI są m.in.:

- obecni mieszkańcy gminy,
- mieszkańcy spoza terenu gminy odwiedzający gminę, którzy planują się na jej terenie osiedlić,
- obecni przedsiębiorcy z terenu gminy,
- przedsiębiorcy spoza terenu gminy, którzy mogą rozpocząć swoją działalność na istniejących terenach inwestycyjnych,
- władze gminne (przede wszystkim Burmistrz oraz Rada Miejska), komórki organizacyjne Urzędu Miejskiego, jednostki budżetowe, zakłady budżetowe, zakłady

opieki zdrowotnej, samorządowe instytucje kultury, instytucje publiczne, organizacje pozarządowe itd.

- Powiatowy Urząd Pracy,
- inne podmioty zainteresowane realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji.

GŁÓWNE PODMIOTY UCZESTNICZĄCE W PROCESIE REWITALIZACJI I ICH ZADANIA:

1. **Gmina Łabiszyn** – odgrywa kluczową rolę w procesie rewitalizacji. To główny podmiot inicjujący proces rewitalizacji na wyznaczonych obszarach oraz stwarzający uwarunkowania formalne do jego realizacji. Gmina odgrywa podstawową rolę w planowaniu przewidzianych do realizacji działań w wymiarze społecznym, przestrzennym czy funkcjonalnym. Ponadto tworzy podstawy prawne i formalne, które umożliwiają uczestnictwo w procesie rewitalizacji pozostałych interesariuszy. W sposób bezpośredni wywiera wpływ na poprawę jakości życia mieszkańców obszarów rewitalizacji. Do głównych zadań gminy Łabiszyn należy zaliczyć:
  - inicjowanie projektów rewitalizacji, zgodnie ze zidentyfikowanymi potrzebami,
  - pozyskiwanie i rozliczanie środków finansowych, w szczególności na projekty, w których gmina będzie beneficjentem,
  - angażowanie publicznych środków budżetowych w proces rewitalizacji,
  - komunikowanie oraz konsultowanie planów i zamierzeń ze społecznością lokalną,
  - monitorowanie zapotrzebowania na działania z zakresu rewitalizacji,
  - zarządzanie procesem rewitalizacji,
  - tworzenie sieci współpracy między Interesariuszami,
  - prowadzenie działań promocyjnych,
  - monitorowanie zmian zachodzących w obszarach wsparcia oraz całego procesu rewitalizacji,
  - wykonywanie innych zadań własnych samorządu gminnego, sprzyjających osiągnięciu poszczególnych celów długofalowego procesu rewitalizacji.
2. **Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łabiszynie** - to podmiot, który odgrywa zasadniczą rolę w społecznym aspekcie rewitalizacji. MOPS będzie jednym z głównych realizatorów i koordynatorów przeprowadzonych projektów „miękkich”. Ponadto odegra on główną rolę podczas oceny efektów rewitalizacji – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej posiada bowiem niezbędne dane na temat rodzaju udzielonych świadczeń społecznych, liczby osób pobierających świadczenia, a także skali problemów występujących na danym obszarze. Na podstawie tych danych możliwe będzie ustalenie zasięgu i ilości koniecznych projektów mających na celu

ograniczenie wykluczenia społecznego, ubóstwa, czy też innych dysfunkcji społecznych.

3. **Powiatowy Urząd Pracy w Żninie** – podobnie jak Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej będzie odgrywał zasadniczą rolę w społecznym aspekcie rewitalizacji. PUP będzie głównym inicjatorem i koordynatorem działań „miękkich”, mających na celu ograniczenie skali bezrobocia i aktywizację zawodową. Odegra on także ważną rolę w procesie oceny działań rewitalizacyjnych. PUP w Żninie jest bowiem w posiadaniu szczegółowych danych na temat osób bezrobotnych z obszaru gminy Łabiszyn, co pozwoli w przyszłości określić, czy zadania zaplanowane w ramach rewitalizacji przynoszą wymierne efekty.
4. **Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Łabiszynie** – przedmiotem działania Zakładu jest zaopatrzenie gminy w wodę i gospodarka ściekowa i w związku z planowaną budową i przebudową sieci kanalizacyjnej w starej części miasta Łabiszyn, będzie on odpowiedzialny za obsługę eksploatacyjną nowego odcinka sieci. Zakład posiada niezbędne dane na temat produkcji ścieków i zapotrzebowania mieszkańców na usługi wodno-kanalizacyjne. Na podstawie informacji o infrastrukturze kanalizacyjnej, określany jest zakres koniecznych do przeprowadzenia prac inwestycyjnych oraz weryfikowane będą efekty realizacji tych działań.
5. **Mieszkańcy gminy Łabiszyn** – w kontekście interesariuszy rewitalizacji należy wziąć pod uwagę przede wszystkim mieszkańców obszarów wyznaczonych do rewitalizacji. Będą oni bowiem głównymi beneficjentami przedsięwzięć zaplanowanych w rewitalizacji. Dzięki projektom „miękkim” poprawie ulegnie ich sytuacja społeczna i finansowa, natomiast działania infrastrukturalne przyczynią się do podniesienia komfortu życia. Głównym zadaniem mieszkańców w procesie rewitalizacji będzie zatem aktywny udział i zaangażowanie w realizowane projekty, tak aby jak najlepiej zrealizować zaplanowane cele rewitalizacji.

Do interesariuszy rewitalizacja należy także zaliczyć pozostałych mieszkańców gminy, zamieszkujących tereny poza obszarem rewitalizacji. Dzięki przedsięwzięciom rewitalizacyjnym ograniczone zostaną negatywne zjawiska społeczne występujące na terenie całej gminy, co wpłynie na komfort życia wszystkich obywateli gminy Łabiszyn. Działania skierowane do mieszkańców obszarów rewitalizowanych przyczynią się do zwiększenia ich aktywności i zaangażowania w życie społeczne, co również przyniesie zasadnicze korzyści dla pozostałych mieszkańców. Głównym zadaniem mieszkańców gminy spoza obszarów rewitalizacji, będzie wspieranie wszystkich pozostałych interesariuszy rewitalizacji, aby jak najlepiej zrealizować wyznaczone cele.

6. **Przedsiębiorcy** – będą oni przede wszystkim uczestniczyć w działaniach mających na celu ograniczenie skali bezrobocia i wzrost aktywizacji zawodowej mieszkańców obszarów rewitalizowanych. Mogą oni zasadniczo wpłynąć na osiągnięcie celów rewitalizacji poprzez organizację miejsc pracy z przeznaczeniem na staże lub praktyki. Ponadto przy wsparciu innych interesariuszy rewitalizacji mogą oni tworzyć nowe miejsca pracy, które niewątpliwie przyczynią się do ograniczenia negatywnych zjawisk społecznych, występujących na obszarze rewitalizacji i całej gminy Łabiszyn.

SYSTEM INFORMACJI I PROMOCJI GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

Nieodzowną częścią realizacji procesu rewitalizacji jest informacja i promocja działań przewidzianych w Gminnym Programie Rewitalizacji. Obowiązek ten spoczywa przede wszystkim na władzach gminnych. Celem informowania interesariuszy jest przede wszystkim zapewnienie pełniejszego przepływu informacji, stworzenie uwarunkowań do zapoznania się interesariuszy z postęпами procesu rewitalizacji oraz promocja działań, pozyskiwanie nowych przedsięwzięć, podmiotów i osób skłonnych do zaangażowania w proces rewitalizacji.

Instrumentami służącymi do promowania działań rewitalizacyjnych będą m. in.:

- spotkania z mieszkańcami obszaru rewitalizacji,
- konsultacje z potencjalnymi partnerami społeczno-gospodarczymi,
- informacje o realizowanych bądź zakończonych projektach rewitalizacyjnych przekazywane głównie za pośrednictwem strony internetowej gminy i prasy lokalnej.

Na etapie przygotowywania Gminnego Programu Rewitalizacji w celu dotarcia do jak największej liczby odbiorców w gminie Łabiszyn informacja o konsultacjach społecznych umieszczona została w Urzędzie Miejskim, na stronie internetowej gminy oraz na stronie BIP. Ponadto gmina Łabiszyn zorganizowała spotkania, debatę, przeprowadziła ankietyzację wśród mieszkańców oraz umożliwiła zgłaszanie uwag w postaci papierowej i za pomocą środków komunikacji elektronicznej. Aby zapewnić jak największy udział mieszkańców, przedsiębiorców, organizacji pozarządowych i innych interesariuszy rewitalizacji, o każdej z form konsultacji zostali oni wcześniej powiadomieni na stronie internetowej gminy i tablicach ogłoszeń.

Promocja i informacja na temat Gminnego Programu Rewitalizacji oraz działań realizowanych w jego ramach będzie odbywać się przede wszystkim przy pomocy strony internetowej gminy Łabiszyn oraz strony Biuletynu Informacji Publicznej.

Tabela 30. Harmonogram realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa)	Termin realizacji projektu	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Podmiot realizujący projekt	Szacowana wartość projektu (zł)
sołectwo Ostatkowo, Smogorzewo	2016-2026	Organizacja zajęć w świetlicach wiejskich	społeczny	Aktywizacja społeczna mieszkańców	Gmina Łabiszyn MOPS Łabiszyński Dom Kultury	50 000,00
sołectwo Ostatkowo, Smogorzewo	2016-2026	Budowa świetlic wiejskich	społeczny	Stworzenie miejsc integracji i aktywizacji społecznej i gospodarczej	Gmina Łabiszyn	700 000,00
sołectwo Jeżewo, Nowe Dąbie, Władysławowo	2016-2026	Budowa miejsc rekreacyjno-sportowych	społeczny	Stworzenie miejsc sprzyjających aktywności fizycznej	Gmina Łabiszyn	200 000,00
sołectwo Jeżewo, Nowe Dąbie, Ostatkowo, Smogorzewo, Władysławowo, miasto Łabiszyn – strefa I	2016-2026	Organizowanie staży i praktyk zawodowych	społeczny	Pomoc osobom bezrobotnym	Gmina Łabiszyn PUP w Żninie	30 000,00
	2016-2026	Organizacja szkoleń podnoszących kwalifikacje zawodowe mieszkańców obszaru rewitalizacji	społeczny	Pomoc osobom bezrobotnym	Gmina Łabiszyn PUP w Żninie	80 000,00
	2016-2026	Poradnictwo zawodowe na rzecz osób bezrobotnych i biernych zawodowo	społeczny	Pomoc osobom bezrobotnym	Gmina Łabiszyn PUP w Żninie	15 000,00
	2016-2026	Wspomaganie miejsc pracy w już istniejących zakładach pracy	społeczny	Pomoc osobom bezrobotnym	Gmina Łabiszyn PUP w Żninie	30 000,00
miasto Łabiszyn – strefa I	2016-2026	Przebudowa ulic starej części miasta	techniczny, środowiskowy	Przebudowa infrastruktury drogowej	Gmina Łabiszyn	800 000,00
	2016-2026	Rewitalizacja rynku starego miasta w Łabiszynie (Plac 1000-lecia)	przestrzenno-funkcjonalny, techniczny, środowiskowy	Rewitalizacja przestrzeni miejskiej	Gmina Łabiszyn	400 000,00
	2016-2026	Budowa i przebudowa sieci kanalizacyjnej w starej części miasta Łabiszyn	techniczny, środowiskowy	Rozwój infrastruktury technicznej	Gmina Łabiszyn	4 000 000,00
	2016-2026	Zagospodarowanie promenady wzdłuż Kanalu Noteckiego w Łabiszynie	przestrzenno-funkcjonalny	Stworzenie miejsc atrakcyjnych turystycznie	Gmina Łabiszyn	200 000,00
	2016-2026	Budowa pola namiotowego wraz z zapleczem na Łabiszyńskiej Wyspie	przestrzenno-funkcjonalny	Stworzenie miejsc atrakcyjnych turystycznie	Gmina Łabiszyn	200 000,00
	2016-2026	Budowa węzła sanitarnego i szatni przy amfiteatrze na Łabiszyńskiej Wyspie	przestrzenno-funkcjonalny,	Stworzenie miejsc atrakcyjnych turystycznie	Gmina Łabiszyn	180 000,00

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY ŁABISZYN NA LATA 2016-2026

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa)	Termin realizacji projektu	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Podmiot realizujący projekt	Szacowana wartość projektu (zł)
			techniczny, środowiskowy			
sołectwo Jeżewo, Nowe Dąbie, Ostatkowo, Smogorzewo, Władysławowo, miasto Łabiszyn – strefa I	2016-2026	Spotkania „Z wizytą u hrabiostwa Skórzewskich”	społeczny	Aktywizacja społeczna mieszkańców	Gmina Łabiszyn	120 000,00
	2016-2026	Konkurs POJAZDÓW KONNYCH	społeczny	Aktywizacja społeczna mieszkańców	Gmina Łabiszyn	54 500,00
	2016-2026	Projekt "Spacer z Hrabią Leonem"	społeczny	Aktywizacja społeczna mieszkańców	Gmina Łabiszyn	225 000,00
	2016-2026	Galeria dla artystów z regionu	społeczny	Aktywizacja społeczna mieszkańców	Gmina Łabiszyn	120 000,00
	2016-2026	Widowiska plenerowe światło i dźwięk	społeczny	Aktywizacja społeczna mieszkańców	Gmina Łabiszyn	80 000,00
	2017-2018	Renowacja muru ogrodzeniowego zespołu pałacowo-parkowego w Lubostroniu	przestrzenno-funkcjonalny	Renowacja obiektów kulturowych	Gmina Łabiszyn	351 617,70
	03.2017-10.2017	Renowacja domku ogrodnika	przestrzenno-funkcjonalny	Renowacja obiektów kulturowych	Gmina Łabiszyn	219 159,60
	03.2017-04.2017	Wymiana stolarki okiennej i drzwiowej w Pałacu Głównym	przestrzenno-funkcjonalny	Renowacja obiektów kulturowych	Gmina Łabiszyn	642 060,00
	2017	Odrestaurowanie elewacji i balkonu w Oficynie	przestrzenno-funkcjonalny	Renowacja obiektów kulturowych	Gmina Łabiszyn	273 708,00
	2017	Odtworzenie brukowanego wjazdu do zespołu pałacowo-parkowego w Lubostroniu	przestrzenno-funkcjonalny	Renowacja obiektów kulturowych	Gmina Łabiszyn	129 719, 55
	2017-2023	Renowacja Kościoła p.w. św. Mikołaja w Łabiszynie	przestrzenno-funkcjonalny	Renowacja obiektów sakralnych	Parafia p.w. św. Mikołaja w Łabiszynie	2 250 000,00
	2016-2020	Renowacja Kościoła w JabłóWKu	przestrzenno-funkcjonalny	Renowacja obiektów sakralnych	Parafia pw. NMP Różańcowej w JabłóWKu	780 000,00
	2016-2020	Renowacja Kościoła w Lubostroniu	przestrzenno-funkcjonalny	Renowacja obiektów sakralnych	Parafia pw. Św. Urszuli Ledóchowskiej w Lubostroniu	410 000,00

Źródło: Opracowanie własne

13. System monitoringu i oceny skuteczności działań oraz system wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu GPR

W celu zapewnienia prawidłowej realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji kluczowe znaczenie ma system monitoringu i oceny skuteczności działań oraz wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu.

Realizacja Gminnego Programu Rewitalizacji wymaga uruchomienia systemu monitoringu, który zapewni:

- dane ilościowe i jakościowe wskazujące postępy w realizacji Programu, m.in. stopień zaangażowania interesariuszy, osiągnięte wskaźniki i stopień poprawy sytuacji społeczno-gospodarczej obszarów rewitalizacji;
- dane do korygowania kierunków interwencji, m.in. stopień zbieżności działań z celami określonymi w Programie, rekomendacje do wprowadzania zmian.

Dane niezbędne do monitoringu i oceny skuteczności działań będą pozyskiwane przede wszystkim z Urzędu Miejskiego w Łabiszynie, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łabiszynie oraz Powiatowego Urzędu Pracy w Żninie. Zebrane dane pozwolą na ocenę ilościową i jakościową prowadzonych działań rewitalizacyjnych.

Podstawowym elementem systemu monitoringu i oceny jest ustalenie wskaźników, które będą wykorzystywane do monitorowania postępów w zakresie osiągania celów i realizacji zadań określonych w Programie. W tabeli poniżej przedstawiono główne wskaźniki monitorowania Gminnego Programu Rewitalizacji gminy Łabiszyn.

Tabela 31. Główne wskaźniki monitorowania postępów rewitalizacji

Cel rewitalizacji	Kierunek działań	Wskaźniki/mierniki monitorowania realizacji działań/zadań
Wzrost aktywności społecznej, zmniejszenie poziomu ubóstwa i wykluczenia społecznego	Aktywizacja społeczna mieszkańców	Liczba zorganizowanych zajęć w ramach przedsięwzięć rewitalizacyjnych
	Rozwój infrastruktury społecznej	Liczba wybudowanych obiektów, w których realizowane są usługi aktywizacji społeczno-zawodowej
	Włączenie społeczne	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie
	Likwidacja koncentracji negatywnych zjawisk	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej

Cel rewitalizacji	Kierunek działań	Wskaźniki/mierniki monitorowania realizacji działań/zadań
	społecznych	Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających z pomocy społecznej
		Udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w liczbie dzieci w tym wieku
Wzrost zatrudnienia i ożywienie gospodarcze	Podniesienie aktywności zawodowej osób bezrobotnych	Liczba osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie
		Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, po opuszczeniu programu
	Podniesienie kwalifikacji zawodowych	Liczba osób o niskich kwalifikacjach objętych wsparciem w programie
		Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu
	Rozwój lokalnej przedsiębiorczości	Liczba osób, które otrzymały bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej
Poprawa jakości sfery przestrzenno-funkcjonalnej	Poprawa warunków mieszkaniowych osób wykluczonych społecznie	Liczba osób korzystających z wyremontowanych budynków mieszkalnych na obszarach miejskich
		Wyremontowane budynki mieszkalne na obszarach miejskich
		Długość wybudowanej i przebudowanej kanalizacji sanitarnej (km)
	Poprawa infrastruktury na obszarze rewitalizacji	Liczba osób korzystających ze zrewitalizowanych obszarów
		Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją (km ²)
		Długość przebudowanych dróg gminnych
		Długość zmodernizowanego oświetlenia ulicznego w ramach przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Źródło: Opracowanie własne

Gminny Program Rewitalizacji będzie oceniany pod względem aktualności i stopnia realizacji przez Burmistrza Łabiszyna co najmniej raz na 3 lata. Sporządzona ocena z kolei będzie

podlegała zaopiniowaniu przez Komitet Rewitalizacji oraz zostanie ogłoszona na stronie Biuletynu Informacji Publicznej. Podanie oceny stopnia realizacji Programu do publicznej wiadomości umożliwi wszystkim interesariuszom rewitalizacji zapoznanie się z nią i zgłoszenie ewentualnych uwag. W przypadku stwierdzenia, że Gminny Program Rewitalizacji wymaga zmian, konieczne będzie wystąpienie Burmistrza do Rady Miejskiej z wnioskiem o jego zmianę, z załączoną opinią wydaną przez Komitet Rewitalizacji.

Efektym weryfikacji powyższych wskaźników będzie ocena, czy działania są w rzeczywistości na tyle skuteczne, na ile zakładano i czy nie jest wymagana modyfikacja Programu. Jeżeli działania nie będą przynosiły zakładanych rezultatów, konieczna będzie aktualizacja Gminnego Programu Rewitalizacji. W takim przypadku, Burmistrz Łabiszyna wystąpi do Rady Miejskiej z wnioskiem o ujęcie w Gminnym Programie Rewitalizacji nowych przedsięwzięć, które umożliwią pełną realizację założeń Programu. Jeśli w wyniku przeprowadzonej oceny stopnia realizacji GPR stwierdzone zostanie osiągnięcie celów rewitalizacji, Rada z własnej inicjatywy lub na wniosek Burmistrza, uchyli uchwałę w sprawie Gminnego Programu Rewitalizacji. Zmiana dokumentu nastąpi w trybie, w jakim został on uchwalony, a jej koszty pokrywane będą z budżetu gminy.

Konieczność zmiany Gminnego Programu Rewitalizacji zaistnieje w szczególności gdy nastąpi znaczny wzrost:

- liczby osób bezrobotnych na terenie rewitalizowanym;
- liczby osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym na terenie rewitalizowanym;
- liczby rodzin korzystających z pomocy MOPS na terenie rewitalizowanym.

W roku 2026 zostanie przeprowadzona kompleksowa ocena efektów realizacji, porównanie osiągniętych wskaźników produktu i rezultatu z prognozowanymi, a także zostaną podjęte kroki w celu wyznaczenia kierunków rewitalizacji na następne lata.

14. Określenie niezbędnych zmian w uchwałach

Z uwagi na planowane do realizacji przedsięwzięcia rewitalizacyjne władze gminy Łabiszyna nie muszą podejmować uchwał, o których mowa w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu Cywilnego (Dz.U. z 2014 r. poz. 150 oraz z 2015 r. poz. 1322).

W związku z koniecznością utworzenia Komitetu Rewitalizacji zasady wyznaczania składu oraz działania tego organu ustala Rada Miejska w drodze uchwały przed uchwaleniem GPR lub do 3 miesięcy od jego uchwalenia.

15. Specjalna Strefa Rewitalizacji

Gmina przystępując do opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji ustaliła, iż obecnie nie będzie tworzona Specjalna Strefa Rewitalizacji. Jeżeli w terminie późniejszym zajdzie konieczność utworzenia Specjalnej Strefy Rewitalizacji wprowadzana ona będzie w drodze uchwały, będącej aktem prawa miejscowego w określonej w ustawie procedurze. Uchwała w każdym przypadku obowiązywać będzie czasowo, na okres do 10 lat.

16. Sposób realizacji GPR w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego

Realizacja projektów rewitalizacyjnych nie wymaga dokonywania zmian w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy ani uchwalenia bądź zmiany miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Ponadto nie istnieje konieczność uchwalenia miejscowego planu rewitalizacji. W wyniku realizacji GPR nie zmienią się funkcje obszarów przeznaczonych do rewitalizacji.

17. Załączniki

1. Mapa obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gmina Łabiszyn – Jeżewo
2. Mapa obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gmina Łabiszyn – miasto Łabiszyn – strefa I
3. Mapa obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gmina Łabiszyn – Nowe Dąbie
4. Mapa obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gmina Łabiszyn – Ostatkowo
5. Mapa obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gmina Łabiszyn – Smogorzewo
6. Mapa obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gmina Łabiszyn – Władysławowo

18. Spis tabel, wykresów i rysunków

TABELA 1. LICZBA LUDNOŚCI NA TERENIE GMINY ŁABISZYN, POWIATU ŻNIŃSKIEGO I WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO W LATACH 2009-2014.....	14
TABELA 2. LUDNOŚĆ GMINY ŁABISZYN W PODZIALE NA GRUPY SPOŁECZNO – EKONOMICZNE W LATACH 2009–2014.....	14
TABELA 3. RUCH NATURALNY LUDNOŚCI NA TERENIE GMINY ŁABISZYN W LATACH 2009–2014.....	14
TABELA 4. ŚREDNIE WYNIKI SPRAWDZIANU SZÓSTOKLASISTY DLA ZS W LUBOSTRONIU ORAZ WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO W LATACH 2013-2015.....	15
TABELA 5. ŚREDNIE WYNIKI SPRAWDZIANU SZÓSTOKLASISTY DLA ZS W ŁABISZYNIE ORAZ WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO W LATACH 2013-2015.....	16
TABELA 6. LICZBA OSÓB OBJĘTYCH POMOCĄ MOPS W ŁABISZYNIE Z POWODU NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI.....	17
TABELA 7. POMOC SPOŁECZNA W GMINIE ŁABISZYN W LATACH 2009–2014.....	17
TABELA 8. STRUKTURA BEZROBOCIA NA TERENIE GMINY ŁABISZYN NA TLE POWIATU ŻNIŃSKIEGO I WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO – POMORSKIEGO W LATACH 2009–2014.....	18
TABELA 9. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE NA TERENIE GMINY ŁABISZYN.....	19
TABELA 10. TURYSTYCZNE OBIEKTY NOCLEGOWE NA TERENIE GMINY ŁABISZYN W LATACH 2009–2014.....	23
TABELA 11. OCEN STANU CZYSTOŚCI RZEKI NOTEĆ NA TERENIE WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO.....	23
TABELA 12. WYNIKI BADANIA JAKOŚCI POWIETRZA DLA STREFY KUJAWSKO-POMORSKIEJ.....	24
TABELA 13. WYPOSAŻENIE GMINY ŁABISZYN W SIEĆ WODNO – KANALIZACYJNĄ W LATACH 2009–2014.....	25
TABELA 14. WYPOSAŻENIE GMINY ŁABISZYN W SIEĆ GAZOWĄ W LATACH 2009–2013.....	26
TABELA 15. ENERGIA ELEKTRYCZNA W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH W GMINIE ŁABISZYN W LATACH 2009–2013.....	26
TABELA 16. LICZBA OSÓB I POWIERZCHNIA OBJĘTA OBSZAREM REWITALIZACJI.....	29
TABELA 17. LICZBA MIESZKAŃCÓW OBSZARU REWITALIZACJI.....	31
TABELA 18. LICZBA OSÓB BEZROBOTNYCH NA OBSZARZE REWITALIZACJI.....	32
TABELA 19. LICZBA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ NA OBSZARZE REWITALIZACJI.....	33
TABELA 20. LICZBA MIESZKAŃCÓW OBSZARU REWITALIZACJI UZALEŻNIONYCH OD ALKOHOLU I LICZBA UDZIELONYCH W ZWIĄZKU Z TYM PORAD PSYCHOLOGICZNYCH W 2014 R.....	34
TABELA 21. CELE REWITALIZACJI.....	44
TABELA 22. GŁÓWNE PROJEKTY/PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE.....	48
TABELA 23. GŁÓWNE PROJEKTY/PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE REALIZOWANE POZA OBSZAREM REWITALIZACJI.....	54
TABELA 24. UZUPEŁNIAJĄCE PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE.....	63
TABELA 25. INWESTYCJE ZREALIZOWANE I WSPÓŁFINANSOWANE ZE ŚRODKÓW ZEWNĘTRZNYCH.....	66
TABELA 26. DZIAŁANIA ZGŁOSZONE PRZEZ MIESZKAŃCÓW DO PODJĘCIA W CELU ZWALCZANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA OBSZARZE REWITALIZACJI.....	76
TABELA 27. GŁÓWNE PROJEKTY/PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE – SZACUNKOWE RAMY FINANSOWE.....	82
TABELA 28. GŁÓWNE PROJEKTY/PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE REALIZOWANE POZA OBSZAREM REWITALIZACJI – SZACUNKOWE RAMY FINANSOWE.....	85
TABELA 29. UZUPEŁNIAJĄCE PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE – HARMONOGRAM I SZACUNKOWE RAMY FINANSOWE.....	87
TABELA 30. HARMONOGRAM REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI.....	92
TABELA 31. GŁÓWNE WSKAŹNIKI MONITOROWANIA POSTĘPÓW REWITALIZACJI.....	94
WYKRES 1. PODMIOTY WG SEKCJI PKD 2007 NA TERENIE GMINY ŁABISZYN W 2014 ROKU.....	22
WYKRES 2. STRUKTURA LUDNOŚCI NA OBSZARZE REWITALIZACJI.....	32
WYKRES 3. PROBLEMY W SFERZE SPOŁECZNO – GOSPODARCZEJ NA TERENIE GMINY ŁABISZYN WG MIESZKAŃCÓW.....	72
WYKRES 4. PROBLEMY W SFERZE INFRASTRUKTURALNO - TECHNICZNEJ NA TERENIE GMINY ŁABISZYN WG MIESZKAŃCÓW.....	73

WYKRES 5. PROBLEMY W SFERZE KULTURALNEJ NA TERENIE GMINY ŁABISZYN WG MIESZKAŃCÓW	74
WYKRES 6. PROBLEMY W SFERZE ŚRODOWISKOWEJ NA TERENIE GMINY ŁABISZYN WG MIESZKAŃCÓW	75
RYSUNEK 1. WYCIĄG ZE STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY ŁABISZYN	12
RYSUNEK 2. MAPA OBSZARÓW REWITALIZACJI	30

Uzasadnienie

Gminny Program Rewitalizacji dla gminy Łabiszyn na lata 2016-2026 został sporządzony jako dokument wieloletni. Jest to program działań w sferze przestrzennej: środowiska przyrodniczego, architektury i urbanistyki oraz w odniesieniu społecznym. Gminny Program Rewitalizacji jest podstawowym i strategicznym narzędziem wyprowadzenia ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, integrujący w sposób kompleksowy wszystkie elementy procesu rewitalizacji na terenie miasta i gminy Łabiszyn. Jest wymaganym załącznikiem do wniosków o uzyskanie dofinansowania projektów z zakresu rewitalizacji ze środków europejskich na lata 2014-2020.

**PRZEWODNICZĄCY RADY
MIEJSKIEJ**

Teresa Paliwoda